Lietuvos Nacionalinio Muziejaus Bibliotekа

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 29 (1380)1976 LIEPOS - JULY 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Kaltinama tauta

Jau seniai girdime žydų priekaištus lietuviams dėl jų žmonių naikinimo II D. karo metu. Pastaraisiais metais tie priekaištai ėmė gausėti ir dažnėti. Stipriausiai prabilo Dov Levin savo straipsniais ir Lietuvos žydų Izraelyje pirmininkas Jakob Oleiski. Iki šiol dauguma lietuvių manė, kad kaltinimai liečia tiktai aną saujelę lietuvių, kurie, nacionalsocialistinių vokiečių vadovaujami bei įsakomi, aktyviai dalyvavo žydų tragedijoje. Dabargi paaiškėjo, kad lietuviai kaltinama kaip tauta. Minėtasis autorius Dov Levin straipsnyje "Faktai kaltina" ("T. Žiburiai" 1976 m. 28 nr.) aiškiai pareiškė, kad 1947 m. balandžio 25 d. Muenchene įvykusioje pirmoje Lietuvos žydų konferencijoje "buvo priimta deklaracija apie lietuvių tautos kaltę Lietuvos žydų žudyme. Tos konferencijos prezidentu buvo red. R. Rubinšteinas, žinomas buvęs Lietuvos patriotas, kuris buvo 1940 m. ištremtas į Sibirą". Šiai deklaracijai paremti Dov Levin tvirtina, jog nei laikinoji Lietuvos vyriausybė, nei Katalikų Bendrija, nei partijos ar organizacijos rimtai nesmerkė žydų naikinimo ir lietuvių dalyvavimo. Dov Levino manymu, lietuvių pastangos gelbėti žydus buvusios, palyginti, mažos ir išgelbėjusios tiktai keliolika šimtų. Tai, ką labai aiškiai pasakė Dov Levin, kartoja ir kiti, mažiau susipažinę su ta tragedija. Dov Levin yra parašęs tuo klausimu studiją ir teberenka medžiagą kitiem reikalam.

* * *

Taigi, žydų nuomone, esame žudikų tauta, aktyviai ar pasyviai dalyvavusi žydų naikinime. Tai didelis ir žiaurus kaltinimas, skaudžiai paliečiąs visus lietuvius, gyvenančius tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Turbūt istorijoje dar nėra buvę atvejo, kad visa tauta būtų kaltinama dėl saujelės tautiečių piktadarystės. Juk Lietuvoje žydų tragedijoje dalyvavo tiktai negausūs lietuvių būreliai vokiečių okupacijos metu, kai jokia lietuvių valdžia negalėjo jų sudrausti, nes jos nebuvo. Trumpai gyvavusi laikinoji vyriausybė buvo faktiškai okupacinės valdžios nušalinta. Jos narių pastangos atsispirti rasiniams ir kitokiems vokiečių reikalavimams nuėjo niekais. Bandę protestuoti Lietuvos politikai — prel. M. Krupavičius, K. Grinius, J. Aleksa buvo deportuoti. Katalikų Bendrija, gyvendama persekiojimo laikus, negalėjo oficialiai kištis į rasistinę vokiečių politiką, bet neoficialiai sklido instrukcijos iš vyskupijų centrų į parapijas, vienuolynus, kur vyko plati, bet slapta žydų gelbėjimo akcija. Ji buvo daug platesnė, negu žydų autoriai mano. Aiškiai matyti, kad jų duomenys yra vienašališki, surinkti daugiausia iš savųjų šaltinių. Taip pat vienašališka, neteisinga ir skaudi Lietuvos žydų konferencijos deklaracija, išplaukusi iš daug kentėjusių žydų širdžių. Jei pvz. vienas šeimos narys nusikalsta, negali būti kaltinama visa šeima. Toji deklaracija priimta prieš 29 metus, greičiausiai remiantis širdgėla, o ne faktais, kurie neteikia pagrindo kaltinti visą lietuvių tautą. Ji turėtų būti Lietuvos žydų peržiūrėta ir eventualiai pakeista.

* * *

Lietuvius kaltinti galima nebent apsileidimu: per 30 metų jie nesurinko dokumentacijos nei apie savos tautos naikinimą, nei apie žydų gelbėjimą. Nėra net pilnų sąrašų Sibiran išvežtųjų tautiečių! Ką bekalbėti apie žydų gelbėtojų sąrašus — iki šiol niekas jais nepasirūpino. Girdėti, kad mūsų veiksniuose šis tas daroma, bet ar tai bus dokumentiniai leidiniai? Jeigu jie bus propagandinio pobūdžio, savo tikslo nepasieks. Iš minėto Dov Levino straipsnio sužinome, kad buvusieji Lietuvos žydai Izraelyje rengia naują, labai didelę knygą apie Lietuvos žydų likimą II D. karo metu. Joje bus išspausdinti faktai, liečiantys žydų naikinimą kiekvienoje Lietuvos gyvenvietėje — bus nurodyta, kas ir kiek naikino. Tai bus faktai, bet tik vienos medalio pusės. Atskleisti pilnai tiesai reikia ir kito panašaus veikalo, dokumentuotai rodančio žydų dalyvavimą lietuvių naikinime bolševikinės okupacijos metu. Tie veikalai turi vienas kitą papildyti arba nė vienas nepasirodyti. Bet ar tuo bus kas pozityvaus laimėta? Greičiausiai ne. Žydai apkaltins lietuvius antisemitizmu, o lietuviai žydus — antilituanizmu. Abi tautos žiauriai nukentėjo nuo vokiškojo totalizmo, o dabar kenčia nuo rusiškojo. Ar laisvėje gyvenantys kaltinimų pasikeitimu neužblokuos ateities kelio, kuriame ir vėl gali susitikti abi tautos? Šiuo metu iniciatyva yra Lietuvos žydų rankose. Jie neturėtų užmiršti, kad bendras priešas — sovietinis totalizmas nenugalėtas. Jeigu jie išeina su kaltinimais lietuvių tautai, pastaroji privalo gintis. Nesigynimas bei pasyvi laikysena rodytų kaltumą.

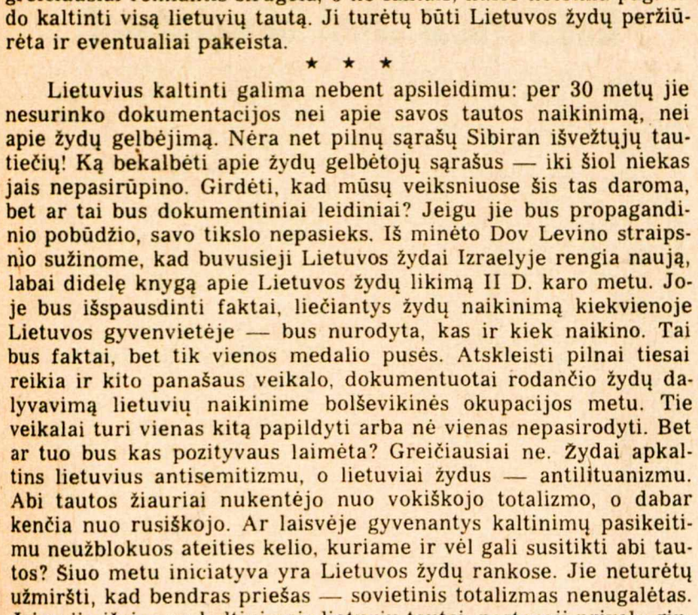

Latvių dainų šventės parade liepos 4 d. Toronto gatvėmis žygiuojančios dainininkės į Maple Leaf Gardens areną — Nuotr. J. Ligers

Latvių tautinių šokių šventė Toronto Maple Leaf Gardens arenoje liepos 3 d. — Nuotr. J. Ligers

Dviveidė Amerikos diplomatija

Amerikiečių spaudoje vėl keliamas klausimas JAV-bių politikos okupuotuose Baltijos kraštuose

M. STONYS

"Detroit Free Press" š.m. birželio 23 d. išspausdino AP spaudos agentūros paruoštą straipsnį "U.S. Diplomats Ambivalent in Soviet Baltic". Reikia manyti, kad jis bus ar buvo išspausdintas ir kitų laikraščių. Jame keliama dvilypė JAV užsienio politika. Su to straipsnio pagrindinėmis mintimis čia supažindiname "TŽ" skaitytojus, kartu ir komentuodami.

JAV gyvenančių lietuvių sąjūdžiui suaktyvėjus, gan dažnai pasirodo amerikiečių laikraščiuose straipsnių apie žmogaus teisių paneigimą okupuotoje Lietuvoje, apie smarkiai rusinamą okupuotą Latviją ar Estiją, apie tikinčiųjų persekiojimus ir jiems skiriamas bausmes. Tie straipsniai dažnai yra pačių redaktorių parengti, labai apibendrinti ir retai detalizuoti. Tai rodo amerikiečių žurnalistų menką Europos kraštų istorijos pažinimą ir dar menkesnį žinojimą apie šių dienų komunistinę Rusiją ir apie jos pavergtas, persekiojamas, išnaudojamas ir naikinamas tautas. Retas amerikiečių žurnalistų žino, kad nerusiškų tautų žmonės sudaro beveik pusę visų Sov. Sąjungos gyventojų. Taip pat retai žurnalistai žino, kaip rusai savo rusiškumą prievarta bruka kitataučiams ir maišo gyventojus su rusais, kad tie nerusai greičiau nutaustų ir imtų vadintis rusais.

Politika ir faktai

Gan dažnai amerikiečiai žurnalistai primena, kad JAV vyriausybė Baltijos kraštų okupacijos nepripažįsta ir tebelaiko juos nepriklausomais, nors jų pasiuntinybių diplomatinis statusas, Valstybės Departamento akimis žiūrint, esąs labai ribotas. Pats Valstybės Departamentas dažnai elgiasi taip, lyg visai būtų pamirštas Baltijos valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos nepripažinimas. Pavyzdžiu gali būti JAV konsulo Leningrade nuolatinės pareigūnų kelionės į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tos kelionės tyliai užglostomos, kad baltiečių kilmės piliečiai Vašingtone apie tai mažai girdėtų, tylėtų, neprotestuotų.

Prezidento G. Fordo elgesys irgi keistas: Vašingtono lietuviams, latviams ir estams tvirtinama, kad Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimas tebegalioja, bet Brežnevui to nesako, net dokumentą, pripažįstantį Sovietų Sąjungos dabartines sienas, Helsinkyje pasirašo.

Amerikiečiai žurnalistai vienu atžvilgiu sutaria: JAV diplomatai Sovietų Sąjungoje turi būti labai atsargūs, neparodyti savo kalba ar elgesiu, kad Baltijos valstybių prijungimą pripažįsta, o tarp rusų laviruoti taip, jog nebūtų jaučiamas tas rezervuotumas baltiečių atžvilgiu. Todėl žurnalistai amerikiečius diplomatus vadina švelniažodžiais, labai lanksčiais gyvūnais. Bet tie, kurie geriau pažįsta šių dienų baltiečių situaciją, sako, kad rusai labai domisi ir bando suprasti tuos gyvenimo faktus, kurie verčia amerikiečius nepripažinti Baltijos kraštų inkorporacijos. "Jie (rusai) yra geri, supranta mūsų diplomatinę situaciją ir nebando mus palenkti tiek, jog mums reikėtų tam nepripažinimui nusikalsti", — pareiškė vienas amerikiečių diplomatas.

Kitas diplomatas mano, kad JAV vyriausybei esąs tik vienas tinkamas būdas išeiti iš tos keistos situacijos — sutikti su tikrove ir Baltijos valstybių įjungimą Sov. Sąjungon pripažinti.

Laikas išspręs . . .

JAV vyriausybė, jos diplomatai ir žurnalistai sako, kad šią problemą reikia palikti laikui: "Laikas, laikas ir tik laikas išspręs šią painią politinę problemą".

Turime sutikti, kad laikas išspręs, bet ne mūsų naudai. Laikas dirba komunistinės Rusijos ir JAV naudai. Lietuva, Latvija ir Estija visomis komunistinės valdžios priemonėmis rusinamos. Jau dabar Latvijoje yra arti 50% gyventojų slavų — rusų, gudų, ukrainiečių. Panaši situacija ir Estijoje. Lietuva turi mažesnį nuošimtį atkeltų slavų, bet tas nuošimtis nuolatos didinamas. Kai lietuviai savame krašte bus mažuma, o slavai vyraus, sovietinės Lietuvos respublikos nebebus. Nebebus nei Latvijos, nei Estijos.

JAV-se bus irgi kita situacija po 10 ar 20 metų. Kai baltiečiai nustos Baltųjų Rūmų ir Valstybės Departamento duris varstę, vyriausybė tyliai pripažins Baltijos valstybes komunistinei Rusijai.

Atolydžio politika

Įžvalgesni amerikiečių žurnalistai jau seniai suprato kam reikalingas ir naudingas atolydis. Jo labiausiai nori komunistinė Rusija. Jai dar reikia tylių ir taikingų 20 metų. Tada ji parodys, ką galima padaryti su pavergtomis nerusiškomis tautomis. Komunistinė Rusija nori pagal atolydžio programą užliūliuoti Vakarų Europą ir JAV. Kissingerinė politika išskėstomis rankomis pasitiko atolydį. Visdėlto atsirado ir politikų, ir mokslininkų, ir žurnalistų, kurie suprato atolydžio tikslus ir paskirtį. Pasipriešinimas jam auga ir augs. Kai atolydžio burbulas truks, pagerės komunistinamų Baltijos valstybių ir visų pavergtų tautų būklė. Tikėkime, kad laikas dirbs ir mūsų naudai, jei visi pavergtieji ir skriaudžiamieji kovosime už išlikimą ir laisvę.

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Sidabrinė gimnazijos sukaktis

Tikroji Vasario 16 gimnazijos sukakties data yra 1976 m. vasario 16-toji, tačiau platesnei lietuvių visuomenei gimnazijos 25 metų sukaktis buvo priminta birželio 26, baigiant 1975 - 1976 mokslo metus. Minėjimo centre buvo gimnazijos direktoriaus Vinco Natkevičiaus kalba, kurioje jis suminėjo svarbesniuosius 25 metų įvykius gimnazijoje.

Ji įsteigta Diepholzo mieste, o į Huettenfeldą perkelta 1954 m. sausio pradžioje. Čia ji nuo pirmos dienos apgyvendinta nuosavuose lietuvių namuose, kurie dar tada buvo skoloje, bet, aktyviai remiant lietuviams įvairiuose pasaulio kraštuose, palyginti, greit iš skolų išbrido.

Maždaug dešimčiai metų praėjus, buvo pastatytos patogios klasių patalpos, o 1972 m. pirmasis naujo bendrabučio padalinys. Deja, tolimesnė bendrabučio statyba, bent laikinai, nėra įmanoma, nes vokiečių vyriausybė neduoda tam reikalui lėšų, o vien iš lietuviškų šaltinių, atrodo, nebūtų įmanoma. Bet gyvenimo sąlygos ir senajame name dar pakankamai geros.

Pagrindinė problema šiuo metu, pasak direktoriaus, labai sumažėjęs mokinių skaičius. Jis skatino Vokietijos lietuvius leisti savo vaikus į lietuvišką gimnaziją, kur jiems sudaromos visos galimybės išaugti ir išsimokslinti lietuviškoje aplinkoje. Ir ne vien Vokietijos lietuvius. Jau daug metų, kai gimnazijoje mokosi keletas jaunuolių JAV-bių ir Kanados. Direktorius pareiškė gyvą viltį, kad sekančiais metais ir iš ten paaugs mokinių skaičius. Taip pat buvo priminti gimnazijos geradariai, kurių tarpe pirmauja a.a. kun. Benediktas Sugintas, per dešimtmečius surinkęs gimnazijos išlaikymui didžiules sumas pinigų.

Lietuvių tautai gimnazija yra ypač reikšminga, nes joje išlavinami bei išaukl[illegible]jami jauni lietuviai, kurie vėliau įsijungia į lietuvių gyvenimą. Gimnaziją iki šiol baigė 87 asmenys, o apie 250 jaunuolių išėjo iš jos su 4 ar 6 klasių pažymėjimais, įgalinusiais įsigyti įvairias specialybes.

Suprantama, visa šventė nesi-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

ISKILMINGAIS PARADAIS LIEPOS 4 D. JAV PAMINĖJO SAVO NEPRIKLAUSOMYBĖS 200 metų sukaktį. Prez. G. Fordas, aplankęs Valley Forge, Pa., tautiniu paminklu paskelbė tą vietovę, kurioje kovėsi G. Washingtono revoliucinė armija. Filadelfijoje jis prabilo į 105.000 amerikiečių miniją, susirinkusią prie Laisvės varpo ir Nepriklausomybės salės. Čia 1776 m. liepos 4 d. buvo pasirašytas nepriklausomybės aktas. Pasak prez. G. Fordo, JAV ir šiandien tebeatstovauja sėkmingiausiam visos žmonijos vilčių įgyvendinimui. Niujorke, ant "Forrestalio" denio, jis priėmė didžiulį praplaukiančių burinių ir karo laivų paradą. Paskambinęs "Forrestalio" varpu, prez. G. Fordas pradėjo po visą Ameriką nuaidėjusį dviejų minučių varpų gaudimą. Prie varpų prisidėjo policijos bei gaisrininkų automobilių sirenos. Didelio dėmesio šiose iškilmėse susilaukė Britanijos karalienės Elzbietos ir jos vyro princo Pilypo viešnagė Filadelfijoje, Vašingtone, Niujorke, Bostone bei kitose JAV vietovėse. Amerikai, prieš 200 metų pasitraukusiai iš britų imperijos, karalienė Elzbieta atvežė naują Laisvės varpą, pagamintą toje pačioje liejykloje, kur buvo nulietas pirmasis varpas, tapęs JAV laisvės simboliu. Naujasis Laisvės varpas yra Britanijos dovana. Jo įrašas skelbia: "Teskamba laisvė!" Karalienė Elzbieta reiškė viltį, kad šis laisvės skambesys ne tik sujungs britų ir amerikiečių tautas, bet ir ištisus šimtmečius bus girdimas pasaulyje. Baltuosiuose Rūmuose, kuriuos 1814 m. buvo sudeginusi karaliaus Jurgio III kariuomenė, karalienę Elzbietą iškilmingai sutiko prez. G. Fordas. Jų abiejų kalbos pabrėžė gilią britų ir amerikiečių draugystę. Karalienė Elzbieta netgi pripažino istorinę savo prosenelio Jurgio III klaidą — jo nesugebėjimą suprasti, kad jau buvo atėjęs laikas suteikti pilną nepriklausomybę Amerikos kolonijai. Bostone jos dėmesį į galimą dabartinę Britanijos klaidą atkreipė airių kilmės demonstrantai, reikalaudami Britanijos pasitraukimo iš Š. Airijos.

NAUJAS PREMJERAS

Ispanijos karalius J. Carlos naujuoju premjeru pasirinko 39 metų amžiaus politiką A. Suarezą, gen. F. Franko laikais sudaryto tautinio sąjūdžio vadą. Ministerių kabineto nariu jis tėra buvęs septynis mėnesius po gen. F. Franko mirties. Šis pasirinkimas labiausiai nepatiko dviem liberalių reformų šalininkams — vidaus reikalų ministeriui M. F. Iribanei ir užsienio reikalų ministeriui J. M. Areilzai. Jiedu atsisakė įsijungti į naująjį premjero A. Suarezo kabinetą, matyt, nuogąstaudami, kad valdžion dabar vėl bus pakviesti dešiniojo sparno "Opus Dei" technokratai. Šis jų nuogąstavimas nepasitvirtino. Premjeras A. Suarezas įsipareigojo siekti politinių reformų, bet nesiremti partijomis. Jo laukia nelengvas uždavinys atstatyti Ispanijos ekonomiją ir paruošti kraštą sekančiais metais įvyksiantiems parlamento rinkimams.

VARŽYBOS ERDVĖSE

Sovietų Sąjunga orbiton aplink žemės rutulį iššovė naują erdvių laboratoriją "Saliut 5", su kuria gali susijungti du erdvėlaiviai tuo pačiu metu. "Sojuz 21" erdvėlaiviu laboratoriją jau pasiekė kosmonautai plk. B. Volynovas ir plk. ltn. V. Žolobovas. Labai galimas dalykas, jiedu bandys pagerinti skrydžio rekordą, kurį 1974 m. pasiekė amerikiečiai astronautai, erdvėse praleidę 84 paras. Sovietinis rekordas tėra 63 paros. Sovietų žygį į erdves, matyt, paskatino amerikiečių ryžtas nuleisti Marsan automatinį erdvėlaivį "Viking I", jau skriejantį aplink šią planetą. "Vikingo I" nusileidimas buvo numatytas liepos 4 d., bet jį teko atidėti dėl pasirinktos vietos kalnuotumo. Nuotraukų pagalba dabar jieškoma lygesnės vietos.

REKORDINĖ SAUSRA

Didelės ekonominės žalos V. Europos šalims gali atnešti kelias savaites trukusi karščio banga. Tokios sausros V. Europa nėra turėjusi jau 200 metų. Ji sunaikino daug pasėlių. Vien tik Prancūzijoje, kuri buvo numačiusi 15 milijonų tonų grūdų derlių, tikimasi prikulti tik 5 milijonus. Dėl pašaro stokos teko pradėti masinį galvijų skerdimą. Taigi, ateityje sumažės pieno, sviesto, sūrio, mėsos pasiūla, kol vėl bus atstatytas normalus galvijų skaičius. Kaikuriose valstybėse teko įvesti griežtą vandens normavimą. Džiaugiasi tik Prancūzijos vynuogynų savininkai, tikėdamiesi gero vynuogių derliaus ir geros kokybės vyno. Popiežius Paulius VI ragino katalikus melsti prašyti Dievo pagalbos. Vilties teikia pirmas lietus po 20 parų Britanijoje ir Danijoje, pranašaujantis sausros užbaigą.

NUOLAIDOS KOMPARTIJAI

Italų politinės partijos, turėdamos galvoje paskutiniuose parlamento rinkimuose gerokai sustiprėjusias komunistų pozicijas, nutarė atstovų rūmų pirmininku išrinkti komunistų atstovą, senato pirmininku — krikščionį demokratą. Pirmosios institucijos vadovybė buvo patikėta komunistui advokatui P. Ingrao, antrosios — antikomunistinių pažiūrų krikščionių demokratų politikui A. Fanfaniui. Nors atstovų rūmų pirmininko postas ir nėra labai reikšmingas, jo atidavimas komunistui kitų partijų sutarimu liudija jų norą siekti bendradarbiavimo su kompartija. Jis yra būtinas išvesti Italijai iš ekonominės krizės. Atstovų rūmams lig šiol vadovavo socialistas S. Pertini, turintis jau 81 metus amžiaus, šį kartą atsisakęs kandidatūros. Koalicinį ministerių kabinetą vėl turės sudaryti krikščionys demokratai, pasisakantys prieš kompartijos įsileidimą.

NUTEISĖ STALININKĄ

Jugoslavijos teismas paskyrė mirties bausmę buvusiam Tito partizanų pulkininkui ir propagandos skyriaus vadovui Vladimirui Dapcevičiui, bet ją tuojau pat pakeitė 20 metų kalėjimo. Kai 1948 m. įvyko lūžis tarp Stalino ir Tito, V. Dapcevičius stojo Sovietų Sąjungos pusėn. Dėl to jis 1950 m. gavo 20 metų kalėjimo, bet buvo išleistas po penkerių metų ir 1957 m., suimtas antrą kartą, pabėgo Albanijon. Nuvykęs į Sovietų Sąjungą, V. Dapcevičius iki 1968 m. radijo bangomis skleidė prieš Tito nukreiptą propagandą. Po to jis vėl gavo šio krašto pilietybę. Tito saugumiečiai jį pasigrobė iš Rumunijos, kur buvo atvykęs atostogų. Teisme V. Dapcevičius atmetė tėvynės išdavimo kaltinimą, o kai buvo paskelbta bausmė, šūktelėjo: "Šiuo teisimu jūs norite įsiteikti sovietų vadams!" Susidaro įspūdis, kad jis buvo tapęs nepageidaujamu asmeniu ir Sovietų Sąjungoje. Jokio protesto iš jos nebuvo susilaukta. Teismas užbaigė Tito triumfą, pradėtą R. Berlyne įvykusioj konferencijoj, kuri pripažino savito kelio teises Europos komunistams. Pirmasis kompartijos vadas, pasirinkęs tokį kelią jau 1948 m., yra Tito. V. Dabcevičiaus teismu jis dabar užsklendė susikirtimą su Stalinu ir su sovietų kompartijos įtaka.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for *advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.*

RELIGINIAME GYVENIME

★ **1973 M. VATIKANO METRAŠTIS rodo, jog katalikų tais metais pasaulyje buvo 695 milijonai arba 18,3% visos žmonijos. Jie būrėsi apie 320.000 šventovių. Apie 20 milijonų vaikų tais metais mokėsi 90.168 katalikiškose pradžios mokyklose, o apie 8.700.000 jaunuolių mokėsi 28.000 katalikiškų gimnazijų pasaulyje. Tais metais buvo 798.064 vienuolės. Jų skaičius kas metai mažėja. Nuo 1972 m. iki 1973 m. moterų vienuolių skaičius sumažėjo 14.335 vienuolėmis. Pasaulyje tais metais darbavosi 413.627 pasauliečiai bei vienuoliai kunigai. Š. Amerikoje vienam kunigui proporcingai tais metais teko 813 tikinčiųjų, o Vidurio Amerikoje — 5.882 tikintieji. Pasaulyje vienam kunigui tenka 1.680 tikinčiųjų. Afrikoje 970 parapijų neturi savo nuolatinių kunigų. 130 tokių parapijų yra administruojamos pasauliečių, o kitos — kartas nuo karto atvykstančių kunigų, broliukų bei seselių. Š. Amerikoje yra tik 5 tokios pasauliečių aptarnaujamos parapijos — visos Kanadoje. Kunigystės atsisakančių skaičius per paskutinius kelerius metus yra pastovus, tačiau naujai įšventinamų kunigų skaičius nuolat auga. Metraštyje jokių naujų žinių nepateikiama apie katalikų padėtį komunistiniuose kraštuose.**

★ **DR. JOHN BILLINGS, natūralaus šeimos planavimo ovuliaciniu metodu pijonierius, pranešė Pauliui VI privačioje audiencijoje, kad dirbtiniai metodai susilaukia vis daugiau priekaištų. Jis padarė pranešimą apie Ženevoje įvykusio Pasaulio Sveikatingumo Organizacijos duomenis *šeimos planavimo srityje. Suvažiavime* dalyvavo specialistai iš 13 Europos kraštų, taipgi iš Amerikos, Azijos ir Okeanijos kontinentų. Ypatingą susidomėjimą natūraliuoju ovuliaciniu metodu šeimos planavime rodo Afrikos bei Azijos kraštai. JAV-ės tuose kraštuose išleido daug pinigų, bandydamos tų kraštų gyventojams įpiršti dirbtinę gimimų kontrolę, *tačiau mažai pritarimo susilaukė* iš gyventojų. Dr. Billings taipgi pabrėžė, kad daugumas dirbtinės gimimų kontrolės propaguotojų nėra informuoti apie paskutiniuosius natūraliosios gimdymų kontrolės atradimus. Sykiu su dr. Billings privačioje audiencijoje pas popiežių buvo ir jo žmona dr. Lyn Billings, kuri taipgi yra gydytoja ir natūralaus šeimos *planavimo metodų specialistė.***

★ **DIDELIS PRIEŠKATALIKIŠKAS NUSISTATYMAS jaučiamas žydų bendruomenėje, pasak žymaus JAV sociologo kun. Andrew M. Greeley. Šią mintį jis išreiškė kalbėdamas metiniame Amerikos Žydų Komiteto suvažiavime Vašingtone, paremdamas savo mintį eile faktų. Štai keletas jo teigimų: 1. žydai pasisako prieš valdžios paramą katalikiškoms mokykloms; 2. žydai dalyvauja propagavime tipo, nusiteikusio aklai kovoti ir ateinančio iš baltųjų etninių grupių kataliku eilių; 3. žydai prisideda prie katalikų diskriminavimo augštesniuose Amerikos elito sluogsniuose, ypač universitetinės karjeros ir spaudos bei televizijos srityje. Iš katalikų pusės, pasak kun. Greeley, yra reiškiamas nepaprastai gražus nusiteikimas žydų atžvilgiu. Per paskutinį dešimtmetį, pasak jo, JAV-se kažkodėl žydų tarpe prieškatalikiškumas paaštrėjo, o katalikų tarpe priešžydiškumas sumažėjo.**

★ **VERONIKA LEUKEN skelbiasi gaunanti Marijos ir Jėzaus apsireiškimus bei turinti su jais pokalbius. Tai vykstą iš anksto nustatytomis datomis Šv. Roberto Bellarmino šventovės artumoje, Bayside Hills, Brooklyn, N.Y. Šiuos tariamus apsireiškimus ji pradėjusi gauti 1970 m. birželio 18 d. Kiekvieno tokio apsireiškimo metu ji pasakoja tai, ką mato ir girdi, o visa tai yra rekorduojama magnetofono juoston. Paskui įrekorduotoji medžiaga spausdi*nama laikraštėlyje, *kuris vadinasi* "Michael". Nekartą buvęs Brooklyno vyskupijos kancleris mons. James P. King pareiškė, jog tariamieji apsireiškimai nėra tikri. 1975 m. balandžio 18 d. jis oficialiai pareiškė Bayside Hills bendruomenės vadovams, kad rimti katalikai neturėtų dalyvauti tokiuose reiškiniuose. Dabartinis Brooklyno vyskupijos kancleris *kun. Anthony Bevelasua pareiškė*, kad ponios Leuken pasekėjų grupė nėra nė kiek padidėjusi nuo tariamų apsireiškimų pradžios ir kad visi tie apsireiškimai esą lakios vaizduotės kūrinys. Vyraujantis tų apsireiškimų teiginys yra, jog žiauriausios nelaimės ištiks pasaulį, jeigu žmonės nepasitaisys. Dauguma to, ką ponia Leuken sako apie blogį pasaulyje, yra tiesa, tačiau kaikurie pasisakymai prieštarauja katalikų tikėjimo dvasiai. Pvz. Marija esą pasakiusi, jog a.a. kun. Teilhard de Chardin, SJ, ir Franklin D. Roosevelt yra pragare. Toks specifinis teigimas apie paskirus asmenis yra priešingas katalikiškajai tradicijai, kurie nedrįsta tvirtinti net, kad apaštalas Judas, kuris Kristų išdavė ir pasikorė, yra tikrai pragare. K. Bendrijos patvirtintuose privatiniuose apsireiškimuose visur yra smerkiama nuodėmė, tačiau niekur neminimi nusidėjėliai vardais. Iš gyvųjų tarpo ponia Leuken per savo tariamuosius regėjimus yra pasmerkusi Vatikano valstybės sekretorių kard. Jean Villot ir du žymius Vatikano kurijos tarnautojus — arkiv. Giovanni Benelli ir arkiv. Antonio Casaroli. Reikia pastebėti, kad arkiv. Casaroli vardas nėra "Antonio", o "Agostino". Taigi, Marija tariamuose apsireiškimuose regėtojai net vardus sumaišanti. Taipgi tuose apsireiškimuose tvirtinama, jog tikrasis popiežius Paulius VI sunkiai serga ir yra laikomas kalėjime, o viešai rodosi kitas asmuo, kurio veidas po plastinės operacijos atrodo visai panašus į popiežiaus. Šis asmuo esą ir suvedžioja dabar katalikus bei griauna jų tikėjimą. Nors daug nesąmonių yra pasakoma šių tariamų apsireiškimų metu, tačiau nekritiško proto asmenys yra kartais smarkiai paveikiami ir suklaidinami, ypač kai girdi visą eilę tvirtinimų apie šio laikotarpio žmonijos palaidumą.**

★ **KATALIKŲ SĄJUNGA UŽ RELIGINES IR PILIETINES TEISES susikirto su Amerikos Žydų Kongreso organizacija. Sankirčio priežastis — tos katalikų sąjungos išleista studija apie neonacizmą Amerikoje. *Toj studijoj dr. Lowell A. Dunlap* tvirtina, jog socialinės ir teisinės teorijos, kuriomis buvo pagrįstas ir išugdytas nacizmas Vokietijoje, dabar klesti Amerikoje. Kova už abortų legalizavimą esanti viena tos ideologijos apraiška. Ironiškiausia esą, kad šią ideologiją bei jos apraiškas Amerikoje remia bei skleidžia Amerikos Žydų Kongresas. Amerikos Žydų *Kongreso direktorė Naomi Levine* atkirto, jog palyginimas negimusių vaikų naikinimo su žydų žudymu nacių viešpatavimo metu Vokietijoje esąs žiaurus 6 milijonų nužudytųjų žydų įžeidimas. Pasak jos, kova už abortus esanti kova už moters pilietines, religines ir privatumo teises Amerikoje.**

★ **"FOYER ORIENTAL CHRETIEN" yra organizacija, veikianti Belgijoje ir skirta rūpintis Rytų apeigų katalikais. Ji yra ekumeninio pobūdžio ir telkia įvairių Rytų apeigų tikinčiuosius. Jos centras yra Belgijoje (Avenue de la Couronne 206, 1050 Brussels, Belgium). Ten yra įrengta koplyčia, kurioje kasdien laikomos pamaldos. Sekmadienį, 10 v.r., būna platesnio masto pamaldos. Jomis rūpinasi du kunigai ir pasauliečių būrelis. Be to, ši organizacija rūpinasi religinių knygų leidyba ir spausdina trimėnesinį leidinuką. Organizacijos leidiniuose būna žinių ir apie Lietuvą. Pvz. viename jų visas puslapis skirtas Nijolei Sadūnaitei bei jos nuotraukai. Minėtoji organizacija rūpinasi ir radijo programomis. Iš Monte Carlo stoties yra siunčiamos religinės programos Sov. Sąjungon šiomis valandomis: kasdien 9.30 v.r. 25 m banga (11.855 Khz), 10.15 v.v. 31 m banga (9.575 Khz); sekmadieniais 5.05 v.p.p. 31 m banga (9.584 Khz).**

★ **TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS FILADELFIJOJE sutrauks visą eilę garsių pasaulio muzikų bei menininkų į savo iškilmes. Dalyvaus Filadelfijos orkestras su savo dirigentu Eugene Ormandy, artistė Helen Hayes, dainininkė Ella Fitzgerald, džiazo muzikas Dave Brubeck, Harlem šokių teatras, Jerold Fisher dainų ansamblis, Belgijos berniukų choras, Paryžiaus bazilikos vargonininkas Daniel Roth ir daug kitų. Bus per 100 meninių popiečių bei vakarų, kuriuose ryškės kongresinė tema "Eucharistija ir žmonijos alkis". KUN. J. STS.**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

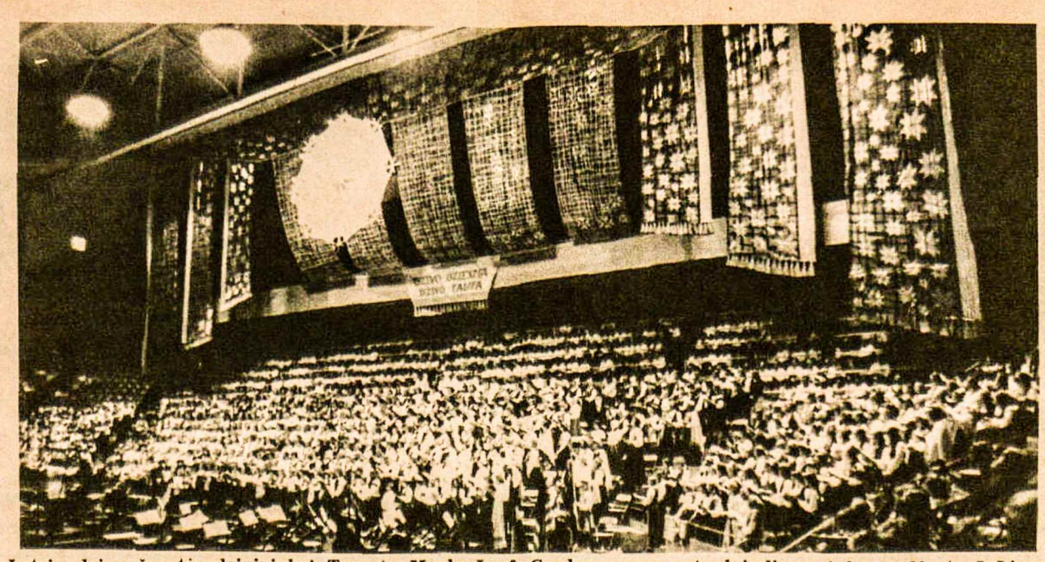

Latvių dainų šventės dainininkai Toronto Maple Leaf Gardens arenos estradoje liepos 4 d. Nuotr. J. Ligers

Dabartiniai Lietuvos miesto margumynai

Būdingi faktai iš laikraščio "Biržiečių Žodis", kuris uždraustas siųsti į užsienį

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jauni chuliganai

Du nepilnamečiai Vidmantai Margenis ir Bajorūnas į šokius atėjo iš restorano, prisivaišinę ten alumi ir vynu. (Tikrai keista, kad nepilnamečiai ne tik nusiperka svaigalų parduotuvėje, bet gali pasigerti ir restorano salėje, stebisi laikraštis).

Gerčius ir Margenis buvo suimti ir jiems iškeltos baudžiamosios bylos. Gerčius buvo nuteistas 3 metams ir 6 mėnesiams kalėti sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje. Nepilnametis Margenis nuo bausmės buvo atleistas — gavo 2 metų bandomąjį laikotarpį ir visuomeninį auklėtoją. Kultūros namų direktorius V. Butkus, atsižvelgiant į tai, kad dirba neseniai, gavo tik papeikimą.

Jaunimo chuliganizmo apraiškų pasitaiko nė tik Biržuose. Štai S. Šimkūnaitė, Biržų prokuratūros tardytoja, rašo, kad keturiems Vabalninko jaunuoliams sudaryta byla už chuliganizmą. *1974 m. spalio 20 d.* septyniolikmečiai Kazimieras Aukštikalnis, Edvardas Mumša, Antanas Latvėnas ir jų kiek vyresnis draugas Algimantas Švelnis įsibrovė į namus ir sumušė technikumo moksleivį Gintautą Juškį.

Aukštikalnis dar 1974 m. spalio 12 d. vakarą Vabalninke iš vieno moksleivio pareikalavo vyno arba pinigų. Jėga išgavęs 6 rublius, su draugais bei draugėmis tuos pinigus tuoj pat pragėrė ir vyno pakaitintas išdaužė technikumo langus. Spalio 17 d., iš anksto susitaręs su Vidu Griciūnu, įsibrovė į bendrabutį ir iš moksleivių rinko pinigus. Nesikuklino imti net penkiakapeikių. Viskas išgėrimui. Jau 1972 m. Aukštikalnis buvo įrašytas į vaikų kambario įskaitą už dviračio vagystę ir 1973 m. svarstytas už girtavimą. Latvėnas buvo svarstytas už dalyvavimą išgertuvėse ir 1972 m. už chuliganizmą paimtas vaikų kambario globon. Mumša dar metų pradžioje buvo susivilioję svetimu magnetofonu.

Iš Parovėjos apylinkės rašoma, kad vaikai, vogę dviračius ir mopedus, buvo pagauti. Daiktiniai įrodymai, t.y. išardyti mopedai, sulaužyti dviračiai buvo surasti, tačiau skundžiamasi, kad jų savininkams niekas už tai neatlygina — patarė liaudies teisme kelti civilinį ieškinį tėvams.

Nusivylęs jaunimas

Atrodo, kad jaunimas yra nusivylęs dabartiniu gyvenimu.

— Ko jūs ten ištisas valandas vakarais vaikštinėjate gatvėmis, susibūrę į krūvą? — sykį paklausiau grupę mūsų paauglių - moksleivių, — rašo mokytoja O. Rimaitė.

— Iš nuobodumo ir neturėjimo ką veikti, — atvirai paaiškino. — Namuose nėra kas daryti, kinas matytas, šokiai nusibodę, knygų skaityti nemėgstame, sportuoti niekas nepakviečia.

Kalbamės kartą su viena aštuoniolikmete, toliau rašo Rimaitė. Ji mokėsi mūsų mokykloje. Šiaip taip baigė 8 klases, dabar dirba gamykloje.

— Pati, tikriausiai, dalyvauji saviveikloje?

— Nedalyvauju. Neįdomu.

— Laiko maža? Vakarinę gal lankysi?

— Nesimokysiu. Man gana.

— Tur būt, nuolat į kiną einate, į teatrą nuvažiuojate?

— Fui, neįdomu.

Niekas neįdomu. Tiesa, šokiai. Į juos nueinanti. Bet irgi retai. O televizijos programose nieko gero nesą. Apskritai, gyventi labai neįdomu.

Toliau Rimaitė pasakoja, kaip rudenį, važiuodama iš Panevėžio į Biržus, autobuse susidūrė su grupe savo mokyklos moksleivių. Sulipo jie pakeliui, užsikabinę gitaras ir išgėrę. Grįžo talkinę vienos mokinės mamai bulviakasyje. Duosni mama už bulvių nukasimą atsilygino — pridarė stipraus cukrinio ir gerokai pavaišino jaunuosius talkininkus.

Paplitęs girtavimas

Jaunimas geria iš nuobodumo *ir sekdamas vyresniųjų pavyzdžiu.* O gėrimas Biržuose, kaip ir visoje Lietuvoje, labai paplitęs. Geriama kiekviena proga ir be progos, geriama laisvalaikiu ir darbo metu. Biržų milicija išgėrusiais daug nesidomi. Rašoma pvz., kad neblaivių piliečių autobusų stoties *laukiamajame* retai kada trūksta — transporto darbuotojai prie to įpratę. Štai vieną dieną apie 20 keleivių stebėjo, kaip girtas ir purvinas pilietis mušėsi su moterimi (gal su žmona) ir daužė telefoną — automatą.

— Kodėl nekviečiate milicijos? — vienas keleivis paklausė kasininkę Olgą Sadauskienę.

— Kad man jie netrukdo, — atsakė.

Kai tas keleivis, kasininkės leistas pasinaudoti jos telefonu, paskambino milicijai, pastaroji patarė tvarkytis patiems. Jiem žmonių trūksta, transporto neturi.

Autoinspektoriai

Bet išgėrusius, kurie važinėja automobiliais, daugiausia įmonių, motociklais ar mopedais, — griebia autoinspektoriai. "Biržiečių Žodis" net skyrelį įvedė kovoti už saugų eismą "Stop!". Į tą skyrelį, matyt, iš autoinspektorių protokolų, *patenka ne tik automašinomis* važiuojantieji, bet ir dviračiais, arkliais, ir net pėstieji. Štai viename skyrelyje, pavadintame "Vidurdienį — vidutiniškai", surašyti išgėrę dienos metu.

"Kai darbas trukdydavo gėrimui", rašoma, "BGAK autokrano vairuotojas Romualdas Gečys visada mesdavo... darbą. Ne išimtis buvo ir kovo 26-ji. Veltui kombinato vadovai graudeno, kalbėdami apie kokias tai darbo valandas. Tos pačios dienos vidurdienį dviračiu girtas važinėjosi Biržų elektros tinklų dispečeris Aloizas Sudeikis".

Kovo 27 d. bufete prie autobusų stoties pietaudamas pasigėrė miškų pramonės ūkio traktorininkas Juozas Garnys ir motoriniu dviračiu išvažiavo į miestą. Kad tą pačią dieną gėrė ir motociklu važinėjosi Algirdas Balčiūnas iš Migdoliškių — pateisinama: Balčiūnas veltėdis. Bet štai Panevėžio autobazės Biržų kolonos vairuotojas Jonas Skorochodovas tvirtina, kad kovo 28 d. gerti pradėjęs iš pat ryto.

Kovo 30 d. vidurdienį jau vidutinio girtumo, be teisių, motociklo dokumentų "Vienybės" kolūkio motociklą vairuoja vet. gydytojas Alfonsas Žibas.

Vakare sulaikytą Medeikių kolūkio traktorininką Joną Mudurą, važiavusį motociklu, norėjosi laikyti sąžiningesniu — gėręs tai gėręs, bet jau vakarop. Bet... ir Muduras pradėjo aiškinti, kad tai dienos išgertuvių požymiai.

(Bus daugiau)

Sidabrinė gimnazijos sukaktis

(Atkelta iš 1-mo psl.)

baigė vien direktoriaus kalba. Buvo surengta visa eilė parodėlių, kuriose buvo galima pasigrožėti meniškais daugelio metų gimnazijos moksleivių kūriniais. Be to, buvo tinklinio rungtynės, kuriose prisiminti praeities įvykiai, kai gimnazijos moksleiviai, ypač krepšinyje, yra laimėję daug rungtynių prieš įvairias vokiečių komandas. Buvo ir meniškoji dalis, kur buvo suvaidinta gimnazijos kapeliono kun. Jono Dėdino parašyta lietuviška operetė. Jos pastatymą įgalino buvusi gimnazijos mokinė Živilė Vilčinskaitė, kuri keletą savaičių gyveno mergaičių bendrabutyje ir paruošė mergaites vaidinimui. Neužmiršta nė senoji gimnazijos tradicija — tautiniai šokiai ir choras.

Vakarop susikaupta maldai, atlaikytos sekmadienio pamaldos. Evangelikams jas laikė dijakonas Fricas Skėrys, o katalikams — kun. Alfonsas Bernatonis. Pastarasis savo pamoksle priminė gimnazijos nueito kelio bruožus, pažymėdamas, kad be Dievo valios ji nebūtų išgyvenusi 25 metus. Pats pamokslininkas yra vienas Huettenfeldo pilies suradėjų ir pirkėjų, vienas nuolatinių rūpintojėlių, kad gimnazija nepritrūktų kasdieninės duonos.

Vakarui atėjus iškilmės vyko prie laužo. Ten aidėjo šokių muzika, buvo atliekami įvairūs bendri žaidimai, dainuojamos dainos. Lietuviškoje aplinkoje laikas nepaprastai greit bėgo ir nevienas pervėlai pastebėjo, kad jau laikas vykti į namus. Tačiau ir čia nebuvo didelio vargo, nes 8591 LS kuopos rūpesčiu buvo pastatytos palapinės, kuriose buvo galima prisiglausti nakčiai. Šventėje dalyvavo gausus būrys tautiečių iš įvairiausių V. Vokietijos vietų. **B. L.**

Mohawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

PADĖKA

Augščiausiajam pašaukus,
1976 m. birželio 22 d. Londone, Ontario,
mirė mūsų mylimas brolis

a†a Juozas Katelė

Labai nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionį ligoninėj, laidotuvių namuose, dalyvavusiems pamaldose ir laidotuvėse.

Dėkojame visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles bei pareiškusiems užuojautą žodžiais arba raštu.

Ypatinga padėka priklauso prel. dr. J. Tadarauskui, *specialiai atvykusiam iš Hamiltono, kalbėjusiam Rožinį,* atlaikiusiam šv. Mišias ir palydėjusiam a.a. Juozą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams ir visiems gausiai dalyvavusiems Londono, Ont., kapinėse laidotuvių dieną — 1976 m. birželio 24.

Jūsų visų nuoširdumas paliks mūsų širdyse neužmirštamas.

Nuliūdę broliai — Vladas ir Petras

A†A

kun. Stasiui Šantarui

Čikagoje mirus, seseriai BRONEI PILIPAVIČIENEI bei jos vyrui JUOZUI ir visai šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —

Monika, Jonas Žėkai ir šeima

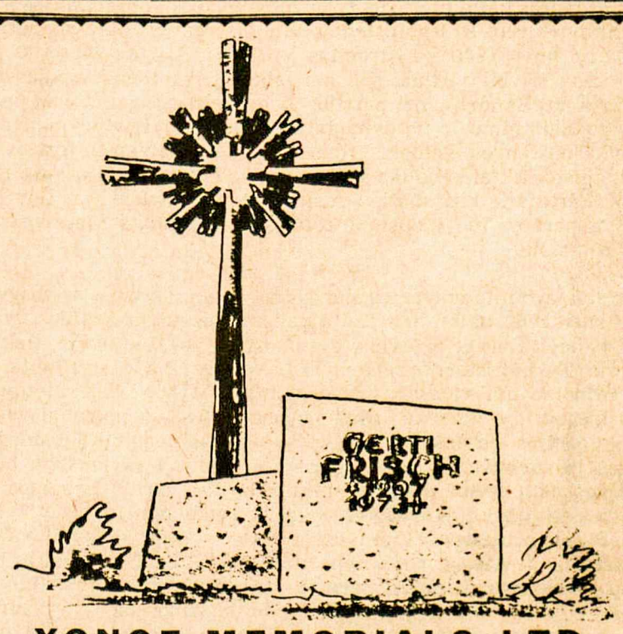

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Kodėl rusai laimi olimpiadose?

Seniau daugiausia taškų olimpiadose surinkdavo JAV sportininkai. Sovietų Sąjungos sportininkai ligi 1952 m. olimpiniuose žaidimuose visai nedalyvavo. Paskutinėse keturiose olimpiadose iš šešių rusai surinko daugiausia taškų. Manoma ir dabar, kad Montrealy rusai gali pirmauti. Kodėl jie laimi? Tokį klausimą kelia "U.S. News & World Report" savaitraštis ir ten duoda išsamų atsakymą.

Sovietinė centralizuotos paskirties sistema veikia tiksliau olimpinių žaidimų srityje nei kviečių auginime. Jų principas: surasti jaunus, gerai ištreniruoti, viską iš anksto suplanuoti. Sporte jie mato valstybės išgarsinimą. Iš daugelio tūkstančių jaunuolių mokyklose atrenka kelis tūkstančius galimų sporto laimėtojų. Kandidatai mokosi mokyklose, bet bent 4 valandas kasdien jie yra treniruojami vienoje iš dešimties olimpinių sporto šakų. Plaukiojime jie pradeda intensyviai treniruoti vaikus net nuo 5 metų amžiaus. Pvz. Vidurio Azijos "Frunze" ūkio mašinų įmonėje yra tuzinas plaukiojimo trenerių, kurie tik tuo ir užsiima.

Elektroninių skaitytuvų pagalba ir specialiais sveikatos tyrimais sovietai atrenka pačius tinkamiausius būsimems laimėjimams. Sportininkų atranka rūpinasi kiekvienas vietinės valdžios organas ir komunistų partija. Kandidatai sportininkai treniruojami moksliškai, psichologiškai ir asmeniškai. Dažnai treniruojami sunkesnėse sąlygose, negu turėtų lenktyniauti olimpiadose. Pavyzdžiui, bėgimai atliekami su sunkesniais drabužiais. Sportininkų treniravimo centruose yra psichologai, kurie stiprina sportininkų valią.

Sportininkai visą laiką remiami ir išlaikomi valdžios. Formaliai valdžios įmonės duoda sportininkui gerai apmokamą darbą, kuris netrukdo jo sportinio treniravimo. Dažniausiai jie gauna 4 ar 5 kartus daugiau atlyginimo, negu kiti tos įmonės darbininkai. Sporto čempijonai Sovietų Sąjungoje yra labiausiai privilegijuoti asmenys. Jie pirmieji gauna automobilius, namus bei kitas retas prekes.

JAV-se rusų sportininkų rėmimo sistema būtų laikoma profesijonalizmu, ir visi tokie sportininkai nebūtų leidžiami rungtyniauti mėgėjų žaidimuose, kokiais olimpiniai žaidimai tikrai turėtų būti. Sovietai užsispyrusiai laikosi, kad jų sportininkai nėra profesijonalai, o su tuo sutinka olimpinių žaidimų vyriausi vadovai.

Atletų rėmimas Sovietų Sąjungoje yra valdžios reikalas, kuris niekad negali būti minimas sovietų spaudoje. Kai sovietų sportininkai parsiveža olimpinius medalius, Maskvos laikraščiai rašo, kad tie medaliai rodo "neginčijamą socialinės sistemos persvarą".

JAV olimpinių žaidimų komitetas negauna jokios valstybinės paramos. Jis verčiasi tik privačiom aukom. Šis komitetas netreniruoja ir neugdo sportininkų, o tik atrenka jau pasirodžiusius geriausius sportininkus mėgėjus. Tokie žaidėjai-sportininkai atrenkami tik keletą savaičių prieš olimpinius žaidimus ne pagal potencialų sportinį pajėgumą, bet pagal vienkartinį pasirodymą. Dėlto daug gerų sportininkų atkrinta dėl vienkartinio blogesnio pasirodymo ar laikinio sužeidimo. Kiti iškrinta dėl finansinių trūkumų. Daugelis žaidėjų turėdavo palikti apmokamą darbą ir prarasti atlyginimą. Tik šiais metais olimpinis komitetas sutiko leisti, kad toks prarastas darbo atlyginimas gali būti kompensuojamas. Daugelis gerų sportininkų JAV pereina žaisti į gerai apmokamus sportinius klubus. Taip prarandama daugiau kaip 50% gerų sportininkų, nes be subsidijų jie negali pilnai užsiimti sportu. JAV-se nėra vienos centrinės organizacijos, kuri rūpintųsi olimpinių žaidimų sportininkų ugdymu bei rėmimu.

Kol šis reikalas bus plačiau išspręstas, JAV sportininkai negalės susilyginti su centralizuotai organizuota ir valdžios remiama sovietų sporto sistema.

V. Matis

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras" su savo šokėjais, dainininkais ir muzikantais. Dešinėje — ansamblio vadovas Z. Lapinas ir tautinių šokių mokytoja H. Lapinienė. Jie rengiasi dalyvauti tautinių šokių šventėj

Vilniečių sąskrydis Kanados Paryžiuj

STEPAS VARANKA

Jau ketvirti metai į Ontario Paryžių pas Angelę ir Petrą Česnulius suvažiuoja vilniečių atstovai.

Šių metų darbotvarkės svarbesnieji reikalai: etnografinių Lietuvos sienų studija, VKLS trumpa istorija ir jos išleidimas, Suvalkų trikampis, lenkų žurnalo "Kultura" atsiliepimai apie lenkų-lieutvių santykius, lietuviškos spaudos platinimas, Veronikos Kulbokienės ir kitų vilniečių pastangomis surinktos mirusio vilniečio kompozitoriaus Juliaus Siniaus kūrinių išleidimas.

Šį sąskrydį rengė St. Catharines skyrius, kuris šiuo metu eina rotaciniu būdu Kanados krašto valdybos pareigas. Valdybai su pasišventimu vadovauja Juozas Dilys su kitais valdybos nariais.

Sveikinimai

Suvažiavimą pradėjo valdybos vicepirm. J. Dilys, pakviesdamas pirmininkauti buv. Vilniaus krašto mokytoją ir veikėją Paulę Ancevičienę iš Otavos, o sekretoriauti — farmacininkę iš Sudburio Mariją Trumpickienę. Minutės tyla ir susikaupimu buvo pagerbti visi mirę ir žuvę vilniečiai. Centro vbos švietimo atstovė G. Bulotienė tarė sveikinimo žodį. Perskaityti gauti sveikinimai.

VLIKo laiške, kuris gautas ryšium su dr. Kosto Jurgėlos planuota išleisti "Etnografinių Lietuvos sienų studija", VLIKo valdybos narys informacijos reikalams Bronius Bieliukas pasveikino ir palinkėjo vilniečiam sėkmės. Vilniaus adv. Antanas Juknevičius apgailestavo, kad dėl didelio atstumo negali sąskrydyje dalyvauti. Ilgame laiške ragino vilniečius nevengti kovos už laisvą, nepriklausomą Lietuvą su sostine Vilniumi, siūlė išleisti antrą peržiūrėtą, papildytą buv. politinių kalinių bei nukentėjusių nuo okupanto straipsniais ir nuotraukomis P. Česnulio knygos "Nužmogintieji" laidą, tik kitu pavadinimu.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanadoje pirm. Stepas Jakubickas atsiųstame sveikinime rašė: "Ilgų metų lenkų okupacija jus užgrūdino laisvės kovai ir šiandieną esate pašaukti bendrai lietuvių tautos kovai už laisvą ir nedalomą Lietuvą . . ." Vilniečių bičiuliai Mečys ir Sofija Kojeliai buvo kviesti kaip svečiai. Negalėdami atvykti, savo laiške linkėjo sėkmingo ir sklandaus darbo. Sofija Kojelienė darė "Nužmogintieji" knygos korektūrą be jokio atlyginimo. Knygoje padarytos įvairios klaidos buvo spaustuvės "nuodėmės".

Žurnalistas Al. Gimantas savo sveikinime linkėjo suvažiavusiems būti vieningais, budriais Vilniaus ir visos Vilnijos sargyboje. Vilniečiai esą turėtų likti šviesiu pavyzdžiu ir likusiai išeivijos daliai.

Pranešimai apie darbus

Po sveikinimų išsamų pranešimą padarė J. Dilys apie nuveiktus valdybos darbus. Labiausiai apgailestavo, kad išeivijos bendruomenėje jaučiamas Vilniaus klausimu abejingumas ir, galima sakyti, ignorancija. Pastebima atsigaunanti unijos su lenkais kibirkštis. Tokiems Vilniaus problema neegzistuojanti. Pranešime buvo minimos žinomų mokslininkų ir kitų naujų "unijistų" pavardės. J. Dilys savo pranešime minėjo neseniai iš Lietuvos atvykusio dr. Algimanto Saunorio atsakymą į klausimą: "Ar Sovietų Sąjungos griuvimo atveju atsikuriančiai Lietuvai būtų pavojus iš nacionalistinės Rusijos?" Atsakymas buvo toks: "Didesnis pavojus būtų atsistatančiai Lietuvai iš Vilniaus krašto lenkų ir sulenkėjusių lietuvių" (iš pasikalbėjimo "TŽ"). Vilniaus ir Vilnijos lenkai nesnaudžia. Jie veikia visais frontais, kad Vilnius būtų lenkiškas.

Vokiečių kardinolo Bengsch lankymosi metu Vilniuje, jį priimant Šv. Teresės ir Aušros Vartų šventovėje Mišių skaitymai ir pamokslas buvo lenkų kalba. Jaučiamas lietuvių kunigams daromas spaudimas iš lenkų dvasiškių vadovybės.

J. Dilys išreiškė vilniečių padėką istorikui J. Dainauskui už išsamų ir gerai išdėstytą "Kultūros" žurnalui atkirtį prieš lenkų puolimus. Jis apgailestavo dr. V. Sruogienės nepagrįstus išpuolius lenkų spaudoje prieš savo tautiečius. Pabaigoje ragino visus, nežiūrint įvairių neteisingų vilniečiams priekaištų, dar ryžtingiau dirbti atstatymui nepriklausomos Lietuvos su sostine Vilniumi.

Nepasitenkinimas VLIKu

Apie 4 v.p.p. pradėjo lynoti. Suvažiavę svečiai suėjo į erdvią patalpą ir tęsė programą. Trumpą pranešimą apie centro valdybos veiklą padarė G. Bulotienė, pranešdama, kad Detroite buvo surengtas iškilmingas Vilniaus Dienos minėjimas su koncertu, kuriame dalyvavo per 200 asmenų. Centro valdyba dalyvavusi VLIKo sesijoje. Centro valdybos pirm. Kazys Veikutis pranešė, kad VLIKas susilaiko nuo išleidimo etnografinių sienų studijos. Priežastis — ta pati kaip pernai ir užpernai. VLIKo laiške 1976. 6. 22, adresuotame Rezistenciniam Rytų Lietuvos Sąjūdžiui, rašoma: VLIKo valdyba 1972 m. balandžio 15 d. yra nutarusi pranešti vilniečiams, kad dr. Kosto Jurgėlos knygos apie etnografines Lietuvos sienas negalės išleisti, nes yra kitų neatidėtinų darbų, bet pagal išgales jos leidimą parems.

Iš laiško turinio susidaro išvada, kad VLIKas tokios studijos nenori išleisti savo vardu. Neaišku, kodėl VLIKui yra svarbiau išleisti biuletenį, negu rimtą studiją, kuri reikalui esant prie derybų būtų dokumentu. Kokios iš tikrųjų yra priežastys, sunku susigaudyti.

Centro v-bos pirm. K. Veikutis siūlė, kad VLKS-ga iš VLIKo veiksnių pasitrauktų. Vilniečiai jam savo įnašą moka, bet iš jo savo darbams palankumo, paramos nesusilaukia. Veikučio pasiūlymas buvo atidėtas vėlesniam sprendimui.

Vilnietiški leidiniai

Toronto skyriaus veiklos trumpą pranešimą padarė pirm. B. Saplys. Vėliau P. Ancevičienė pranešė, kad gautus iš valdybos anglų kalba kelis egzempliorius dr. A. Šapokos "Vilnius in the Life of Lithuania" padovanojo Otavos politikams. Ji į Suvalkų trikampį išsiuntusi 20 siuntinių ir gavusi iš ten 194 laiškus su prašymais. Ji dar turi keletą sudarytų siuntinių, kuriems išsiųsti rinko aukas.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos istorijos išleidimo projektas atidėtas iki visuotinio susirinkimo. Antros laidos "Nužmogintieji" išleidimas paliktas autoriaus nuožiūrai. Turiu pridėti, kad visuotinis vilniečių susirinkimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. Čikagoje tautinių šokių šventės metu. Ten bus renkamas naujas centro valdybos pirmininkas.

Apie lenkų-lietuvių santykius ir dialogo "Kultūroje" tema gali pasisakyti kiekvienas — ne tik vilnietis. Tais klausimais kalbėti ir reikšti savo nuomonę nėra kieno nors privilegija. Svarbiausia, reikia laikytis priimtų mandagumo taisyklių. Suvažiavimas buvo baigtas Tautos himnu.

Baigiamosios pastabos

Noriu čia paryškinti, kad vilniečiai sielojasi ne tik Vilnijos klausimais, bet ir pavergtos Lietuvos bei lietuviškos išeivijos reikalais. VKLS įstatai aiškiai įpareigoja: "organizuotai dalyvauti viso pasaulio lietuvių pastangose išlaisvinti pavergtą tėvynę ir atkurti Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi."

Labai teisingai apie vilniečių siekius ir veiklos ribas rašė "Tėviškės Žiburiuose" š.m. birželio 24 d. Al. Gimantas straipsnyje "Metinis vilniečių suvažiavimas". Atrodo, jis gerai supranta vilniečių rūpesčius ir jų kilnius siekimus.

Prašomas prezidiumo ir VKLS Kanados krašto valdybos, reiškiu visų suvažiavusių vardu vieną padėką: spaudai, kuri be baimės kelia į viešumą vilniečių rūpesčius; sveikintojams, kurie skatino ryžtingai dirbti už Lietuvos atstatymą su sostine Vilniumi; sodybos šeimininkams Česnuliams ir jų dukteriai Audrytei už vaišingumą bei globą.

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Česnulių šeima Paris, Ont., kur įvyksta Š. Amerikoj gyvenančių vilniečių sąskrydžiai. Iš kairės: dukra Kristina, Petras Česnulis, Angelė Česnulienė, dukra Audrytė. Nuotrauka daryta 1966 m. prie Toronto universiteto rūmų, kai Angelė gavo diplomą. P. Česnulis yra autorius knygos "Nužmogintieji"

Ruošias didžiajai šventei

Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras"

ALFONSAS NAKAS

Kai užsimename apie Montrealio "Gintarą", tai visų pirma iš pasąmonės išnyra tautiniais drabužiais pasipuošę jaunuoliai, "apsiginklavę" visokiomis lietuviškomis triūbomis, dūdomis, ragais ir lumzdeliais, na, ir būrys mergaičių su kanklėmis . . . Prasideda nenutrūkstanti gražiausių melodijų pynė . . . Taip, tai orkestras, kokio niekur kitur išeivijoje nerasime. Tai jo vadovo Zigmo Lapino daugelio metų darbo vaisius. Šis orkestras buvo numatytas penktosios tautinių šokių šventės muzikiniu vienetu. Pagal jo taktą turėjo suktis du tūkstančiai šokėjų. Deja, paskutinėmis žiniomis, dėl kitų įsipareigojimų "Gintaro" orkestras dalyvauti negalėsiąs.

Antroji ansamblio dalis — tautinių šokių grupė. Ji nėra nei labai gausi, nei tokia garsi kaip orkestras, bet ansamblyje savo dalį tinkamai atlieka. Grupės vadovė — Hilda Lapinienė, o pavaduotoja — Rasa Lukoševičiūtė. Šiuo metu joje šoka 13 mergaičių ir 10 vyrukų 15-22 metų amžiaus. Štai tie šokėjai alfabeto tvarka: Irena Adamonytė, Joana Adamonytė, Julija Adamonytė, Gabija Bendžiūtė, Chris Bernotas, Gintaras Brikis, Jonas Brikis, Antanas Intas, Juozas Jonelis, Lilija Jonelytė, Romas Juodis, Ginta Jurkutė, Rima Jurkutė, Rūta Kazaitytė, R. Ladygaitė, Paulius Mališka, Kristina Mališkaitė, Vida Morkūnaitė, Gediminas Murauskas, Aida Norkeliūnaitė, Gailutė Norkeliūnaitė, Zigmas Skučas ir Raimondas Šiaučiulis. Jie visi dalyvaus šokių šventėje.

"Gintaras" gimė 1968 m. Tais metais Z. Lapinas suformavo minėtą liaudies instrumentų orkestrą. Sekančiais, 1969-siais metais, buvo suorganizuotos šokėjų ir dainininkų grupės. Jų steigėjos — Ina Kličienė ir H. Lapinienė. Šiuo metu ansamblį administruoja Povilas Povilaitis.

Šalia pasirodymų įvairiomis progomis Montrealyje, "Gintaras" yra dalyvavęs su koncertais - spektakliais Vašingtone, Otavoje, Toronte, Hamiltone, Ročesteryje, Filadelfijoj, Londone (Ontario), Hartforde, Bostone, Vankuveryje, Edmontone, Winnipege ir Čikagoje. Šoko ketvirtojoje tautinių šokių šventėje.

Atsakydama apie ansamblio veiklos tikslą, Hilda Lapinienė prabilo labai panašiai, kaip anksčiau aprašytos Niagaros pusiasalio tautinių šokių grupės vadovė: "Jaunime ugdyti lietuvybę — lietuviškas šeimas ir platinti Lietuvos vardą tarp svetimtaučių." O kas juos skatina dalyvauti tautinių šokių šventėje? Tai noras susipažinti su kitų kolonijų j a u n i m u ir džiaugsmas šokti lietuviškus šokius.

Kaip matome, entuziazmo jaunimui niekur netrūksta. Susipažinti ir susidraugauti su kitų Kanados bei Jungtinių Valstybių miestų jaunimu tikrai geresnės progos nebus, kaip ši šventė. Laimingesni ir veržlesni gal sueis į asmeniską kontaktą ir su šokėjais iš Pietų Amerikos bei iš Europos, nors tų kontinentų jaunuoliai tesudarys tik vieną-kitą nuošimtį.

O kaip gi jūs, skaitytojai iš Montrealio, Toronto, Hamiltono? Ar seksite savo gintarus, gyvatarus, nemunus ir baltijas į Čikagą, ar lydėsite į Tarptautinį Amfiteatrą, ar dalyvausite savo vaikų ir vaikų vaikų didžiajame spektaklyje rugsėjo 5 dieną? Penktosios tautinių šokių šventės rengėjai jūsų ten labai laukia.

Lenkų ir lietuvių diskusijos

Atsiliepdama į "Tėviškės Žiburiuose (1976. VI. 10, nr. 24, p. 3) išspausdintą Stepo Varankos straipsnį "Lenkų ir lietuvių diskusijos spaudoje", pasiaiškinu.

Kurį laiką atidžiai seku Paryžiuje leidžiamą lenkų žurnalą "Kultura". Didelių pasitenkinimu skaitydavau to žurnalo skiltyse žinias ir pareiškimus apie Lietuvą, jų tarpe ypač J. Mieroszewskio sekančius tvirtinimus.

". . . Rusų disidentai yra natūralūs mūsų sąjungininkai, panašiai kaip mūsų natūralūs sąjungininkai yra sovietų pavergtosios tautos — ukrainiečiai, lietuviai ir gudai" ("Kultura", 1975, nr. 6(333), p. 52; čia ir toliau duodami vertimai iš lenkų kalbos).

". . . Daug lenkų . . . norėtų pasilaikyti vakarų žemes ir atgauti rytų plotus, kurie yra įjungti į Sovietų Sąjungą. "Kultura" iš pat pradžių nusistatė, kad tikras antisovietizmas turi reikšti laisvę ne tik Lenkijai, bet ir apsisprendimo teisės pripažinimą ukrainiečiams bei lietuviams. **Todėl iš pat pradžių skelbėme, kad Vilnius privalo būti grąžintas nepriklausomai Lietuvai, o Lvivas — nepriklausomai Ukrainai.**" (Ten pat, p. 53; mano pabraukta, V.S.)

Betgi, kai tame pačiame "Kultūros" žurnale pasirodė straipsnis "Zgrzytliwe echo przeszlosci" ("Kultura", 1975, nr. 10 (337), p. 120-121), pasirašytas **Redakcijos**, pasijutau giliai įskaudinta ir nepaprastai pasipiktinusi.

Tame straipsnyje "Kultūros" redakcija, priešingai savo anksčiau skelbiamam nusistatymui, be kito ko, pareiškė:

". . . Apie okupaciją galima kalbėti tik tada, kai viena valstybė ginklu užima legalinę kitos valstybės teritoriją. 1919-1920 m. buvusios Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos plotai nebuvo nei Lenkijos, nei Lietuvos valstybės teritorija. Po to, kai 1917 m. bolševikinė Rusija anuliavo I-sios Žečpospolitos (Jungtinės Lietuvos - Lenkijos valstybės, V. S.) padalinimus, buvo tai ginčytinas plotas tarp besikeliančios II-sios Žečpospolitos valstybės, kaip kandidatės į I-sios Žečpospolitos palikimą, ir Rusijos, kaip kandidatės į buv. caristinės Rusijos palikimą. Į tas varžybas įsijungė bekylanti Lietuva, remdamasi tai istoriniais, tai etniniais sumetimais, pagal reikalą. Teritoriniai pasikeitimai (przesunięcia), kurie anuo metu vyko tose srityse, besivaržančių šalių buvo vadinami okupacijomis — propagandine kalba, bet ne pagal tarptautinės teisės prasmę. **Galima čia kalbėti apie teritorinį konfliktą, bet ne apie okupaciją** (mano pabraukta, V. S.). Lenkijos konfliktas su Lietuva lietė dargi tik nežymią Lietuvos dalį su tautiniu požiūriu mišriais gyventojais . . ." ("Kultura", 1975, nr. 10(337), p. 120).

Taigi, klastingi J. Pilsudskio-Żeligovskio žygiai 1920 m. nebuvusi okupacija! Nebuvusi okupacija po to, kai lietuvių tautos atstovai paskelbė Lietuvos nepriklausomybę savo senojoje sostinėje Vilniuje 1918. II. 16 ir tą deklaraciją pripažino net jos buvę okupantai! Lietuvių-lenkų ginčas lietęs "nežymią Lietuvos dalį" — "nežymią", į kurią įėjo pati sostinė Vilnius!

Ir tuos žiaurius "Kultūros" redakcijos tvirtinimus išprovokavo dail. Dagio straipsnis, tilpęs "Tėviškės Žiburiuose" (1975 m., nr. 15) skyriuje "Skaitytojų balsai"!

Esu giliai įsitikinusi, kad akivaizdoje baisaus Rusijos pavojaus ne laikas mums, nei kitoms pavergtoms tautoms dabar kelti aikštėn vienų kitiems praeityje padarytas nuoskaudas, šiuo atveju kad ir labai dideles lietuvių tautai lenkų padarytas skriaudas.

Todėl, paskaičiusi minėtus mūsų atžvilgiu taip neteisingus "Kultūros" redakcijos teigimus, impulsyviai pasiunčiau "Kultūros" redakcijai laišką, dėl kurio susilaukiau "Tėviškės Žiburių" priekaišto.

Dėkinga esu S. Varankai už žodžius: "Tikiu, kad tai buvo padaryta be blogos valios" — tai teisybė, neturėjau noro įžeisti nei "Tėviškės Žiburių" redaktoriaus, nei jų bendradarbių . . .

Po audringo abiejų pusių nuomonių pareiškimo "Kultūroje" (1976 m., nr. 4(343), p. 63-83) sekančiuose to žurnalo numeriuose informacija apie Lietuvą vėl yra korektiška.

Vienas patikslinimas: niekad nebuvau paskirta Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktore garbingojo Marcelino Šikšnio vietoje. Nuo 1939. XII. 1 pradėjau eiti Vilniaus IV-sios, vėliau Didžiosios Lietuvos Kunigaikštienės Birutės gimnazijų direktorės pareigas ir jas ėjau iki 1944. VII. 1.

V. Sruogienė

Redakcijos prierašas. Dėkojame gerb. autorei už paaiškinimą ir kartu pastebime, kad ji susilaukė "TŽ" pastabos ne už atsiliepimą į neteisingus lenkų žurnalo "Kultura" teigimus, bet už "TŽ" ir jų bendradarbius menkinančią bei klaidinančią pastabą (žiūr. jos laiško žurnalui "Kultura" vertimą "TŽ" 24 nr., 3 psl.). Minimasis dail. Dagio "straipsnis" tebuvo įprastinis skaitytojo nuomonės pareiškimas, išspausdintas laiškų skyriuje "Skaitytojai pasisako" "TŽ" 15 nr. Tokių laiškų laisvoje spaudoje netrūksta. Dėlto ir redakcija turėjo būti atitinkamo pobūdžio. Gvildenant opias problemas, turi prabilti protai, o ne jausmai. Tada įmanoma kalbėti ir apie ateitį, ir apie praeitį. Laisvės frontas bei jo vieningumas stiprėja ne užmarštimi, bet išsiaiškinimu ir naujos ateities vizija.

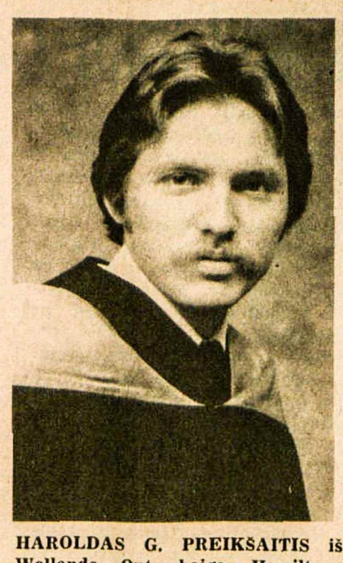

HAROLDAS G. PREIKŠAITIS iš Wellando, Ont., baigęs Hamiltono McMaster universitete biochemiją labai gerais pažymiais (summa cum laude) ir gavęs gamtos mokslų bakalauro laipsnį (honours Bachelor of Science). Gimnazijos kursą yra baigęs Wellando Eastdale Secondary School. Akademines studijas toksikologijos srityje tęs McGill universitete Montrealyje. Iš Kanados National Research Council yra gavęs Canada Centennial Science Scholarship

JUTTA K. PREIKŠAITYTĖ iš Wellando, Ont., baigusi Hamiltono Mc Master universitete mediciną ir gavusi medicinos daktarės (MD) laipsnį. Gamtos mokslų laipsnį (B Sc) gavo 1974 m. tame pačiame universitete. Gimnaziją baigė Wellande Eastdale Secondary School. Gydytojos stažą ji atliks Toronto General Hospital.

Tautybių savaitė - Karavanas

K. BRIDŽIUS

Didysis mūsų dainius Maironis kadaise rašė: "Velykos, Velykos, kas jūsų nelaukė, kaip vaikas margai išrašyto kiaušinio". Taip ir torontiečiai dabar kasmet laukia tarptautinio Karavano, kuriuo visi gali džiaugtis ir didžiuotis. Siemetinis Karavanas buvo jau aštuntasis ir atrodo, kad jis liks pastovia tradicija, nes Torontą, kiek mažesniu mastu, jau seka Winnipegas, Hamiltonas, Ošava ir kiti miestai.

Tai visai suprantama, nes kai išsiblaškymo jieškantį žmogų beveik visur sutinka rėkianti muzika, neprieinamos kainos restoranuose ir šlykštūs filmai kinuose, tai marguose Karavano paviljonuose kiekvienas gali rasti meniską programą pagal savo skonį, maistą ir gėrimą pagal savo kišenę.

Tų paviljonų šiemet turėjo būti 50, bet portugalų klubas kažkodėl iškrito, tad lankytojams teko pasitenkinti 49 paviljonais. Tiesą sakant, ir tokį skaičių aplankyti buvo sunku, nes kaikur įėjimo teko laukti ilgose eilėse. Dalis paviljonų buvo tolokuose priemiesčiuose.

Karavanas prasidėjo birželio 18 d., bet oficialus atidarymas prie miesto rotušės įvyko tik sekančią dieną. Dalyvavo burmistras Crombie, Klevelando burmistras, gubernatoriai iš Azorų, Karibų ir Meksikos, bet publikos nedaug tepasirodė, nes pylė smarkus lietus. Spaudai ir televizijos atstovams

Mūsų "Vilnius"

Tarptautinę apžvalgą pridera pradėti nuo "Vilniaus" paviljono, kurį šiemet KLB Toronto apylinkės valdyba suorganizavo Prisikėlimo parapijos salėse. Nors patalpos erdvios, bet paviljonas buvo gana kuklus. Tik parodų salės rodiniai (daugiausia medžio drožiniai) buvo įspūdingi ir patrauklūs. Didžiojoje salėje "Gintaro" ir "Atžalyno" šokėjai bei jaunosios okteto choristės atliko kultūringą programą. Gaila, kad jos laikas iš anksto nebuvo nurodomas, o ir garsiakalbių labai trūko.

Paviljono karalaitė ir Vilniaus burmistras taip pat galėjo būti energingesni ir draugiškesni svečius sutikdami ar išlydėdami. Ko publika pasigedo oficialioje programoje, tą su kaupu atsiėmė bendruose šokiuose, grojant gana geram orkestrui.

Taip pat ir bufetas viliojo net lietuvišku krupniku, sočiais valgiais ir pigiomis kainomis. Niekur kitur nebuvo galima gauti puikaus kugelio už 1 dol., nors vėliau (dėl infliacijos?) jo kaina pakilo iki $1.25. Siek tiek pigesnių valgių matėsi tik pas ukrainiečius, vengrus ir armėnus. Atskirame bufete buvo gausu visokių kepinių, kurių du dekoratyviniai pavydžiai (augštas raguolis ir kelminis tortas) nuolat traukė svečių akis parodų salėje. Nors maistą teko pasirinkti jo nematant (tik iš sąrašo lentoje), bet bendrą įspūdį gerino gražūs indai (lėkštės, šakutės), tuo tarpu kai daugumoje paviljonų teko pasitenkinti popieriniais ir plastikiniais.

Lyginant su kitais, lietuvių paviljonas buvo geras, atmosfera draugiška ir kultūringa, tad truputį keista, kad čia nesimatė lankytojų eilių ar palankesnių atsiliepimų spaudoje. Net ir tą, rodos, tik vieną dieną, kai "Vilniui" teko susispausti vien Parodų salėje (kitos salės buvo užimtos), mūsų paviljono rengėjai sugebėjo "Vilnių" išplėsti į kiemo aikštelę su gražiomis iliuminacijomis ir įrekorduota muzika. Taip ir norėtųsi palinkėti, kad lietuviška muzika ten skambėtų dažniau, o toji cemento aikštelė taptų patrauklia veja su pavėsingais medžiais.

Reikia pagirti ir gerai parašytos angliškos brošiūros autorius, kurie sugebėjo trumpai nusakyti lietuvių tautos istoriją. Tik skyrius apie liaudies audinius yra perdaug išplėstas, juo labiau, kad ir tų audinių (išskiriant puikias juostas) paviljone buvo mažai. Geriau tiko plačiau parašyti apie Vilniaus miestą, kurio vardu paviljonas buvo pavadintas ir apie kurį kaikurie kaimynai dar vis skleidžia neteisingas žinias. Joms paneigti tuščiame brošiūros aplanke buvo daug vietos.

Estų "Tartu"

Estų "Tartu" paviljonas buvo Karavano dėmesio centre, nes 18 augštų Tartu pastatas yra reprezentacinėje Bloor gatvėje, be to, estų vardas yra labai populiarus Toronte. Daugiausia prie jų vardo išgarsėjimo prisidėjo sportiškų merginų gimnastikos ir šokių ansamblis "Kalev" kuriam jau yra tekę ir užsienyje Kanadai atstovauti. Taip pat vikingiška drąsa išgarsėjo šimtų šeimų plaukimas per Atlantą, kai jie iš Svedijos pasiekė Kanadą mažu ir primityviu laivu.

Prie Tartu namo statybos milijoninėm paskolom prisidėjo federacinė valdžia, bet ir patys estai ten yra įdėję daug pinigų. Viršutiniuose augštuose pigiai gyvena įvairių tautybių studentai, žemiau yra valdinės ir verslinės įstaigos, o apačioje įsikūrė estų kultūros draugija.

Šiose erdviose rūsio patalpose estai įrengė "Tartu" paviljoną. Patalpos imponuojančios — su studijų kambariais, nuolatiniu baru ir didele teatro sale. Šioje salėje estų renginys išsiskyrė iš visų kitų paviljonų, nes jų teatras (daugiausia studentai) ten kas vakarą vaidino estų mitologijos dramą "Tantlos miško paslaptis". Anglų kalba buvo aiški, vaidyba, drabužiai ir apšvietimas — įspūdingi. Prie įėjimo dalintoje kišeninio formato brošiūroje buvo vaidinamos dramos aprašymas, estų tautos istorija ir senojo Tartu universiteto reikšmė Pabaltijui nuo viduramžių laikų. (B. d.)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DAR VIENAS PAMINKLAS

Birželio 18 d. prie Lazdijų buvo atidengtas dar vienas paminklas sovietų kariams pasieniečiams. Jam parinktoji vieta pavadinta Šlovės kalnu. Čia sovietų-vokiečių karo pirmą dieną žuvo ltn. Platono Kubovo vadovaujamas dalinys. Paminklo skulptūros darbus visuomeniniais pagrindais atliko Vilniaus dailės instituto studentai. Projekto autoriai — J. Balkevičius, R. Revinskas, D. Zundelavičius ir R. Buivydas. Paminklą sudaro iš granito iškalta raudonarmiečio galva ir žuvusiųjų pavardės. Įrašas skelbia: "Tarybiniams pasieniečiams, didvyriškai žuvusiems pirmąją Didžiojo Tėvynės karo dieną". Jų nuopelnus Sovietų Sąjungai nušvietė Lazdijų rajono kompartijos komiteto I sekr. K. Stoncelis, o padėkos žodį tarė Pabaltijo pasienio apygardos kariuomenės vadas gen. ltn. K. Sekretariovas. Po jų kalbėjo Dublių sovchozo direktorius N. Karnilavičius, "Kibirkšties" kolchozo komjaunimo sekr. O. Stanionienė, Vilniaus dailės instituto rektorius V. Gečas, vyr. seržantas V. Smolskis ir Lenkijos atstovas V. Vasilevičius. Skambant V. Migulios "Dainai apie kareivį", juostelę perkirpo vilniškės kompartijos centro komiteto I sekr. P. Griškevičius.

KOMJAUNUOLIŠKOS VESTUVĖS

Birželio 12-13 d.d. Anykščiuose įvyko du plataus dėmesio susilaukę renginiai — J. Biliūno atminimui skirtas literatūros vakaras prie Liūdiškių piliakalnio ir rajoninė dainų šventė Dainuvos slėnyje, įtraukta į pirmąjį sąjunginį "darbo žmonių festivalį. Šia proga į Anykščius atvyko 130 gudų saviveiklininkų iš Mogiliovo. Dainų šventės programoje dalyvavo apie 1.500 asmenų iš 40 šio rajono saviveiklos kolektyvų. Kadangi kompartijai rūpi naujų tradicijų kūrimas, dainų šventės programą sudarė teatralizuotos "Komjaunuoliškos vestuvės". Jų pavadinimą, atrodo, sąmoningai nutylėjo išeivijai skirtas "Gimtasis Kraštas", bet paskelbė "Tiesa" birželio 18 d. laidoje. Iš jos taipgi sužinome, kad visi tų "Komjaunuoliškų vestuvių" dalyviai su svečiais iš Mogiliovo aplankė žuvusių Sovietų Sąjungos karių kapines, vainikais ir gėlių puokštėmis papuošė kapus. Parašiutininkų šuoliais, augštuoju pilotažu šventę paįvairino archaišką pavadinimą turinti "Savanoriška draugija armijai, aviacijai, laivynui remti". Tas jos pavadinimas yra pažodžiui išsiverstas iš rusų kalbos, nes ir ji pati tėra sovietinės organizacijos kopija. Beje, anksčiau vertimas buvo pradedamas žodžiu "laisvanoriška", o dabar jau pakeistas sklandesniu, matyt, dėl kalbininkų įsikišimo. Visa draugijos pavadinimo sandara ir toliau liko svetima lietuvio ausiai.

PROPAGANDINIS KONKURSAS

"Komjaunimo Tiesa" 105 nr. paskelbė savo neetatinio korespondento Žygimanto Pečiulio pasikalbėjimą su augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos visuomenės mokslų skyriaus inspektore Aleksandra Berlinskiene. Pokalbis liečia neseniai šeštojo sąjunginio studentų darbų konkurso užbaigtą II dalį, išryškinusią kandidatus į III dalies varžybas Maskvoje. Referatų temos buvo skirtos visuomenės mokslams, komjaunimo bei tarptautinio jaunimo veiklos klausimams. Pirmojoje konkurso dalyje varžėsi 17.820 Lietuvos studentų, antrojoje — 24.010. Antrosios konkurso dalies proga Vilniaus pedagoginis institutas surengė konferenciją "Pirmoji liaudies revoliucija Rusijoje 1905-1907 m.", Kauno medicinos institutas — konferenciją ateistine tematika. Iš šios konferencijos skaitytų referatų minimi: Kauno medicinos instituto studentės G. Tamošiūnaitės — "Komunizmo ir ankstyvosios krikščionybės socialinių principų ir idealų nesuderinamumas", Vilniaus universiteto studentės B. Niunkaitės — "Religijos kritika lietuvių liaudies etnografijoje kapitalizmo laikotarpiu". A. Berlinskienė pateikia ir keletą kitų referatų, kurie buvo skaityti II dalies varžybose: Vilniaus inžinerinio statybos instituto studento J. Purlio — "Socialistinių šalių ekonominio vystymosi dėsningumai", Kauno politechnikos instituto studento V. Karpuchovo — "Žmogaus problema mokslinės-techninės revoliucijos sąlygomis", Vilniaus universiteto studentės R. Ramulionytės — "Partizaninis judėjimas Lietuvoje Didžiojo Tėvynės karo metais", Vilniaus pedagoginio instituto studentės V. Stončiūtės — "Dimitravo koncentracijos stovykla — rūstus kaltinimas fašizmui".

MELIORATORIAI KUBOJE

Žinių apie lietuvių melioratorių darbus Kuboje pateikia "Komjaunimo Tiesos" redakciją aplankęs inž. Jonas Černius. Jo vadovaujama sovietinių melioracijos specialistų grupė dirba Orientės provincijoje. Jos eilėse yra patyręs inž. Rimas Burokas, neseniai Kubon atsiųstas Donatas Šlimas ir Albinas Gedminas. Pagrindinį uždavinį sudaro F. Castro mestas šūkis: "Nė lašo vandens į jūrą!" Taigi, vandenį stengiamasi sulaikyti dirbtinėse saugyklose ir panaudoti laukų drėkinimui. Inž. J. Černiaus grupei daugiausia tenka projektuoti užtvankas, kanalus, drėkinimo sistemas ryžių ir cukranendrių ūkiams. Vienas projektuojamas kanalas bus 150 km ilgio. Juo per sekundę nutekės 1.500 kubinių metrų vandens. Kitas kanalas bus net 20 metrų gylio. Kuba šiuo metu pradeda nikelio gamybą, kuriai taip pat reikės daug vandens.

SEZONO PRADŽIA

Naująjį vasaros sezoną Palanga pradėjo birželio 5-6 d.d. tradiciniais renginiais. Pirmiausia buvo atidarytos dvi parodos — tapybos darbų jiems skirtame paviljone, dailininkų Irenos ir Felikso Pakutinskų gintaro dirbinių Palangos gintaro muzėjuje. Daug žmonių sutraukė tradicinė mugė, kasmet rengiama turgaus aikštėje. Oficialus šventės atidarymas buvo surengtas vidurinės mokyklos stadijone, kur pirmąjį naujojo sezono koncertą surengė pučiamųjų orkestras "Trimitas", vadovaujamas R. Balčiūno. Birželio 5 d. vakaras užbaigtas karnavaline saulės palyda paplūdimyje, ant Baltijos jūron vedančio tilto. Koncertinę programą atliko jungtinė kaimo kapela "Galvė" iš Trakų.

PIRMOSIOS AUKOS

Su vasaros sezono pradžia Lietuvos vandenys jau pareikalavo palyginti gausių gyvybės aukų. Pirmuosius duomenis birželio 30 d. "Tiesoj" paskelbė Balys Čebatorius. Nemune prie Rambyno kalno nuskendo klaipėdiečiai J. Montsvilas ir S. Tarvydienė. Kalno papėdėje tada buvo susirinkę daug žmonių, kurie nuo karščio gaivinosi vaisvandeniais ir alum. Birželio 26-27 savaitgalį nelaimės vandenyje įvyko Šilutės ir Joniškio rajonuose, Neryje ties Vilniumi, Baltijos jūroje prie Klaipėdos. Per dvi savaitgalio dienas vanduo pasiglemžė 25 aukas. V. Kst.

Š.m. birželio 9 d. JAV Lietuvių Bendruomenės delegacija buvo priimta JAV ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų William W. Scranton. Ambasadoriui delegacija įteikė išsamų memorandumą, iškeliantį Lietuvos pavergimą, rusifikaciją, žmogaus teisių paneigimus, atitinkamą dokumentaciją ir politinių kalinių sąrašą. Iš kairės: BATUNo pirm. Kęstutis Miklas, JAV atstovas JT žmogaus teisių komisijoje dr. Leonard Garment, LB visuomeninių reikalų tarybos narė Daiva Kezienė, ambasadorius Scranton, LB krašto valdybos vicepirm. Aušra Mačiulaitytė-Zerr, LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys, LB krašto valdybos pirm. Juozas Gaila ir vicepirm. Rimas Česonis

Nuotrauka K. Čikoto

Etninės spaudos darbuotojų ekskursija

DALIA GRAJAUSKAITĖ

Birželio 14 d., 7 v.r., išskrenda Boeing 737 lėktuvas iš Toronto į Thunder Bay. Šiam lėktuve, kaip ir kasdien, sėdi daug keleivių, bet šį rytą skrenda grupė žmonių, kurie kartu gyvens visą savaitę ir apžiūrės įdomias šio krašto vietoves. Kokia tai grupė ir kokia šios ekskursijos prasmė?

Kadangi aš keliavau kartu su šia grupe, galiu į šiuos klausimus atsakyti. 1950 m. įsisteigė "Ontario Etninės Spaudos Sąjunga", kuriai priklauso įvairių tautybių laikraščių redakcijos — lietuvių, lenkų, ukrainiečių, vokiečių, pakistaniečių, italų, gudų, suomių ir kitų. Šiai sąjungia priklauso ir mūsų "Tėviškės Žiburiai". Kiekvienais metais "Ministry of Industry & Tourism" rengia ekskursijas šios sąjungos etninių laikraščių atstovams. Taigi, šią grupę, kuri keliavo, sudarė 24 laikraščių atstovai iš 14 tautybių.

Kokia kelionės prasmė? Atstovai pamato daugiau vietovių gyvenamoj provincijoj (Ontario). Grįžę iš kelionės, visa tai aprašo savo spaudoje ir skaitytojus supažindina su kraštu. Be to, paskatina įvairių tautybių spaudą bendradarbiauti. Tokios ekskursijos rengiamos jau 13 metų.

Mūsų lėktuvas nusileido Thunder Bay mieste, kuris yra šiaurinėje Ontario dalyje, 860 mylių nuo Toronto. O kas ten šiaurėje? Sniegas jau ištirpęs, miškų nematėme, bet yra daug gražių ežerų ir miškų.

Thunder Bay yra didžiausias šiaurės Ontario miestas. Anksčiau ten buvo du miestai — Fort William ir Port Arthur, bet vėliau susijungė ir sudarė vieną miestą Thunder Bay.

Dabar Thunder Bay mieste yra apie 116.000 gyventojų. Prieš daugelį metų čia gyveno "Ojibway" indėnai. Iš tų laikų yra likusių įdomių legendų. Viena įdomesnių legendų yra apie miegantį milžiną. Šis milžinas iš tikrųjų yra septynių mylių ilgumo akmens sala, kuri matoma iš augštesnės miesto vietos. Šis miestas yra prie didžiojo Superior ežero. Jame įrengtas trečias savo dydžiu uostas Kanadoje. Prie vandens mayti didžiuliai grūdų sandėliai.

DALIA GRAJAUSKAITĖ, šio rašinio autorė

Nuo pirmos dienos iki birželio 19 kiekvieną minutę buvome užimti: mus visur vežė, viską rodė ir gerai valgydino. Pirmiausia važiavom apžiūrėti miesto kalnų. Augščiau užvažiavę, matėm gražų miesto vaizdą. Žiemą čia atvažiuoja daug slidinėtojų. Sužinojome, kad čia kartais treniruojasi Kanados ir JAV olimpinės komandos.

Thunder Bay mieste kelios bendrovės turi popieriaus įmones. Mums aprodė "Great Lakes Paper Company" įmonę, kur iš medžio gamina popierių laikraščiams. Per metus pagamina 415.000 tonų popieriaus. Čia buvo labai įdomu, nes daugelis mūsų niekad negalėjom įsivaizduoti, kaip iš medžio gali padaryti popierių. O dabar jau žinom!

Taip pat buvome "Amethyst" kasyklose, kurios yra apie 35 mylios už Thunder Bay. Tai didžiausios ametisto kasyklos Ontario srityje ir gal net Šiaurės Amerikoje. Iš šio brangakmenio daro visokiausius papuošalus — apirankes, žiedam akutes ir kita. Taip pat naudoja statybos papuošimui. "Thunder Bay Amethyst Mining Company" įsikūrė 1967 m. Ji šį mineralą parduoda įvairiom valstybėm. O mes, atminimui, visi sugrįžom į autobusą su pilnom kišenėm ametisto.

Pačiam Thunder Bay mieste aplankėme Lakehead universitetą, kur mokosi apie 4.500 studentų. Taip pat matėm mažesnį, bet naują Confederation College.

Per keletą dienų apžiūrėjome miesto parkus, kurie yra labai švarūs, turi daug medžių, upelių, gražiai sutvarkyti. Kiekvienas pasižymi kuo nors. Pavyzdžiui, Centennial parke padaryta senovės medkirčių stovyklavietė. Vieną vakarą mes ten valgėme pietus — "Lumberjack Dinner". Kitas parkas pavadintas International Friendship Gardens. Čia kiekviena tautybė turi savo paminklus. Šiame parke ir lietuviai gražiai įrengė savo skyrių.

Toliau už miesto yra Kakabeka Falls — krioklys, kuris kartais vadinamas šiaurės Niagara Falls. Šis krioklys krinta 128 pėdas. Mūsų grupė nustebo, kad čia labai natūraliai išlikusi vietovė, kai tuo tarpu Niagara Falls yra sukomercinta. Čia — tykus, gražus parkas. Gale savaitės nuvežė mus į Old Fort William, kuri yra didžiausia Šiaurės Amerikoj atstatyta istorinė tvirtovė. Čia vaizduojama, kaip 19 š. pradžioje vyko kailių prekyba. Ši vieta buvo visų pirklių susitikimo centras, kur vykdavo pasikeitimas prekėm ir pirklių pasitarimai. Vaikščiodami aplink Fort William, jautėmės esą kaip Mackenzie, Fraser ir kiti garsūs pirkliai.

Paskutinį vakarą turėjom išleistuvių vakarienę Thunder Bay mieste. Dalyvavo valdžios atstovai, daugiakultūrio centro direktorius ir vietos tautybių atstovai, kurie kalbėjo apie savo veiklą.

Šios ekskursijos savaitė prabėgo kaip viena diena. Man ypatingai įdomu ir įspūdinga buvo, nes aš niekad nebuvau buvusi šiaurės Ontario srityje. Buvo labai gera proga pamatyti ir daugiau sužinoti apie savo gyvenamą kraštą. Grįžome patenkinti, pilni įspūdžių, kuriuos net sunku visus aprašyti.

Šveicarai šoka lietuvių šokius

Šveicarijoje veikia lietuvių tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja J. Stasiulienė. Lietuvoje ji buvo mokytoja. Dabar gyvena Ciuriche ir po darbo valandų didelę dalį savo laisvalaikio skiria lietuvių tautinių šokių grupei, kurią sudaro vien šveicarai.

Prieš 16 metų J. Stasiulienė, paskatinta (net ir svetimtaučių), pradėjo mokyti jaunus šveicarus lietuvių tautinių šokių. Pradžia buvo, be abejonės, sunki. Teko parodyti daug takto, sumanumo ir kantrybės, neskaitant kitų nepatogumų. Šokama pasinaudojant plokštelių muzika. Už salę repeticijoms reikia patiems užsimokėti. Pagaliau iškyla ir tautinių drabužių klausimas. Tai vėl rūpestis vadovei: teko pirkti, siūti, siuvinėti ir kaiką užsakyti iš Lietuvos.

Pastoviai grupę sudaro 8 poros šokėjų. (Kartas nuo karto "iškritusius" tenka pakeisti naujai priviliotais ir vėl mokyti). Jų tarpe yra pora inžinierių, gimnazijos mokytojų, studentų ir tarnautojų. Šokių programą paįvairina dainavimo studijas baigęs solistas Otto Linsi, dainuodamas mūsų kompozitorių kūrinius puikia lietuviška tarena.

Kiekvienais metais Vasario 16 apie 50 lietuvių, išsibarsčiusių Šveicarijoje, susirenka paminėti Lietuvos nepriklausomybės šventės, o šveicarai atlieka lietuvišką programą . . .

J. Stasiulienė džiaugiasi, galėdama garsinti Lietuvos vardą tarp svetimtaučių. Jos kruopštumo dėka grupė surengė 3 koncertus šveicarams.

Lietuvių tautinių šokių grupė, kurią sudaro šveicarai. Jos vadovė — J. Stasiulienė (pirmoji iš dešinės). Ji yra pasirodžiusi įvairiuose renginiuose

Ontario etninės spaudos ekskursijos dalyvių grupė Thunder Bay, Ont., viešbutyje. Sėdi Ontario Etninės Spaudos Sąjungos pirm. Vl. Mauko. "T. Žiburiams" šioje išvykoje atstovavo D. Grajauskaitė ir V. Matulaitis

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
"TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKo TARYBA su pastarųjų mėnesių valdybos veikla supažindino vicepirm. J. Valaitis Niujorke įvykusiame posėdyje. Šia tema kalbėjo ir sekr. Br. Bieliukas. VLIKo valdyba yra sutarusi su ALTos vadovybe palaikyti informacinius ryšius per savo atstovus. Ryšininkai įvedami ir santykiams su PLB valdyba. VLIKo ryšininku jau paskirtas dr. J. Puzinas. Vasaros darbams VLIKo raštinėje yra pakviestas studentas Algis Avižienis iš Čikagos. Pranešimą apie Prano ir Algirdo Brazinskų problemas Turkijoje padarė J. Audėnas. Jiedu buvo atvykę į JAV ambasadą Ankaroje ir ten pasiprašė politinės globos JAV, bet ji jiems nebuvo suteikta. Iš ambasados vėl teko grįžti į pabėgėlių stovyklą. Brazinskais ir toliau rūpinasi bei juos globoja VLIKas su BALFu.

DAIL. VLADISLOVAS ŽILIUS (ne Vaclovas, kaip per klaidą parašyta "TŽ" 28 nr.) ir žmona Ina birželio 24 d. iš Romos atskrido Niujorkan. Aerodrome juos sutiko Lietuvos konsulas A. Simutis, VLIKo sekr. Br. Bieliukas, "Darbininko" red. P. Jurkus, A. Jurašienė ir būrelis kitų lietuvių. Muitinėje jiems formalumus padėjo sutvarkyti konsulas A. Simutis ir juos globojusios organizacijos "International Rescue Committee" atstovas N. Kupi. V. I. Žiliai laikinai apgyvendinti Richmond Hill, N.Y., pas Vyt. Augustiną. Tą patį vakarą LB Niujorko apygardos valdyba, vadovaujama pirm. A. Vakselio, jiems surengė sutiktuves Kultūros Židinyje. Dalyvavo apie 50 Niujorko lietuvių — dailininkų, kultūrininkų, organizacijų vadovų bei visuomenininkų. V. ir I. Žilius, kurie savo kelionę iš Vilniaus pradėjo kovo 7 d. traukiniu ir ją užbaigė lėktuvu birželio 24 d., sveikino: Lietuvos konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. K. J. Valiūnas, LB Niujorko apygardos valdybos pirm. A. Vakselis. Dail. V. Žilius, dėkodamas už suteiktą paramą, nušvietė nedėkingas dailininkų kūrybai sąlygas okupuotoje Lietuvoje. Trumpą padėkos žodį tarė ir I. Žilienė. Jų įsikūrimui surinkta $502 aukų. Dail. V. Žilius, 37 metų amžiaus, yra gimęs Varsnelėse, Šilalės rajone. Vilniaus dailės institutą jis baigė 1966 m. grafiko specialybe. I. Žilienė yra leningradietė, Vilniun atvežta 4 metų amžiaus. Rusų kalbos ir literatūros diplomą ji yra gavusi Vilniaus universitete, dirbusi bibliotekose, Lietuvos Mokslų Akademijos gamtos skyriaus leidinių redakcijoje.

NIUJORKO LIETUVIAI birželio įvykius su latviais ir estais kasmet pamini prie lietuviško kryžiaus buvusioje pasaulinės parodos aikštėje, kuri dabar priklauso Corona parkui. Kryžiaus bei jo aplinkos vieta yra pavadinta Susikaupimo sodu. Šiemetinį minėjimą birželio 20 d. pradėjo kryžiaus globos komiteto pirm. Petras C. Wytenus. Invokaciją sukalbėjo Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos vadovas kun. K. Pugevičius. Sugrojus Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnus, prabilo Lietuvos konsulas A. Simutis, Niujorko valstijos senatoriai M. J. Knorr ir T. Bartosiewicz. Jie atsinešė jungtinę Niujorko valstijos kongreso rezoliuciją, pasirašytą gubernatoriaus Carey, kuri yra skirta JAV vyriausybei Baltijos kraštų laisvinimo reikalu. Kalbėtojų eilėse taipgi buvo latvių atstovas dr. A. K. Bagdanovics, Niujorko kongresmanai P. G. Mirto ir D. Bovi, LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis, BATUNo pirm. K. Miklas, Niujorko savivaldybės atstovas W. Ward. Minėjimas užbaigtas giesme "Marija, Marija", kurią sugiedojo muz. Cibo vadovaujami dalyviai.

PREL. PRANCIŠKAUS JURO 85 metų amžiaus sukakties minėjimą Putname surengė N. Pr. Marijos seselės birželio 20 d. Sukaktuvininkas Mišias koncelebravo su prel. V. Balčiūnu, kunigais — V. Cukuru, S. Yla, V. Paulausku, V. Zakaru, J. Vaškiu ir L. Andriekum. Jo nuopelnus šiai sukakčiai skirtu pamokslu nušvietė kun. J. Vaškys. Iškilminguose pietuose dalyvavo 65 sukaktuvininko gerbėjai, bičiuliai ir giminės. Prel. Pr. Jurą sveikino vienuolijos vadovė ses. Margarita, įteikdama simbolinę dovaną — keramikinę lietuvaitės statulėlę, kun. L. Andriekus ir prel. V. Balčiūnas. Jie pabrėžė didelę sukaktuvininko meilę lietuviškai knygai, kurią išryškina jo gausi finansinė parama ir ALKOS archyvas. Prel. Pr. Juras, žvelgdamas į savo praeitį, save pavadino tik zvimbiančia bitele, kuri neša nektarą į bendrą avilį.

GAMTOS APSAUGOS KONFERENCIJOJE Sovietų Sąjungoje JAV delegacijos nariu buvo ir Valdas Adamkus, atstovavęs agentūrai US-EPA, kuri rūpinasi šiais klausimais.

ONA KAJECKIENĖ, sunegalavus plaučiams, gydosi Vašingtono ligoninėje. Sveikatą ten taip pat tikrinasi ir jos vyras Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas Vašingtone. Jo pareigas eina dr. St. Bačkis.

ALGIS ZAPARACKAS jau yra patvirtintas respublikininkų partijos kandidatu į JAV atstovų rūmus. Jis taipgi dalyvaus ir respublikininkų partijos suvažiavime Kansas City, kur rugpjūčio 16-20 d.d. bus renkamas šios partijos kandidatas į prezidentus. A. Zaparackas suvažiaviman vyks kaip atsarginis Mičigano respublikininkų delegatas, įsipareigojęs remti dabartinio prez. G. Fordo kandidatūrą. Jis yra ketvirtasis Mičigano respublikininkų vicepirmininkas tautybių reikalams. Birželio 4 d. A. Zaparackas pasiuntė laišką JAV valstybės sekr. H. Kissingeriui, atkreipdamas jo dėmesį į sovietų padidintą muitą dovanų siuntiniams, skaudžiai paliečiantį daugelį iš Europos kilusių amerikiečių, kurie ten turi pagalbos reikalingų giminių. Atsakymą atsiuntė departamento Sovietų Sąjungos reikalams direktoriaus pavaduotojas R. L. Barry. Jame pabrėžiama, kad šiuo klausimu buvo kreiptasi į Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriją ir ambasadą Vašingtone, primenant daugelio amerikiečių susirūpinimą ir prašant racionalaus sprendimo.

Argentina

SIBIRINIUS TRĖMIMUS Buenos Aires lietuviai paminėjo birželio 13 d. Mišias už Sibiro tremtinius ir Lietuvos laisvės kovų kankinius atnašavo kun. A. Steigvilas, pasakęs ir atitinkamą pamokslą. Pamaldų metu giedojo Šv. Cecilijos choras, diriguojamas A. Mikučionio, su L. Mikučionienės vargonų palyda. Lietuvišką kryžių Aušros Vartų parapijos kieme gėlėmis papuošė jaunimo atstovė A. M. Burbaitė. Patriotinį žodį tarė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos sekr. L. Sruoga. Maldą už mirusius sukalbėjo kun. A. Steigvilas. Jų pagerbimas užbaigtas bendra visų dalyvių giesme "Viešpaties angelas". Po to turėjo įvykti čikagietės sol. Romos Vilčinskaitės - Mastienės koncertas bei jai pagerbti surengta vakarienė. Deja, viešnia iš Čikagos susirgo gripu ir negalėjo dalyvauti nei koncerte, nei pagerbime. Po vakarienės jos dalyviai pasiuntė specialią komisiją aplankyti ligonės, apsistojusios pas p. Deveikienę. Komisija rado dvi ligones, nes lovoje gulėjo ir pati šeimininkė, taip pat susirgusi gripu. Abiem ligonėm rūpinosi dr. J. Simanauskas. Sol. R. Mastienės koncertas buvo atidėtas birželio 20 d., bet ir šiai datai atėjus, dainuoti ji dar negalėjo. V. Survilienės pranešinėjamą programą atliko mergaičių oktetas "Žibutės", vadovaujamas dr. J. Simanausko, pianistas dr. A. Dominas. Žodį tarė sol. R. Mastienė, apgailestaudama ligos atneštą nesėkmę. Gautas gėles ji atidavė "Žibučių" mergaitėms, o pastarosios ją apdovanojo savo gėlėmis. ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas, pasveikinęs viešnią iš Čikagos, palinkėjo jai sveikatos ir pakvietė atvykti sekančiais metais. Koncertas užbaigtas bendromis vaišėmis. Sol R. Mastienė iš Buenos Aires išskrido į Urugvajų ir Braziliją, kur jos taip pat lauke koncertai, nebūdama tikra, kad ji ten galės dainuoti.

Australija

LIEPĄ AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDO vajaus mėnesiu paskelbė ALB krašto valdyba, ragindama tautiečius skirti didesnį finansinį dėmesį šiai institucijai. Australijos Lietuvių Fondas, įsteigtas beveik prieš ketverius metus, kapitalo tėra sutelkęs $6.300. Su tokiu mažu kapitalu jis dar negali remti lietuviško švietimo, tautinių bei kultūrinių apraiškų. ALB krašto valdyba prašo tautiečius ateiti į pagalbą su gausesnėmis aukomis, primena lietuvių vienybę, kurios dėka buvo atšauktas G. Whitlamo įvykdytas Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių pripažinimas Sovietų Sąjungai.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ CENTRE buvo surengtas linksmavakaris parapijos biuleteniui "Šventadienio Balsas" paremti. Lietuviška magnetofono juostelių muzika, pakeitusia brangiai kainuojanti orkestrą, pasirūpino V. Vencius. Staliukus aptarnavo jaunos mergaitės. Dalyvių laukė laimės ratas, laimikiais gausi loterija. Linksmavakario nuotaiką pagyvino speciali humoristinė "Šventadienio Balso" laida. Jam paremti buvo surinkta apie $300.

Italija

ROMOS RADIOFONAS liepos 1 d. sustabdė lietuvių radijo valandėlės laidas, kurias ilgus metus tvarkė J. Gailius. Atrodo, tai padaryta ryšium su sustiprėjusia komunistų partijos įtaka Romoje. Vatikano radijo lietuviškoji programa lieka nepaliesta.

Vokietija

PAVASARIO ŠVENTĘ Bremeno bei kaimyninių vietovių lietuviams surengė naujoji VLB Bremeno apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. K. Dikšaičio. "Zum Minister" restorane susirinko nemažas būrys tautiečių, bet visi pasigedo jaunimo. Su tragiškaisiais birželio įvykiais, dabartine rezistencine veikla sovietų okupuotoje Lietuvoje dalyvius supažindino K. Dikšaitis, paskaitęs ištrauką iš Vakarus pasiekusio Nacionalinio Liaudies Fronto atsišaukimo Lietuvoje. Romas Šileris, dalyvavęs III jaunimo kongrese P. Amerikoje, parodė šio renginio skaidrių. Oficialioji dalis užbaigta Tautos himnu. Likusioji programos dalis buvo skirta vaišėms, šokiams, tarpusavio bendravimui.

VASARIO 16 GIMNAZIJA mokslo metus užbaigė birželio 26 d., o naujuosius pradės rugpjūčio 29 d. Tikimasi, kad gimnaziją tada papildys mokiniai ir iš kitų šalių. Prašymai priimami šiuo adresu: Priv. Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim - Huettenfeld, W. Germany.

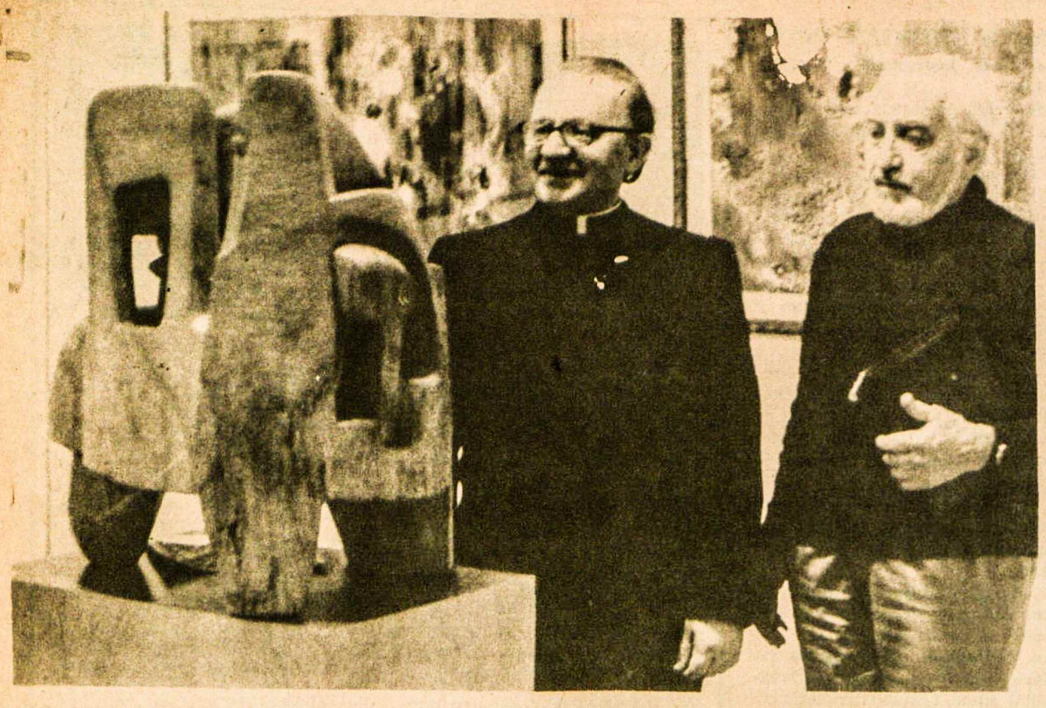

Adomo Galdiko galerijoje Niujorke apžiūri naujuosius rodinius lietuvių pranciškonų vienuolijos provincijolas Jurgis Gailiušis ir dail. Viktoras Vizgirda

Nuotr. Vyt. Maželio

Vyskupo Borisevičiaus gyvenimas ir darbai

Tokia atrašte pasirodė kun. dr. Andriaus Baltinio parašyta ir kun. Antano Vilkaičio išleista knyga — vysk. Vincento Borisevičiaus monografija.

Autorius ir mecenatas

Lyg ir tragišku sutapimu nei autorius, nei mecenatas savo išleistos knygos nebematė. Kun. A. Vilkaitis, apmokėjęs knygos išleidimą, mirė, o po kelių mėnesių pabaigęs rašyti knygą mirė ir kun. Andrius Baltinis.

Kun. Baltinis nebuvo istorikas. Jis mūsų spaudoje daugiau reiškėsi filosofiniais ir lietuvių kultūrą liečiančiais straipsniais. Vieną lietuvių kultūros epochą — vysk. Motiejaus Valančiaus — pateikia ir šioje knygoje — kaip dvasinę atramą vysk. V. Borisevičiaus veiklai. Baltiniui, kaip ne istorikui, pasitaikė knygoje ir neesminių klaidų, bet šiaip knyga parašyta su didele meile savo mokytojui — vysk. V. Borisevičiui.

Kun. A. Vilkaitis yra daugiau nei tik šios knygos mecenatas. Jis davė knygos autoriui visą biografinę medžiagą, per keliolika metų laiškais surinko vysk. V. Borisevičių artimai pažinusių liudijimus ir sudarė specialų komitetą (A. Liutkus ir B. Žukauskas), kuris taip pat rinko šaltinius apie vysk. V. Borisevičių. Todėl kun. A. Vilkaitį būtų galima vadinti šios knygos beveik koautoriumi. Gerai, kad knygoje yra duota ir jo nors trumpa biografija.

Vysk. Vincentas Borisevičius

Knygoje duota išsami vysk. V. Borisevičiaus gyvenimo, mokslo ir darbų istorija nuo vaikystės iki jo tragiškos kankinio mirties. Apie jo paskutines gyvenimo dienas ir mirtį iki šiol buvo žinios tik iš sovietinės spaudos, o čia atskleista tikroji jo gyvenimo, jo būdo ir jo asmenybės dalis. Iš jo draugų, kurie jį gerai pažino, sužinome, kad didžiausioji jo asmenybės žymė buvo ne mokslas, bet apaštališkoji meilė visiems, ypač nelaimingiems ir beturčiams. Todėl ir teisme jam primesti kaltinimai yra tik surežisuotas melas. Jis nebuvo nei partizanas kovotojas, nei jų organizatorius. Jis buvo moralinis vyskupijos centras, kurio pagalbos jieškojo visi. Ir padėjo jis visiems. Jis padėjo neturtingiems, karo metu — žydams, rusų belaisviams ir visiems, kurie tik į jį kreipėsi. Jei ir patys kaltintojai būtų prašę jo pagalbos, pašalpos, jis būtų jiems davęs. Tokia buvo jo krikščioniška ir kunigiška širdis.

Nelengva buvo tada ir vyskupo padėtis. Neužrakinsi gi durų nuo savo ganomųjų — jos buvo atviros visiems. Ir ėjo visi — pagalbos reikalingi, neturtingieji. Galėjo eiti ir provokatoriai. Jis šelpė visus, nes jo gyvenimo motto ir buvo — meilė visiems.

1944 m. rugsėjo 21 d. jis parašė ganytojinį laišką savo tikintiesiems, skatindamas juos būti gailestingais visiems. Tai buvo tikroji katalikų vyskupo veikla ir gyvenimas. Jis ir teisme, kuris nuteisė jį mirties bausme sušaudant, laikėsi su šventu didingumu, kaip ir pirmųjų amžių krikščionys kankiniai. Teismo sprendimą paskelbęs teisėjas su pasityčiojimu tarė: "Dabar matai, kad mes esame nugalėtojai". Į tai vyskupas Borisevičius atsakė: "Tu dabar nugalėjai, bet tavo pergalė yra trumpa. Ateitis yra mano. Kristus nugalės. Nugalės ir mano tėvynė Lietuva".

Dokumentai ir pastabos

Knygoje yra įdėtos kopijos dviejų dokumentų su mums brangių asmenų parašais. Tai 1946 m. vasario 21 d. Lietuvos vyskupų konferencijos protokolo kopija — ganytojinis vyskupų laiškas visai Lietuvai ir antras — raštas LTSR Augščiausios tarybos prezidiumo pirm. Justui Paleckiui, prašant paleisti iš kalėjimo suimtą vysk. Vincentą Borisevičių. Abu raštai pasirašyti tuometinių Lietuvos vyskupų ir vyskupų įgaliotinių, vėliau tapusių kankiniais: arkiv. Teofiliaus Matulionio, arkiv. Mečislovo Reinio, vysk. Kazimiero Paltaroko, vysk. Pranciškaus Ramanausko, prel. Stanislovo Jokubausko ir protonotaro Aleksandro Grigaičio. Tai buvo jų paskutinė konferencija, kuri buvo nutraukta, ir tas jų ganytojinis laiškas nebuvo paskelbtas, nes jis nebuvo toks, kokio norėjo okupantai. Knygos priede įdėti ir kiti du dokumentai: Pijaus XII raštas 1941 m. kovo 12 d. Pabaltijo valstybių vyskupams ir Lietuvos vyskupų pranešimas Pijui XII 1942 m. spalio 8 d. apie religinę padėtį Lietuvoje.

Kaip vertinti šią knygą? Mano išmanymu, knyga parašyta kruopščiai, panaudoti visi šiuo metu prieinami šaltiniai, ir duotas vysk. Vincento Borisevičiaus gyvenimo, mokslo ir veiklos pilnas vaizdas. Žinoma, naudojant kitų šaltinius, nuomones — yra ir prieštaravimų. Pvz. kun. Feliksas Gureckas, vysk. Borisevičiaus mokinys, iškelia savo mokytoją kaip gerą profesorių, gerai ir žinoviškai dėsčiusį — "ne iš vadovėlio" — savo dalyką. O čia pat tik kitame puslapyje tos pačios Telšių kunigų seminarijos profesorius dr. J. Mačernis sako, kad Telšių kun. seminarijoje nebuvo profesorių, kuriuos būtų galima laikyti savo dėstomųjų dalykų autoritetais. Jis juos visus išvardija, įskaitant ir prel. V. Borisevičių; išskyrė tik vieną kan. dr. Praną Ramanauską, kurį žinojęs savo dalyką gerai.

Knyga skaitoma labai lengvai, įdomiai. Kun. A. Vilkaitis ir kun. A. Baltinis pastatė savo pusbroliui vyskupui Vincentui Borisevičiui gražų paminklą, lietuvių tautai ir Bažnyčiai — tauraus jų sūnaus ir kankinio pavyzdį.

Andrius Baltinis, VYSKUPO VINCENTO BORISEVIČIAUS GYVENIMAS IR DARBAI. Roma 1975 m., 178 psl. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija.

I. U.

Mokytojų ir jaunimo savaitė

JUOZAS MASILIONIS

Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė prasidės rugpjūčio 8 d. ir baigsis rugpjūčio 15 d. Dainavos stovyklavietėje. Paskaitas skaitys: Vida Augulytė tema "Kodėl lietuviukui moksleiviui Lietuva tolimesnė už mėnulį?", St. Barzdukas — "Žvilgsnis į lietuvių kalbos ir literatūros programos komentarus", E. Bradūnaitė — apie lietuvių tautosaką ir jos grožį, kun. P. Dilys — "200 m. JAV nepriklausomybės sukaktis ir Lietuvos kelias į laisvę", rašytojas Jurgis Jankus — savo kūrybą, S. Jonynienė — "Dėstymo metodai ir mokymo priemonės", J. Juknevičienė — "Vaiko rankos paruošimas rašymui", Br. Krokys — "Kai vienoje klasėje tenka mokyti du ar tris skyrius", J. Masilionis — "O kaip tu pasielgtum šiuo atveju", dr. A. Norvilas — "Dvikalbiškumą skatinanti atmosfera", J. Plačas — "Gramatikos ir rašybos taisyklių kartojimas", dr. J. Puzinas — "Senosios Lietuvos sostinės bejieškant" ir "Kaip rėdėsi bei puošėsi senovės lietuviai", Pr. Razminas — "Lituanistinės mokyklos mokytojas šiandien ir rytoj", dr. V. Skrupskelytė — "Naujausioji lietuvių poezija", Pr. Turūta — "Pagrindiniai metodai vedant dainavimo pamoką", G. Valiulienė — "Vaiko kūrybingumo panaudojimas", Pr. Zaranka — "Vaidinimų paruošimas lituanistinės mokyklos renginiams".

Be to, bus partizanų minėjimas, laužas, talentų vakaras, filmas. Šiais metais filmą iš praėjusių metų rodys J. Masilionis. Filmą apie Lietuvą ir skaidres rodys kanadietis V. Matulaitis. E. Blandytė žadėjo rečitalį iš V. Krėvės kūrybos. Vakarinėmis programomis rūpinasi klevelandietė I. Bublienė. Baigiamąjį vakarą paruoš detroitiškis muz. St. Sližys.

Tai bus ne tik mokytojų, bet ir jaunimo studijų savaitė. Koks jaunimas laukiamas? Su tėvais gali atvažiuoti betkokio amžiaus jaunimas. Be tėvų — turį 18 m. amžiaus. Mažiausiems bus vaikų darželis, vedamas R. Jonynaitės-Juškienės. Paauglius berniukus globos Algis Lieponis. Jaunuoliams bus tautinių šokių kursai, kuriem vadovaus G. Gobienė ir J. Matulaitienė. Visiems jaunuoliams bus privalomas dainavimas (mokys muz. St. Sližys) ir lietuvių kalbos kursai, kuriuos ves St. Barzdukas ir V. Augulytė.

Maitinimu rūpinsis torontiškis J. Andrulis, sveikata — gail. ses. K. Vaičeliūnienė. Kapelionas — kun. J. Vaišnys. Komendantai — berniukų Br. Krokys, mergaičių — R. Birgelytė. Butininkas — L. Rimkus. Akordeonistas — R. Kasputis, raštininkas — Aloyzas Pakalniškis.

Stovyklos mokestis: suaugusiam $60, $30 antrajai pusei, po $30 jaunuoliams per 12 m., $15 vaikams iki 12 m.

Dešimtosios mokytojų ir jaunimo studijų savaitės metu Dainavos Kryžių kalne bus pastatytas kryžius lietuvei mokytojai ir lietuviui mokytojui pagerbti. Dar mokslo metu visoms mokykloms buvo išsiuntinėti kvitai, prašant parinkti aukų. Kryžius kainuoja $1200. Jis jau baigiamas. Deja, iš 32 mokyklų aukų teatsiuntė 4, nors buvo prašyta aukas atsiųsti ligi gegužės 20 d. Mokyklų vedėjai prašomi šį reikalą kaip galima greičiau sutvarkyti. Prie to kryžiaus kviečiami prisidėti savo aukomis visi, kurie patys buvo mokytojai arba kurie turėjo mokytoją, kuris vertas pagarbos.

Studijų savaitei visi prašomi registruotis iš anksto, kad galima būtų dalyvius suskirstyti į kambarius. Registruojantis prašoma pažymėti vardą, pavardę, amžių (vyresnis, jaunuolis). Kas jau yra dalyvavę studijų savaitėje, gali pažymėti, kur ir su kuo norėtų gauti kambarį. Kiek bus įmanoma, į pageidavimus atsižvelgsime. Registruotis pas studijų savaitės vadovą: J. Masilionis, 4632 S. Keating Ave., Chicago, Ill. 60632, USA. Tel. (312)-585-2629.

Mėlynoji rugiagėlė NOVELĖ

ANTANAS MOTSKAPETRIS

— Va, žiūrėk, Kastyti, ar gali man pasakyti kodėl rugiagėlė taip mėlyna?

— Ogi nežinau, turbūt, kad dangus taip mėlynas.

— Bet argi dangus būna visą laiką giedras ir mėlynas? — vėl klausė Rusnė.

— Taip, kaip ir tavoji nuskinta rugiagėlė nevisuomet gražiai mėlyna, ir žydi tik tada, kai dangus yra giedras ir šiltai, švelniai šviečia saulė.

Vėl įsiviešpatavo tyla. Girdėjo net kaip žolė auga.

— Kastyti, ar tu dar vis pyksti ant tos istorijos mokytojos, kuri tau išvedė dvejetą? — nutraukė tylą Rusnė.

Atsakymo nebuvo. Jiedu pakilo, ilgai ėjo nuleidę galvas. Ir taip iki pat kryžkelės, kur augo didelis ir senas ąžuolas.

— Rytoj vėl ateisi? — Paklausė Rusnė, žvelgdama pro plaukų sruogą.

— Je, turbūt, jei tėvas leis. Žinai, yra visokių darbų ir vis už tą dvejetą.

Taip jiedu išsiskyrė: jinai šmaikščiai žingsniavo namų link, jis vis dar lėtai vilko kojas, slegiamas savo paniurimo, visokių minčių, kartais paspirdamas koja akmenėlį.

Įžengęs į trobą, matė tėvą kažką drožinėjant. Pirkia kvepėjo dūmais, ir nosį pasiekė kvapnus virtų kopūstų kvapas.

— Prisėstum vienąkart prie knygos, o tai jau ir ruduo čia pat! — tarė tėvas. — Ar ištaisysi savo tą dvejetą? Bėginėji vis su mergom kaip vėjo pamušalas. Būtų čia motina, tai pamatytum...

Kastytis pagalvojo: tėvas šiandien gerai nusiteikęs. Priėjęs prie virtuvės krosnies kilstelėjo puodo dangtį vieną, kitą — viskas atšalę. Apsigrįžo, išėjo iš pirkios ir nusliūkino iki daržinės, užsiruopštė ant šieno ir krito kniūpščias. Ilgai zirzė visokie svirpliai, čežėjo vabaliukai, spragsėjo sausa žolė...

Išaušo vasaros rytas — saulėtas, su įprastine ryto rasa, skaisčiu dangumi. Kažkoks kurkimas išblaškė Kastyčio miegus. Pravėręs akis matė daržinės sijas, ant jų voratinklius. Oras kvepėjo gerai sudžiūvusiu šienu.

Jau ir saulė turbūt augštokai, o tiek darbų laukia — pagalvojo. Greitai nusliuogė nuo čežančio kvapnaus šieno, priėjo prie šulinio, apsiprausė iš kibiro, kuris buvo arti pilnio ir griebėsi darbo. Atlikęs didesnę dalį kasdieninės namų ruošos, nutarė atsipūsti, pasidžiaugti tyru ryto oru, kuris buvo toks malonus ir gaivus. Netyčiomis jo žvilgsnis nukrypo mokyklos link. Skersomis pažiūrėjo į jos tamsių čerpių stogą. Prisiminė knygas ir tėvo žodžius. Betgi jis žadėjo Rusnei ateiti. Pamąstęs valandėlę, žingsniavo prie ąžuolo. Rusnė buvo matyti tolumoje. Ji artėjo lėtai, neskubėdama, laikydama rankoje smilgą.

— Aš išvažiuoju pas dėdę į Kauną, — tarė ji. — Grįšiu prieš pat rugsėjį.

Kastytis norėjo kažką pasakyti, bet tik palingavo galvą. Taip jiedu išsiskyrė.

Grįžęs namo, Kastytis paėmė knygą raudonu viršeliu, išėjo į kiemą. Ne, ne namie. Čia nesmagu, geriau į lankas. Į tą pusę? Ne, ten jis neis. Ten žalosios pavogimo išvakarėse jų Margį nušovė. Nuėjo prie upelio. Ilgai skaitė knygą raudonais viršeliais—istorijos knygą. Bet kodėl mama man sakė kitaip, negu čia parašyta? — klausė pats save. Tikriausiai ir gavo pataisą už tai. Norėtų vėl pasikalbėti su mama, išgirsti jos balsą. Ne, jos jau nėra ir nebus niekada. Ji tenai, gale kaimo, kur jis dažnai nueina. Kartais vienas, kartais su tėvu, kartais ir abu. Visada ant jos kapo padėdavo baltų bijūnų puokštę — ji juos labai mėgo. Tokiomis valandėlėmis krūtinėje pasidarydavo neapsakomai graudu, ir akys pritvinkdavo ašarų...

Atėjo ir pataisos diena. Užsimovė dailiai išlygintas kelnes, apsivilko ilgom rankovėm baltus drobinius marškinius, susišukavo. Nesmagu buvo eiti mokyklos link, bet kažkoks jausmas stumte stūmė. Artėjant prie taip pažįstamo namo su čerpių stogu, nesigirdėjo įprastinio klegesio, triukšmo. Dar taip neseniai, ankstyvą pavasarį, čia griovyje vaikai plaudavo purvinus batus, vėliau drėgnas ir geliančias rankas šildydavo prie saulės įkaitintos lentinės mokyklos sienos, kuri net garuodavo. Bet dabar jis ėjo vienas. Buvo beveik paskutinės vasaros dienos.

Įžengus į mokyklą kvepėjo dažais, keistai spindėjo nelygios grindys. Mokytojo kambario durys buvo praviros. Pasibeldė.

— Labas, tamsta mokytoja.

— Labas, Kriauniški, buvau sutikus tavo tėvą. Na, eik į klasę. Aš tuoj ateisiu.

Klasė visa naujai perdažyta, netgi suolai. Kvepėjo nevėdinamu kvapu. Tik langai nebuvo tokie švarūs ir kaikur aptaškyti dažais.

Įėjus mokytojai, jis atsistojo.

— Na, ar skaitei knygas?

— Varčiau truputį.

— Sėskis. Pasikalbėsime.

— Ilgai sėdėjo Kastytis klasėje. Ilgai jis išbuvo mokykloje.

Koks sudėtingas pasaulis — svarstė grįždamas namo. Ėjo įprastine žingine. Buvo karšta diena. Stabtelėjo kryžkelėje prie seno ąžuolo. Čia buvo gaivus pavėsis. Kažkaip Kastyčiui atrodė ir žolė žalesnė, ir saulė skaistesnė. Pagaliau nusiėmė baltinius, permetė per petį ir, saulės spindulių lydimas, žingsniavo savo sodybon.

Gi pasaulis tikrai sudėtingas — pagalvojo. Ir padėjo istorijos knygą — knygą raudonais viršeliais.

Grįžusi iš Kauno Rusnė stebėjosi kaip greit prabėgo laikas, kaip viskas mažai pasikeitę. Jau greit ir į mokyklą. Kažin kaip Kasčiui? Ar vėl jie mokysis vienoje klasėje, o gal paliko?

Taip mąstė ji vos pramerkusi akis, pabudusi ankstyvą rytą, pirmąjį rytą namuose po atostogų pas dėdę. Kai Rusnė pravėrė langines, saulė jau augštokai buvo pakilusi. Spinduliai užpildė kambarį — pasidarė šviesu. Plačiai pravėrusi langą, apžvelgė kiemą. Žvilgsnis nukrypo į prieangį, kur ant suolelio buvo padėta puokštė mėlynų rugiagėlių.

— O! — linksmai šūktelėjo. — Viskas tvarkoje! Bravo Kastytis!

Skubiai atlikusi visą ruošą, susitvarkiusi, nulėkė per lauką, per gražiai siūbuojančius žolynus kryžkelės link prie seno ąžuolo.

Ji bėgo linksma — juk jie mokysis vienoje klasėje...

Atsiųsta paminėti

Aleksandras Tenisonas, ŽEMAITIJOS GIRIŲ TAKAIS. Lietuvio girininko atsiminimai. Techninis red. — Vincas Žemaitis. Lietuvos Miškininkų Sąjungos Išeivijoje leidinys nr. 5. Čikaga, 1975 m. Tiražas 500 egz. Kaina: $6, su persiuntimu — $6.50. Galima įsigyti pas P. Norkaitį, 5249 So. Albany St., Chicago, Ill. 60632, USA, arba "Draugo" administracijoje.

Pranas Enskaitis, RŪTOS ir LELIJOS. Skautiški apsakymai. Kalbą taisė Vladas Kulbokas. 140 psl. kietais kartono viršeliais. Tiražas 500 egz. Kaina $4. Spaudė "Lithuanica Graphics" 1976 m. Knyga gaunama pas autorių P. Enskaitį, 373 Charlton W., Hamilton, Ont., Canada.

Pranas Naujokaitis, LIETUVIŲ LITERTŪROS ISTORIJA III (1928-1944 m.). Išleido JAV LB Kultūros Taryba. Čikaga 1976 m., 542 psl. Kaina $10. Užsakymus siųsti: Mr. A. Kareiva, 7030 S. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Gaunama ir pas platintojus.

MITTEILUNGEN AUS BALTISCHEM LEBEN, nr. 4(92), 1975 m. gruodis—1976 sausis. Vokietijos baltiečių draugijos žurnalas vokiečių galba. Gaunamas pas šios organizacijos gen. sekr. Adam Gruenbaum, 8 Muenchen, Lessingstr. 5, W. Germany.

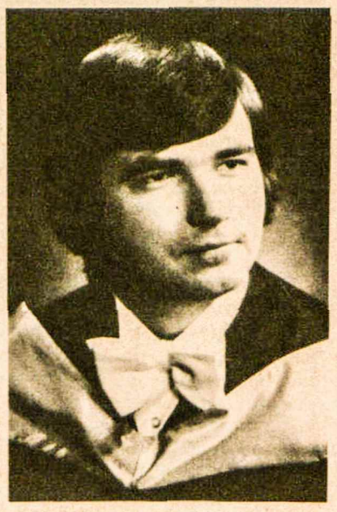

RAMŪNAS - JULIUS BARAKAUSKAS, baigęs odontologiją Londono Western Ontario universitete. Gimnaziją baigė Toronte (De La Salle) su stipendija. Dvejus metus mokėsi Šv. Mykolo kolegijoje Toronte. Yra baigęs šeštadienines Maironio mokyklą, dalyvavęs ateitininkų ir skautų veikloje. Domisi sportu, ypač golfu, dalyvauja "Aušros" sporto klube. Dantų gydytojo kabinetą turės Maltone, Ont.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KOMPOZ. ALFONSO MIKULSKIO sukurtas lietuviškas Mišias eucharistiniame kongrese Filadelfijoje, Šv. Petro ir šv. Pauliaus katedroje, rugpjūčio 7 d. atliks Čiurlionio ansamblis iš Klevelando. Šis unikalus kūrinys yra skirtas kenčiančiai Lietuvai, parašytas mūsų liaudies melodijų motyvais, atliekamas su kanklių bei kitų liaudies instrumentų palyda. Atlikėjai — mišrus choras su solistais. Šias savo Mišias kompoz. A. Mikulskis "Draugo" korespondentui V. Rociūnui taip apibūdino: "Bet ryškesnių solo partijų jose nebus, nes noriu išlaikyti gryną tautinį giedojimo stilių. O mūsų lietuviškose giesmėse arba giedojime tebūdavo tik trumpi vieno giedoriaus užgiedojimai. Noriu priminti, kad ištisų mūsų giesmių melodijų jose nebus. O bus girdėti ir seniausių laikų, ir naujausių laikų tautinių giesmių motyvai. Tas sudarys tautinių giesmių motyvų vitražą. Mano didžiausias troškimas, kad lietuvis, girdėdamas šias mišias, mintimis persikeltų į Lietuvą, į savo tėviškę, kur žmonės giedodavo "Gegužines", giedodavo šermenyse, procesijose, po kryžiais "kryžių" dienomis ir bažnyčiose..." Sukurti lietuviškas Mišias kompoz. A. Mikulskį paprašė velionis vysk. Pranas Brazys. Dar jam gyvam esant, buvo padaryti apmatai, bet kūryba nutrūko su vyskupo mirtimi. Mišias teko užbaigti dabar, kai kun. K. Pugevičius pakvietė Čiurlionio ansamblį giedoti Filadelfijos katedroje ir priminė šį įpusėtą kūrinį. Mišias galės atlikti ir kiti lietuvių chorai, nes bus paruošta ir vargonų palyda, pakeičianti liaudies instrumentus.

PIANISTĖS RAIMONDOS APEIKYTĖS koncertą Los Angeles lietuviams surengė Santa Monica lietuvių klubas. Programą sudarė L. Beethoveno, J. S. Bacho, A. N. Skriabino, J. Brahmso, M. K. Čiurlionio ir D. R. George kūriniai Virš programos pianistė atliko M. de Falla "Ugnies šokį". R. Apeikytė yra baigusi Los Angeles Immaculate Heart kolegiją, fortepijono studijas tęsusi valstybiniame Kalifornijos universitete pas prof. Adrian Ruiz ir ten gavusi muzikos magistrės laipsnį. Pirmąsias premijas Los Angeles jaunųjų menininkų varžybose laimėjo 1964 m. ir 1967 m. Savo koncertus yra turėjusi Kanadoje, Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje, Venecueloje. Los Angeles lietuvių kolonijoje ji yra nuolatinė akompaniatorė ir dalyvė įvairių renginių muzikinėse programose.

MONOGRAFIJA APIE ZANAVYKŲ KRAŠTĄ, ruošiama spaudai Čikagoje, atskleis šios srities geografinius, istorinius, etnografinius bruožus, supažindins su organizacijomis, iškiliaisiais zanavykais. Jos išleidimu rūpinasi speciali komisija: pirm. A. Rugytė, kun. J. Duoba, J. Tamulis ir J. Kaunas. Straipsnius rašo J. Eretas, Pr. Jucaitis, J. Puzinas, P. Jonikas, J. Jakštas, kun. V. Bagdanavilius, V. Žemaitis, J. Tamulis, J. Kaunas ir kt.

ROMANO KONKURSĄ su $1.500 premija paskelbė Čikagoje veikianti Dzūkų Draugija. Romanas, atspindintis istorinį Dzūkijos foną, turi liesti dzūkų įnašą į lietuvių tautos laimėjimus. Konkursas paskelbtas š. m. gegužės 22 d. Autoriams duodama pusantrų metų romanui parašyti. Jis turi būti 400 psl. dydžio, pasirašytas slapyvardžiu. Vertintojų komisija bus paskelbta vėliau. Romanai siunčiami Dzūkų Draugijai, kurios adreso taip pat nėra konkurso pranešime.

LITUANISTIKOS INSTITUTAS naująjį savo prezidiumą išsirinko korespondenciniu būdu. Rinkimų komisiją sudarė: pirm. prof. A. Landsbergis, nariai kun. dr. V. Gidžiūnas ir dr. V. Krivickas. Brooklyne, N.Y., įvykusiame komisijos posėdyje konstatuota, kad 66 tikrieji nariai balsavo už pasiūlytuosius kandidatus, du atsiuntė nepažymėtus lapelius, vienas balsavo prieš. Į naująjį LI prezidiumą išrinkti: pirm. dr. Jurgis Gimbutas, nariai — Simas Sužiedėlis, dr. Romas J. Misiūnas, dr. Ina Užgirienė ir Vincas Trumpa. Instituto įgaliotiniu Ilinois valstijoje sutiko būti ligšiolinis prezidiumo narys dr. Tomas Remeikis. Menotyros skyriaus vadovu buvo išrinktas Wellesley kolegijos prof. dr. Stasys Goštautas. Pareigas jis perėmė š.m. vasario 16 d. iš Kanadoje gyvenančio dail. Antano Tamošaičio, kuris skyriui vadovavo nuo 1973 m. spalio 19 d.

PAULIAUS JURKAUS eiliuotą pasaką-poemą "Juodvarniai" išleis "Darbininko" savaitraštis Brooklyne, N.Y. Autorius šiam kūriniui panaudojo liaudies pasaką apie dvylika brolių, juodvarniais lakščiusių. Knyga turės 200 puslapių ir apie 70 iliustracijų, kurias nupiešė pats P. Jurkus.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE birželio 19 d. surengė simfoninį koncertą Buenos Aires lietuviams. Programą atliko Avellanedos simfoninis orkestras, muzikos instituto choras, diriguojamas Rodrigo Faure, ir lietuvė sol. Zuzana Valadkaitė - Lopez, mezzo-sopranas. Koncerto programon buvo įtrauktos dvi L. Beethoveno, A. Vivaldžio simfonijos ir pastarojo kūrinys "Credo". Sol. Z. Valadkaitė su orkestro palyda atliko kelias Čikagiečio kompoz. Dariaus Lapinsko harmonizuotas lietuvių liaudies dainas.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS sezono užbaigai paruošė Eduardo Balsio baleto "Eglė žalčių karalienė" premjerą. Spektaklio baletmeisteris — E. Bukaitis, dirigentas — Ch. Potašinskas. Su šiuo spektakliu teatre debiutavo dail. R. Gibavičius. Pagrindinius vaidmenis atlieka baleto solistai — L. Aškelovičiūtė, S. Masaniova, V. Kudžma, R. Minderis. Pirmą kartą "Eglė žalčių karalienė" buvo pastatyta prieš penkiolika metų. E. Balsys už ją yra laimėjęs respublikinę premiją 1960 m. 1965 m. pagal šį baletą buvo sukurtas lietuviškas filmas.

LIETUVOS JŪROS MUZĖJUS statomas Kuršių nerijoje, prie Smiltynės, ant Kopgalio tvirtovės pamatų. Statybos darbai patikėti neseniai institutą baigusiam inž. Juozui Grigolaičiui. Muzėjui bus panaudotas iš griuvėsių prikeliamas architektūrinis Kopgalio tvirtovės paminklas su kaikuriais pakeitimais. Pvz. kupolą, padarytą iš nerūdijančios metalinės santvaros, planuojama dengti perforuotu aliuminiu. Jis turės 12 langų centriniam baseinui apšviesti natūralia dienos šviesa. Jūros gyvūnija bus įkurdinta baseine ir 39-niuose akvariumuose, kuriem vandenį tieks specialios siurblinės stotys. Muzėjaus kieme bus įrengti du baseinai, skirti lankytojus sutinkantiems delfinams. Į išlikusius tvirtovės įrenginius bus pervežti Klaipėdos jūros muzėjaus rodiniai, atskleidžiantys jūreivystės istoriją.

ANTROJI JAUNŲJŲ KAUNO DAILININKŲ paroda po trejų metų buvo surengta M. K. Čiurlionio muzėjuje. Lankytojus domino mažosios skulptūros kūrėjai — S. Žirgulis, V. Juzikėnas, A. Jonušauskas, savo kūrinius daugiausia skiriantys pastatų vidui papuošti, intymiškumu dvelkiantys tapytojų R. Vaitiekūno, R. Stankevičiaus, L. Drazdauskaitės darbai, parodoje debiutuojančių tapytojų A. Vilpišausko, A. Šato kūryba. Kritikų nuomone, spraga jaučiama grafikų eilėse. G. Didelytei, R. Černai ir A. Pakeliūnui pasitraukus iš jaunųjų grafikų eilių, kiti nepasižymi reikšmingesniais laimėjimais, išskyrus E. Saladžių. Dar silpnesnis buvo taikomosios dekoratyvinės dailės atstovų skyrius, kuriame vyravo tradicinių siluetų vazos, lėkštės. Tekstilininkai neišnaudojo batikos ir gobeleno technikos galimybių. Iš Kauno ši paroda perkelta į Panevėžį.

MASKVOS MIESTO DAINŲ ŠVENTĖJE dalyvavo pavyzdinis Vilniaus moterų choras "Aidas". Maskviečiams jis padainavo A. Novikovo kompoziciją "Leniną mena žemė", K. Kavecko harmonizuotą lietuvių liaudies dainą "Daug daug dainelių", J. Naujalio ir J. Juzeliūno "Lietuva brangi", M. Glinkos "Kelionės dainą", Z. Kodajaus "Naktį kalnuose". Maskvos televizija pažadėjo sukurti spalvotą filmą apie vilnietes dainininkes.

ČESLOVAS KUDABA "Literatūros ir Meno" 23 nr. pateikia žinių apie pernykščius kraštotyrininkų darbus: "Dairantis po praėjusių metų vasaros kraštotyros ekspedicijų sukauptus turtus, galima juos palyginti su dideliu lobiu. Šilaliečiai ekspedicijos metu išsties aptiko Romos monetų lobį; Leipalingio kraštotyrininkai, vadovaujami mokytojo A. Volungevičiaus, gražiai prisidėjo prie M. K. Čiurlionio gimimo šimtmečio, surinkdami visa, kas dar buvo bejmanoma iš tų apylinkių, kur gyveno didžiojo menininko giminės, iš kur kilę tėvai, kur jo paties lankytasi. Kudirkos Naumiesčio moksleiviai (vadovė — respublikos nusipelniusi mokytoja N. Manikienė) baigia didelį darbą, tirdami ir tvarkydami savo žemiečių rašytojų tėviškes. O Vilkaviškio rajono kraštotyrininkai renka iš savo apylinkių atsiminimus apie krašto rašytojus ir švietėjus, apie A. Vilkutaičio komedijos "Amerika pirtyje" pirmą spektaklį Suvalkijoje, tuo pasitarnaudami literatūros istorijai. Praėjusią vasarą stambiausią ekspediciją organizavo Vilniaus universiteto kraštotyros klubo nariai, kompleksiškai tyrinėję Žagarę ir jos apylinkės. Gaila, kad jau seniai ekspedicijų neberengia kiti Vilniaus skyriaus kolektyvai. O reiktų gražias vilniečių tradicijas atkurti..." Č. Kudaba taipgi reiškia susirūpinimą tų sukauptų lobių likimu. Visos ekspedicijų medžiagos neįmanoma nuosekliai sutvarkyti dėl kvalifikuotų pajėgų trūkumo, neįmanoma ir jos paskelbti "Kraštotyros" knygose. Kad ji neužsimestų, reikėtų specialaus fondo tokiai medžiagai kaupti.

MINIATIŪRŲ MUZĖJUMI pavadintą savo skyrių Juodkrantėje prie Kuršių marių atidarė Lietuvos dailės muzėjus. Jam buvo pasirinktas atnaujintas gotikinis pastatas. Muzėjaus vidų puošia vilniečio dail. B. Bružo vitražai. Atidarymo proga buvo surengta Vilniaus ir Klaipėdos "Dailės" įmonių dailininkų bei liaudies meistrų papuošalų paroda.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS prieš sezono užbaigą savo repertuarą papildė Žemaitės dviejų dalių drama "Petras Kurmelis". Naująjį šio veikalo pastatymą režisavo A. Žadeikis. Scenovaizdžius sukūrė dail. H. Ciparis, muziką — kompoz. J. Gaižauskas, pagrindinius vaidmenis — aktoriai Henrikas Andriukonis, Česlovas Judeikis, Nijolė Narijauskaitė.

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas **533-4414**

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniegines ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 **Petras Prakas**
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Canadian Premier Life
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
☆ rezidenciniai
☆ komerciniai
☆ investacijos
☆ mortgičiai
☆ įkainojimas
☆ namų drauda

Naudokitės paslaugomis tų, kurie skelbiasi "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Brazilijos lietuvių pagrindinės imigracijos penkiasdešimtmečio šventėje gegužės 30 d. pirmą kartą viešai pasirodė "Rūtelės" dainininkės, nusižiūrėjusios į 1974 m. čia viešėjusį kanadiečių "Aušros" kvartetą ir į jaunimo kongrese dainavusias Argentinos "Žibutes". Iš kairės: Doris Kuniškytė, Rosana Jurčiukonytė, Ona-Marija Misevičiūtė, Beatričė Bacevičiūtė (palydi gitara), Nilza Guzikauskaitė, Marinė Bareišytė, Karolina Rubliauskaitė. Jos ruošiasi koncertuoti ir kitur. Nuotr. A. Saulaičio

KANADOS ĮVYKIAI — Olimpiniai rūpesčiai

Pasaulinę olimpiadą Montrealyje užgriuvo politinė problema — Taiwano salos dalyvavimas Kinijos respublikos vardu. Kanados užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad Taiwano atletai bus įsileisti tik tokiu atveju, jeigu jie atsisakys atstovavimo Kinijos respublikai, jos himno ir vėliavos. Priešingu atveju jiems nebus duotos vizos, nors visų kitų valstybių sportininkai Kanadon įsileidžiami be vizų. Tarptautinis Olimpinis Komitetas pasisakė prieš tokį politikos suplakimą su sportu. Komiteto pirm. lordo Killanino teigimu, kai 1969 m. olimpiados rengimas buvo patikėtas Montrealiui, Kanados vyriausybė sutiko su olimpinio komiteto taisyklėmis ir nekėlė klausimo apie kaikurių kraštų neįsileidimą. Priešingu atveju olimpiados rengimas būtų buvęs perduotas kitam kurios nors valstybės miestui. Lordas Killaninas taipgi teigia, kad apie Kanados varžtus Taiwanui jis buvo painformuotas tik š.m. gegužės 28 d. Kanados užsienio reikalų ministerija betgi skelbia, kad šis sprendimas jam jau turėjo būti žinomas prieš metus. Problemą sudaro 1970 m. įvykęs diplomatinių ryšių užmezgimas su komunistine Kinija, kurią Kanada tada pripažino vienintele teisėta Kinijos respublika. Ryšius su Taiwanu, kaip Kinijos respublika, premjeras P. E. Trudeau nutraukė. Tačiau Taiwaną Kinijos respublika ir toliau pripažįsta Tarptautinis Olimpinis Komitetas su Tarptautine Mėgėjų Atletų Federacija. Visus sportinius olimpiados reikalus tvarko šios dvi organizacijos, laikydamosios savų taisyklių, o olimpiadą rengianti valstybė tik parūpina olimpinius įrengimus ir globą iš viso pasaulio suvažiavusiem atletam. Dėlto Kanados vyriausybė ir susilaukė lordo Killanino kaltinimo dėl įsivėlimo į politiką, kuriai neturi būti vietos sporte. Pasirodė grasinimų, kad Montrealio žaidynėms gali būti atšauktas olimpinis jų pavadinimas. Lordas Killaninas šiuos gandus paneigė, bet jis dabar veda kietas derybas su Kanados vyriausybės atstovais, jieškodamas kompromiso. Kanados užsienio reikalų min. A. MacEachenas pareiškė, kad su šia problema Taiwanas jau buvo susidūręs 1960 m. Romos olimpiadoje. Lordas Killaninas, sutikdamas su šiuo faktu, pabrėžė, kad visose sekančiose olimpiadose Taiwano atletai dalyvavo kaip Kinijos respublikos atstovai.

Kanados pozicija daugiausia kritikos susilaukė iš JAV. Amerikiečių sportininkų vardu buvo pareikšta, kad jie nedalyvaus žaidynėse, jeigu joms bus atimtos olimpinės teisės. Už olimpinių žaidynių boikotavimą pasisakė ir respublikininkų kandidatu į prezidentus norintis tapti R. Reaganas. Jis tokį boikotą siūlo net ir tam atvejui, jeigu žaidynėms bus paliktas olimpinis vardas, bet į jas nebus įsileisti taiwaniečiai. Iš trijų Toronto dienraščių labiausiai Taiwaną gina "The Toronto Sun". Jis pritaria lordo Killanino nuomonei, kad nuolaidos šioje srityje gali atnešti didelių komplikacijų ateities olimpiadoms. Sekančioji olimpiada 1980 m. bus rengiama Maskvoje. Sudarytu precedentu tada galės pasinaudoti ir sovietų kompartija, užtrenkdama duris tiem kraštam, kuriuos ji laiko fašistiniais arba rasistiniais, pati Sovietų Sąjungą bei savo satelitus valdydama grynai diktatūrinėmis priemonėmis. "The Toronto Sun" taipgi primena, kad Montrealyje liepos 20 - 21 d. d. posėdžiaus Tarptautinė Mėgėjų Atletų Federacija. Šiame posėdyje bus svarstomas Sovietų Sąjungos reikalavimas pašalinti iš federacijos narių Rodeziją dėl rasinės atletų diskriminacijos. Rodezija teigia, kad ta diskriminacija atletams nėra taikoma. Kanados vyriausybė į šį posėdį nesutiko įsileisti Rodezijos atstovų. Jiems buvo pasiūlyta pasiteisinimą prieš sovietų kaltinimus atsiųsti paštu. Paskutinėmis žiniomis, TO Komiteto pirm. lordas Killaninas, nenorėdamas atšaukti olimpiados, pasmerkė Kanados vyriausybės liniją ir pasiūlė Taiwanui dalyvauti su olimpine vėliava.

44.000 bilietų į olimpines varžybas kanadiečiams buvo paskirstyta loterijos būdu. Buvo likę tik apie 3.000 bilietų į atidarymo ir 7.800 bilietų į uždarymo iškilmes. Dėl jų susidarė ilga eilė. Kaikurie montrealiečiai jon stojo net 14 valandų prieš bilietų pardavimą. Paskutiniu momentu taipgi kilo nauja problema — olimpiados transliacijas Europai gali sustabdyti joms numatytų televizijos technikų streikas. Grasindami streiku, jie dabar nori išsikovoti augštesnį atlyginimą. Streiką jau pradėjo 120 Kvebeko Alkoholinių Gėrimų Bendrovės krautuvių tarnautojai Montrealyje. Taigi, olimpiados metu svečiam gali būti neprieinami alkoholiniai gėrimai, išskyrus viešbučių bei restoranų barus, kurie jau yra pasirūpinę pakankamomis atsargomis. Nemažas susirūpinimas reiškiamas ir dėl olimpiados dalyvių saugumo. Spaudoje pasirodė pranešimų, kad Kanadon nelegaliai yra atvykęs Venecueloje gimęs marksistas Ilich Ramirez Sanchez, tarptautinio masto teroristas, žinomas Karolio Žakalo vardu. Paskutiniai duomenys liudija, kad jis turėjo ryšius su "Air France" lėktuvo pagrobimu virš Graikijos ir jo nukreipimu Angolon. Tragiška septynių teroristų mirtis ir pasaulį nustebinęs Izraelio žygis teroristus dabar gali paskatinti atpildo siekti Montrealyje, kai jin bus nukreiptas viso pasaulio dėmesys.

Septyni olimpinio miestelio planuotojai ir statytojai atsidūrė kaltinamųjų suole dėl apgaulės bei suokalbio jai įvykdyti. Miestelio statybai 1974 m. buvo numatyti $35 milijonai, o išleisti teko net $90 milijonų. Didžiąją dalį kaltinamųjų sudaro miestelio statymui Montrealyje suorganizuotos "Les Terrasses Zarolega Ltd." bendrovės vadovai — J. Zappia, A. Gaty, G. Robinson ir R. Lapin. Prie jų prijungtas šios bendrovės tarnautojas J. Juszczyk, architektai R. D'Astous, L. Durand. Konkretus kaltinimas jau yra paskelbtas minėtiem architektam. Falsifikuodami savo paslaugų išlaidas, jiedu iš olimpinio Kanados komiteto gavo 256.000 neuždirbtų dolerių. Miestelio 986 butuose olimpiados metu apsigyvens apie 11.000 atletų. Pirmieji atletai, jau įsikurdinę šiame miestelyje, nusiskundžia patalpų ankštumu, bet giria puikų maistą.

Ateitininkų žinios

Paskutinės instrukcijos Wasagos stovyklai:

1. Stovykla prasideda sekmadienį, liepos 18, todėl prašome neatvežti vaikų šeštadienį.
2. Stovyklos metu bus rengiama iškyla į Bruce parką. Planuojama su vyresniaisiais ten gamtoje pernakvoti. Visi nuo 13 iki 18 m. prašomi atsivežti tėvų leidimą gamtoje nakvoti. Kas turi, prašomi pasiimti kuprines, kas gali — mažas palapines ir neperšlampamą paklodę patiesti ant žemės (ground sheet).
3. Prašome atsivežti muzikos instrumentus, kurie jais naudojasi (nesivežti pianinų!).
4. Mergaitės prašomos atsivežti sukneles ar sijonus, o berniukai — išeigines eilutes.
5. Stovyklos metu veiks krautuvėlė. Vienam stovyklautojui bus leidžiama išleisti nedaugiau kaip 60 ct. į dieną.
6. Stovykloje taip pat bus pardavinėjami marškiniai su ateitininkiškais ženklais (sweatshirts).

A.a. A. Daukšai iškeliavus pas savo dangiškąjį Tėvą, linkime p. Daukšienei ir sūnui Linukui Kristaus ramybės.

Prano Dovydaičio monografija jau išsiuntinėta visiems ateitininkams. Tie, kurie gavo, yra prašomi kiek galima greičiau atsilyginti.

Skautų veikla

- Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas ruošiasi tautinių šokių šventei Čikagoje. Reguliarios repeticijos vyksta šia tvarka: kiekvieną antradienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose repetuoja kanklininkės; kiekvieną trečiadienį, 9.30 v. ryto, skautų būkle mokosi skudutininkai. Prašoma čia nurodytu laiku visas ir visus rinktis repeticijoms. Birbynininkai repetuoja pagal jų pačių susitarimą. Į šventę vienetas važiuos atskiru autobusu, kuriame bus dar vietų skautam-tėm, jų tėvam ar šiaip su vienetu norintiem vykti asmenim. Kelionės registraciją tvarko vieneto globėjas s. L. Kalinauskas. Tel. 533-7506.
- Jei kas dar neužsiregistravo į XIV-tąją Romuvos stovyklą, tesiregistruoja tučtuojau pas sesę V. Grybienę tel. 532-7284. Registracijos laikas baigiasi. Skautai punktualūs!
- Toronto skautininkų-kių ramovės rengiama susipažinimo su v.s. P. Jurgėla popietė Lietuvių Namuose bus spalio 3 d., 4.30 v.p.p. Koncertinę dalį atliks sol. G. Čapkauskienė. Į šį renginį kvietimus platina vadovai-vės. Visi juos įsigykime! Č. S.

Ancaster, Ontario

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visoms viešnioms, kurios prisidėjo prie man suruošto mergvakario ir apdovanojo mane gausiomis dovanomis.

Didžiausia mano padėka poniai A. Bumelienei už priėmimą savo namuose ir už visą jos rūpestį, p. R. Žiūraitienei už mergvakario pravedimą ir p. G. Smitienei už fotografavimą. Taip pat dėkoju visoms šeimininkėms už suorganizavimą ir gražiai paruoštus užkandžius bei tortus.

Ši diena paliks man neužmirštama visą gyvenimą.

Violeta Vilimaitė

ŠYPSENOS

Reikia drąsos

Chirurgas kalbasi su kultūros žurnalo redaktorium:

— Reikia nepaprastos drąsos pjaustyti gyvą žmogų, — sako redaktorius.

— Tai tiesa, — atsako chirurgas, — bet kur kas daugiau drąsos reikia redaktoriui, kai jis gyvam kūriniui nurėžia tai galvą, tai kojas, o kartais išpjauna vidurius ir tokį sužalotą paleidžia į spaudos šviesą... Rms. Ams.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Simon's TELEVISION Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto. **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai ir kiti suvenyrai į Lietuvą papiginta kaina.
Didelis pasirinkimas "stereo". ▪ TAISOM ▪ PARDUODAM ▪ NUOMOJAM

Alfonsas A. Garbenis — *Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai* — Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

12 KAMBARIŲ, plius užbaigtas rūsys, [illegible] įvažiavimas su garažu; pajamos [illegible] reikia greitai parduoti, savininkas išvažiuoja iš Toronto. Kaina sumažinta. PARDUOTAS
ARTI TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ. Naujas vienerių metų senumo namas, 3 miegamųjų, 22 pėdų salonas su židiniu, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina $69.900. Namas išmokėtas.
14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.
KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split), 4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina nužeminta; greitas užėmimas.

KINGSWAY, gražus 2-jų miegamųjų vienaugštis, gydytojo namas, vandeniu šildomas, [illegible] prausyklos, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; savininkas yra užpirkęs kitą namą; prašoma kaina — $74.000.00. PARDUOTAS
CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas, legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.
JANE — ANNETTE, 6 kambarių plytinis namas; nauja šildymo sistema; įvažiavimas ir garažas; mažas įmokėjimas, 10% mortgičius.
BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumodernininimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.
BLOOR — BARTLETT, [illegible] plytinis namas; tikrai geras pirkinys, [illegible] žema kaina. PARDUOTAS
BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.
JANE — ANNETTE. [illegible] namas, nepereinami kambariai, [illegible] garažas; prašo $57.000. PARDUOTAS

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.
PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.
BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.
SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.
RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.
PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.
ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
Vyt. V. Girdauskas
TELEFONAI: įstaigos: **766-9771** namų **270-6075**

BUFFALO, NEW YORK

SAVAITRAŠTIS "Western New York Catholic" birželio 17 d. išspausdino vedamąjį antrašte "Lithuania Still Suffers", kuriame primenami sibiriniai trėmimai ryšium su jų metinėmis. Taip pat apibūdinama dabartinė religijos būklė sovietų okupuotoje Lietuvoje, įvesta priespauda, kunigų ir vyskupų kontrolė, nuolatinis jų sekimas. Vedamajame išreiškiamas nusistebėjimas, kad ir helsinkinio atolydžio metu tai tebėra daroma. Tvirtinimai paremti "LK Bažnyčios Kronika". Vedamasis baigiamas žodžiais: "Mes prisidedame prie balso tų, kurie reikalauja baigti pagrindinių žmogaus teisių priespaudą, kur ji bebūtų".

Šis straipsnis buvo gautas vietinio lietuvių klubo rūpesčiu. Iš vyr. minėto savaitraščio redaktoriaus gautas labai palankus laiškas.

Sibirinių trėmimų sukakties proga lietuvių klubas kreipėsi į vietos katalikų vyskupą, kurio kancleris mons. D. W. Trautman išsiuntinėjo vyskupijos kunigams šį laišką:

"Gerbiamasis Kunige, Komunikacinių priemonių dėka vis daugiau patiriame apie Katalikų Bendrijos kovą išlikti bei augti nelaisvuose pasaulio kraštuose. Ta mūsų brolių bei seserų Kristuje kova turi būti ir mūsų rūpesčiu, skatinančiu atsiliepti malda bei veikla. Amerikos Lietuvių Bendruomenė birželio 13 d. visoje šalyje melsis už Kenčiančią Bendriją Lietuvoje ir kitose pavergtose šalyse. Aš kviečiu Buffalo vyskupijos kunigus tą dieną įjungti liturginėn tikinčiųjų maldon specialų kreipimąsi, prašantį Dievą teikti stiprybės bei drąsos katalikų bendruomenėms, kenčiančioms pavergtuose pasaulio kraštuose".

Birželio 13 parinkta ryšium su sibirinių trėmimų sukaktimi. Apie ją rašė ir "Buffalo Courier-Express" birželio 14 d. Jo informacijoje minima, kad tą dieną lietuvių klubas, Lietuvos vyčiai ir Amerikos Lietuvių Bendruomenė paminėjo lietuvių tautžudystės sukaktį. **Kor.**

St. Catharines, Ont.

SĖKMINGAI PRAĖJUSIOS JONINĖS sutraukė pilną salę žmonių. Matėsi tautiečių iš viso Niagaros pusiasalio, Buffalo, Hamiltono, Toronto, Sarnijos ir Londono, nes "Baltijos" ansamblis su "Nemunu" atliko gražią programą. "Baltija" turi platų tautinių šokių repertuarą, kurį puikiai atlieka. Ir dar reikia pridėti jų puikų chorą, vadovaujamą gabios muzikės Margaritos Vilienės. Geros buvo pranešėjos, geras šokių reikšmės aptarimas ir geras tautinių šokių orkestras.

Ir mūsų "Nemunas" eina vis geryn. Pirmą kartą matėme jį jau ne tik banguojantį, bet ir lygiai plaukiantį. Nėra abejonės, kad mūsų dar gana jauno amžiaus šokėjai padarys šį ansamblį vienu geriausių visoje Kanadoje.

Geras buvo ir Joninių šventės pranešėjas bei vedėjas A. Šetikas — Povilo Lukšio šaulių kuopos pirmininkas. Šiai kuopai Jonines rengti sekasi, ir ši graži lietuviška tradicija dar turi gerą ateitį. Svečių tarpe buvo krašto valdybos pirm. Jonas R. Simanavičius, Hamiltono, Toronto šaulių atstovai, Folk Arts Council vyriausias direktorius karibietis. Visi jie tarė po trumpą žodį. Jonų šį kartą sustojo visa eilė. Jie gavo po gėlę, o visa salė sugiedojo jiems "Ilgiausių metų". Šokiai pasilinksminimo metu vyko šauniai, nes buvo tikrai geras orkestras. **Kor.**

DELHI, ONTARIO

Papildymas. Prie "TŽ" 28 nr. išspausdintos Stepo Jakubicko padėkos priklauso ir šios pavardės, praleistos per neapsižiūrėjimą: J. Rimkus, J. Vitkauskas, M. Norvaišienė. Padėkos autorius apgailestauja praleidimą.

Sudbury, Ontario

LSST MAIRONIO KUOPA š.m. rugsėjo 11, šeštadienį, švenčia įsikūrimo metines. Bus narių priesaika, vėliavos šventinimas, paminėta Tautos šventė, bendra vakarienė (banketas), įdomi meninė programa, kurią atliks žymiausios vietinės meno pajėgos. Pakviesti šaulių sąjungos daliniai Kanadoje ir JAV, dalyvaus vietinės valdžios, etninių grupių atstovai. Taip pat maloniai kviečiami visi vietinės Lietuvių Bendruomenės nariai, kitų kolonijų lietuviai, svečiai.

Iškilmės prasidės rugsėjo 11, šeštadienį, 6 v.v., 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje. Sekmadienį, 10.30 v.r., šauliai su dalinių vėliavomis, visuomenė organizuotai dalyvaus pamaldose Kristaus Karaliaus šventovėje. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos lietuvių spaudoje. Vietoje jas teiks kuopos pirm. Juozas Staškus, 79 Front St., Sudbury, Ont. Tel. 673-7644. Iki malonaus pasimatymo!

Maironio kuopos valdyba

GEGUŽINĖ lietuviškai spaudai paremti buvo surengta birželio 27 d. P. Jutelio vasarvietėje. Jos dalyviai nebuvo gausūs, nes dauguma tautiečių atostogauja ir yra išvykę iš Sudburio. Gauta $75 pelno, be to, $16 aukų (J. Bataitis — $6, P. Jutelis — $6, J. Labuckienė — $5). Iš viso — $91 (matyt, įvyko klaida. Red.). Pelnas taip paskirstytas: "T. Žiburiams" $46, "N. Lietuvai" $30, "Moteriai" $15. Visiem dalyviam ir aukotojam nuoširdus ačiū.

KLB Sudburio apylinkės valdyba

Red. Tai sveikintina sudburiečių iniciatyva. "TŽ" reiškia jiems didžią padėką.

Rodney, Ontario

KLB RODNEY APYLINKĖS VALDYBA gegužės 9 d. Lietuvių Namuose surengė Motinos Deinos minėjimą kartu sujungdama ir V. Kudirkos mokyklos mokslų metų užbaigimą. Minėjimą pradėjo apylinkės pirmininkas ir šeštad. mokyklos mokytojas J. Statkevičius. Prisimintos mirusios motinos, sugiedant "Marija, Marija". Gyvosioms motinoms palinkėta ištvermės auginant jaunąją kartą. Paskaitai buvo pakviestas inž. Jurgis Valaitis. Tai jaunuolis, kuris turi "daug laiko" dalyvauti lietuviškoje veikloje ir įsigyti inžinieriaus diplomą, kai kiti jo amžiaus jaunuoliai ne tik neturi laiko, bet ir susikalbėti laisvai lietuviškai negali. Savo paskaitoj jis nagrinėjo motinos vaidmenį šio laiko moterų gyvenime. V. Kudirkos mokyklos mokiniai Lina ir Renata Ališauskaitės, Alma ir Audra Ciparytės, Silva Gaidauskaitė ir Leonas Rastapkevičius atliko tai dienai pritaikytą programą.

Pranešėja Daiva Gaputytė pristatė publikai solistus Vaclovą Verikaitį, Rimą Strimaitį ir jų akompaniatorių muz. Joną Govėdą. Iš duetų publikai geriausiai patiko "Motinos valsas" ir "Vai tos žuvys", kuriuos publika išprašė pakartoti. V. Verikaitis solo padainavo J. Naujalio "Oi neverk, motušėle", kuri nepaprastai tiko Motinos Dienai, J. Tallat-Kelpšos "Žaliojoj lankelėj" ir A. Kačanausko "Tų mergelių dainavimas". R. Strimaitis solo padainavo A. Bražinsko "Ugnelė", B. Dvariono "Žvaigždutė" ir "Tavęs nebemyliu". Solistams puikiai akompanavo muz. J. Govėdas. Publikai šio trejetuko koncertas labai patiko — atsistojusi ilgu plojimu nenorėjo paleisti nuo scenos. Viena klausytoja išsitarė: "Gražiai dainuoja tie du broliukai". Po minėjimo visi pasivaišino kavute ir kitais skanėstais. Solistai ir akompaniatorius buvo pakviesti vaišėms pas Praną ir Stasę Gaidauskus.

J. Statkevičius

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

tario), tą dieną plevėsuos Kanados ir Lietuvos vėliavos. Bus trumpa apžvalga apie N. Sadūnaitės pogrindžio veiklą ir įvykusį teismą.

Svečiai bus vaišinami darbščiųjų narių paruoštu maistu. Kas norės virti ar kepti, galės naudotis virimo krosnimis. Kviečiame visus lietuvius į tradicinę SLA gegužinę.

KELIAS Į GEGUŽINĘ. Važiuojantiems iš vakarų į rytus: II kelių privažiavus V kelią, yra šviesos. Ten sukti į kairę ir už 1,5 mylios pasirodys A. Padolskio sodyba, kurioje plevėsuos Lietuvos trispalvė. Važiuojantiems iš rytų į vakarus V kelių, privažiavus II kelią prie šviesų sukti į dešinę. Posūkio vietoje bus rodyklės, rodančios kryptį į SLA gegužinę. **Kuopos valdyba**

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

PAS PREZIDENTINĮ KANDIDATĄ

Kun. Alg. Kezys, SJ, žinomas foto menininkas, filmuotojas ir Lietuvių Foto Archyvo vedėjas, antrojoje birželio pusėje buvo iškviestas į Georgia valstiją fotografuoti galimo demokratų partijos kandidato buv. Georgia valstijos gubernatoriaus Carterio. Pastarasis pirminiuose balsavimuose jau yra surinkęs tiek balsų, kad jo nominavimas beveik užtikrintas.

Jaunimo Centro kavinė buvo pažadėta didinti šį pavasarį, tam buvo renkamos aukos ir aukotojai skelbiami "Mūsų Žiniose". Nors jau įbridom į vasarą, bet statybos darbai dar neprasidėjo. Matyt, todėl, kad ant Jaunimo Centro direktoriaus pečių gula šimtai kitų pareigų.

PAVEIKSLAI PAVOJUJE

Jau rašiau, kad juodieji Čikagos pietvakarinje dalyje, kur yra lietuvių apgyventas Marquette Parkas, atsirėmė į didžiąją Western gatvę. Į rytus nuo Western esančiose Claremont ir Oakley gatvėse gyveno nemažai lietuvių, priklausančių Marquette Parkui. Dabar tas abi gatves jau baigia užimti juodieji. Dalis lietuvių iš jų išsikėlė, kiti pasiliko, o nuosavybių vertė bematant smarkiai nukrito. Tarp pasilikusiųjų yra ir dail. Viktoras Petravičius su žmona. Kai Joninių vakarą susirinkom pas akt. J. Kelečių švęsti jo vardo dienos, dail. V. Petravičius atvėrė skaudžią tikrovę: jų namas iš abiejų pusių jau apsuptas juodųjų. Jie išsikelti nepasiryžę, nes nuosavybės kaina smarkiai kritusi, o kitur namą įsigyti nebus pajėgūs. Dailininkas labiausia jaudinasi dėl savo kūrinių. Jei vieną dieną juodieji namą padegtų (tokių dalykų dažnai pasitaiko), bematant žūtų visa ilgų metų mūsų dailininko-grafiko V. Petravičiaus kūryba. Šiuo reikalu mūsų visuomeninės bei kultūrinės institucijos turėtų susirūpinti ir nepalikti dail. V. Petravičiaus vieno. Praėjusios Vasario 16 proga dail. V. Petravičius už savo kūrybą gavo Lietuvių Fondo skirtą $1,000 premiją.

ATSISVEIKINOM SU KUNIGU

Birželio 19 d. staigiai miręs kun. Stasys Šantaras paliko tvarkingą testamentą, kuriame turimas santaupas paskyrė LB ir kitoms lietuviškoms institucijoms. Taip pat įrašė, kad jam mirus nebūtų kalbų, jokių panegirikų. Todėl kai jo palaikai birželio 21 d. buvo pašarvoti Bormano laidojimo įstaigoje, Melrose Parke, vietos LB bei lietuviai veikėjai nedrįso rengti platesnio masto atsisveikinimo buvusiam savo kolonijos kapelionui (Melrose Parke gyvena apie 400 lietuvių). Birželio 22 d. palaikai buvo parvežti į Sacred Heart šventovę, kur velionis dirbo paskutinius 15 m. Į svetimtaučių parapijos biuletenį jis įvedė pranešimus ir vietos lietuviams bei įvairiomis progomis atlaikydavo lietuviams specialias Mišias. Visa tai darė su nuoširdžiu svetimtaučio klebono pritarimu. Šventovėje velionį lankė daug parapijiečių svetimtaučių, taip pat vietos ir Čikagos lietuviai. Tai rodė, kad "Father Stanley", iš nežinomos Lietuvos atblokštas į tolimąjį Melrose Parką, susirado nemažai draugų svetimtaučių gyvenvietėje, nors kiekvieną laisvą dieną bei valandą skubėdavo pas lietuvius.

Birželio 23 d. koncelebracines Mišias už a.a. kun. Stasį Sacred Heart šventovėje atnašavo vysk. V. Brizgys su 16 kunigų. Pusė jų buvo lietuviai, kiti svetimtaučiai iš Sacred Heart ir kitų aplinkinių parapijų. Pamokslą lietuviškai ir angliškai pasakė vysk. V. Brizgys. Mišiose dalyvavo apie 400 lietuvių ir amerikiečių. Po Mišių parapijos klebonas visus pakvietė užkandžiui parapijos salėje.

Apie 2 v.p.p. ilga laidotuvių procesija, vedama Melrose Parko policijos automobilio, pasiekė Šv. Kazimiero kapines, kur kunigams skirtame skyriuje šalia bendro meniško skulptoriaus R. Mozoliausko paminklo laukė atvira duobė kun. St. Šantaro palaikams. Pora šimtų žmonių, jų tarpe apie 30 kunigų, apsupo atvirą duobę, vysk. V. Brizgys lietuviškai atliko paskutines laidotuvių apeigas. Visi sugiedojom "Viešpaties Angelas" ir "Marija, Marija". Tarus trumpą žodį velionies kurso draugui kun. P. Patlabai ir BALFo cv pirm. M. Rudienei bei jai užbarščius ant karsto žemių iš Lietuvos, Tautos himno garsams aidint lietuvio patrioto kun. St. Šantaro karstas buvo nuleistas į Šv. Kazimiero kapinių žemę. Pusė žmonių ir dalis kunigų, velionį palydėjusių į kapines, gal nesuprato nė vieno lietuviško žodžio, bet lietuviškos apeigos kapinėse visiems buvo tikrai įspūdingos.

Laidotuvėse dalyvavo velionies sesuo su šeima iš Kanados, pusbrolis agr. A. Šantaras su šeima, "Tėviškės" liuteronų par. klebonas kun. A. Trakis, keletas BALFo direktorių bei veikėjų ir didelis būrys velionies draugų bei gerbėjų.

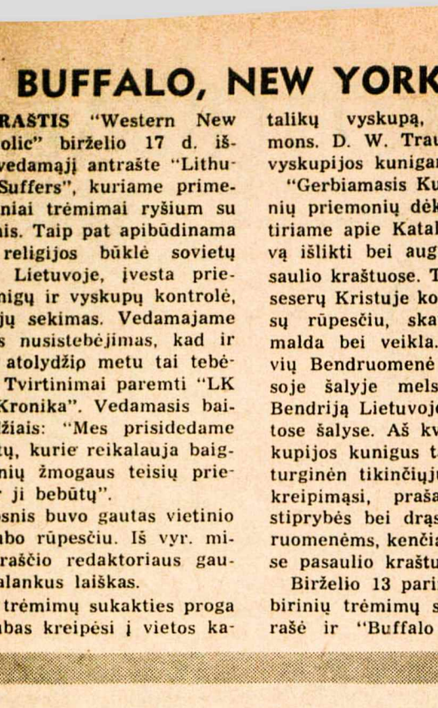

Aklų asmenų teisių įstatymas įsigaliojo 1976 metų liepos 1 dieną

Štai ką sako naujasis įstatymas, ir kaip Ontario gyventojai gali padėti

Pagal naująjį įstatymą, aklas asmuo, lydimas vedlio šuns, turi tas pačias teises, privilegijas ir pareigas viešų vietų atžvilgiu, kaip ir visi kiti. Jis ar ji negali būti diskriminuojami. Jiems negali būti atsakoma patalpa, paslauga bei įrenginiai betkurioje vietoje, kur paprastai yra priimami klientai.

Svarbu, kad vedlių šunų savininkai žinotų savo teises, kurias numato įstatymas, ir kad visuomenė, ypač darbdaviai ir tarnautojai, žinotų įstatymo nuostatus bei jo įpareigojimus.

Ontario teisingumo ministeris išduos tapatybės korteles vedlių šunų savininkams. Ant tos kortelės bus savininko ir jo šuns nuotrauka, jų vardai, taip pat — pagrindiniai įstatymo nuostatai.

Norint gauti daugiau informacijų, pareiškimo blanką tapatybės kortelei arba minėto įstatymo kopiją, reikia kreiptis:

Office of the General Manager
Ministry of the Attorney General
18 King Street East
Toronto, Ontario M5C 1C5

Ministry of the Attorney General
R. Roy McMurtry, Attorney General

William Davis, Premier

Province of Ontario

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario — Tel. 533-5454 — Lietuviams daroma NUOLAIDA

DRAUDA

York Insurance Agency

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario — Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Siuntinių įstaiga

"BALTIC EXPORTING CO."

UŽDARYTA

VASAROS ATOSTOGOMS

nuo liepos 19 iki rugpjūčio 7 d. imtinai.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

WEST END AUTO BODY

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas. Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS

87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27 South of Dundas St. West, Toronto, Ont. M8Z 5K5 — Telefonas 231-6710

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West, Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r iki 7 v. v.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

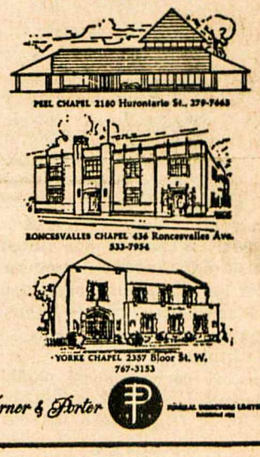

Turner & Porter

743-0100

Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos

FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė

Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)

Žinotina apie namų draudą:

Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį

Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Praėjusią savaitę lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Antanas Daukša ir a.a. Jonas Zulonas. Velionių šeimoms ir artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Naujasis sargas Jonas Ivanauskas pareigas pradėjo eiti nuo liepos mėnesio pradžios.

— Praėjusią savaitę Anapilį aplankė kun. P. Girčius iš Vokietijos.

— Daug žmonių sekmadieniais dalyvauja Wasagoje pamaldose. Jos laikomos sekmadieniais 10 ir 11 v.r.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 7.30 v. r., už Čuplinskų šeimos mirusius; sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Praną Rekštį, 11 v.r. už a.a. Juzę Tvardauskienę ir a.a. Praną Vorininkaitį; Wasagoje: 10 v.r. už a.a. Antaną Dobilą, 11 v.r. už a.a. Alfonsą Rickumą ir a.a. Alę Balčiūnienę.

— Pakrikštyta: Vytautas-Jonas Kuncaitis.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį pamaldos — 9.30 v. ryto. Liepos 25 d. klebonas pradeda atostogas, todėl liepos 25, rugpjūčio 1 ir 8 pamaldų lietuviams Toronte nebus. Rugpjūčio 15 d. pamaldos evangelikams bus laikomos skautų stovyklavietėje Romuvoje.

— Pamaldos Toronte bus rugpjūčio 22 ir 29 d.d., 9.30 v. ryto.

— Darbo Dienos savaitgalyje (rugsėjo 5) pamaldų nebus. Jos bus tęsiamos rugsėjo 12 d., 9.30 v. ryto.

— Kunigui nesant Toronte, pastoracinių patarnavimų reikalais prašoma kreiptis į tarybos narį V. Daugį: darbo metu tel. 533-1121, namuose 249-2883.

Lietuvių Namų žinios

— Svetainė "Lokys" maloniai kviečia visus atsilankyti kiekvieną ketvirtadienį ir penktadienį pasiklausyti naujos muzikinės programos, kurią atlieka dainininkas ir gitaristas Namejs Batraks nuo liepos 22 d., 9 v.v.

— *TLM Šalpos Grupė "Daina"* maloniai kviečia atsilankyti į Vilniaus operos solistės Danguolės Juodikaitytės-Adamkevičienės koncertą, kuris įvyks liepos 18 d., 16 v., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje. Įėjimas — $3.

— Svečių knygoje pasirašė: J. Gimbutis iš Oakvillės, Ont., I. K. Navakauskas iš Coventry, R. I., p.p. Norkai iš Los Angeles, Calif., J. Matulaitis iš Čikagos, Birutė Nevulytė ir J. S. Penensevičiai iš Putnam, Conn., A. ir B. Stonkai iš Delhi, Ont.

— Nuo liepos 12 iki 16 d. LN turės *specialų bingo, būtent, "Bingo* Olympics". Liepos 12 bus išmokėta $4.200.00; liepos 14 bus išduota už $300.00 olimpinės ir "Wintario" bilietų; liepos 15 bus išmokėta laimėjusiems $4.200.00; liepos 16 bus duodamas televizijos priimtuvas "Admiral" firmos.

— LN nario mokestį papildomai sumokėjo L. Lapinskienė $22.08, Roma Breen (Birštonaitė) $25.00.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už aplankymą manęs Šv. Juozapo ligoninėje: kun. P. Ažubaliui, kun. J. Staškevičiui, kun. A. Simanavičiui, OFM, Šv. Juozapo ligoninės kunigams, aprūpinusiems mane šv. sakramentais; gydytojams — Metzler, Peterson, Valadkai, KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos ir Prisikėlimo parapijos skyriams, A. Dobaitienei, A. Šimkevičienei ir visiems kitiems už lankymą, gėles ir dovanas.

Taip pat esu didžiai dėkingas savo šeimai, žmonos seseriai M. Žemaitienei, ypač savo dukrai Birutei ir anūkui Antanui už kasdieninį manęs lankymą.

Visiems dėkingas —
Jūsų A. Bartininkaitis

PANELĖ JIEŠKO išsinuomoti garažą daiktams susidėti. Tel. 767-8079.

HIGH PARK RAJONE, *arti požeminio,* išnuomojamas penkių kambarių butas vyresnio amžiaus porai. Tel. 766-8479.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS *atlieka* visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

GERA PROGA

MISSISSAUGOJE, netoli Anapilio, parduodamas 1 miegamojo "condominium" butas už $29.700. Į prašomą kainą įeina oro vėdintuvas, plyta, šaldytuvas, balkono ir dalis kitų baldų. (Savininkas išvažiuoja iš Mississaugos). Skambinti: 275-1669.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Giliai užjaučiame Joną Maziliauską, Lietuvoje mirus broliui Pranui.

— Liepos 8 d. palaidotas ilgai sirgęs Antanas Daukša; žmonai Magdalenai ir sūnui Linui bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą. Liepos 10 d. iš mūsų šventovės palaidotas dr. Jonas Zulonas, 68 m. amžiaus; žmonai Delfinai, sūnui Raimundui-Petrui ir kitiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

— Mūsų šventovėje Mišios vasaros sekmadieniais: 8, 9, 10, 11.30 v. ryto ir 8.30 v. vakaro. Išpažinčių klausoma prieš kiekvienas Mišias.

— Praėjusį sekmadienį mūsų šventovėje pamokslus sakė kun. P. Girčius iš Vokietijos.

— N. Wasagos stovykloje liepos mėnesį sekmadieniais Mišios — 11 v.r..

— Santuokai rengiasi Algis Puzeris ir Sharron Pinkham.

— Susituokė: Elena-Zita Kartavičiūtė ir Stanley Gott; Birutė-Marija Jurėnaitė ir Richard H. Trempley; Simonė-Gailutė Čeponytė ir Gerald H. Harris.

— 20 metų jubilėjinė "Aušros" stovykla vyksta labai sėkmingai. Ypač gražios vakarinės programos, kurioms vadovauja Laima Lukavičiūtė ir Dalia Pajarskaitė. Prie skanių valgių virimo prisideda praėjusią savaitę nepaminėtos p. Dicevičienė ir p. Krivienė. Stovykla surengė iškylą į Mėlynuosius kalnus. Ateinantį trečiadienį vyks sporto olimpiada. Paskutinis laužas bus penktadienį, 8.30 v.v. Stovyklos uždarymas — šeštadienį, 12 v. Tėvai prašomi atsiimti stovyklautojus, kurie nepasilieka ateitininkų stovyklai, tuoj po uždarymo. Stovyklos tikrasis telefono numeris — 1-705-429-2788.

— Ateitininkų stovykla prasidės liepos 18 d. 11 v.r. Mišiomis. Stovykla iš anksto gerai parengta ir verta mūsų visuomenės dėmesio. Skubėti registruotis parapijos raštinėje.

— Mišios šeštadienį, 8 v.r. — už Agotą Zubrickienę, užpr. J. J. Sarūnų; 8.30 v. — už Agotą Vainienę, užpr. L. V. Balaišių; 9 v. — už Pijų ir Nataliją Šarūnus, užpr. J. J. Sarūnų; 9.30 v. — už Juzę Gailiūnienę, užpr. Toronto skaučių ir skautų; sekmad., 8 v. — už Stasį Černiauską, užpr. E. Bukšaitienės; 9 v. — padėkos Mišios, užpr. J. J. Sarūnų; 10 v. — už Liudą Racevičių, užpr. N. Racevičienės; 11.30 v. — už parapiją; 8.30 v.v. — už Nataliją ir Joną Baltakius, užpr. I. Vadauskienės.

A. a. Jonas Zulonas, 68 m., mirė liepos 6 d. Mississaugos ligoninėje. Velionis buvo kupiškėnas, dirbęs įvairiose vietovėse Lietuvoje kaip veterinarijos gydytojas. Toronte ėjo tas pačias pareigas. Palaidotas lietuvių kapinėse. Našlei žmonai laidotuvių metu daug širdies parodė Alf. Pociaus šeima iš Londono ir velionies kolegos veterinarijos gydytojai. Paliko žmoną ir sūnų.

A.a. Antanas Daukša, 58 m. amžiaus, mirė liepos 5 d. Newmarket ligoninėje. Velionis paskutinius aštuonerius metus sirgo paralyžiumi. Per visą tą laiką labai *stropiai juo rūpinosi* jo žmona Magdutė Daukšienė. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko 10 metų sūnų Liną.

Sofija Gustainienė, Vyt. Birenos, KLB Toronto apylinkės pirmininko, motina, paguldyta į ligoninę. — **Kostas Kalendra,** gerokai sustiprėjęs, grįžo iš Etobicoke ligoninės į namus.

Toronto telefonų knygoje vardas "Lithuanian" mažai teužtinkamas, nors lietuvių institucijų ir organizacijų yra daug. Ateityje reikėtų įrašyti telefonų knygon visas lietuvių institucijas (parapijas, bankus...) pradedant pirmuoju žodžiu "Lithuanian". Tuomet ir kitataučiai matys lietuvių pajėgumą, ir patys lietuviai, ypač lankytojai, lengviau galės susirasti norimą instituciją.

PADĖKA

Yra sakoma: "Visur gera, bet namuose geriausia". Tą jausmą mes išgyvenome ką tik sugrįžę iš mūsų neužmirštamos kelionės į mūsų tėvų žemę Lietuvą ir Europą.

Žodžiais nemokame išreikšti padėkos visoms ir visiems, kurie taip nuoširdžiai mus priėmė, vaišino ir apdovanojo. Dar kartą didelis žemaitiškas ačiū visiems dalyviams.

Jonas Maziliauskas su šeima

GALIU PASAUGOTI vaikus pas save ar jų namuose. Skambinti nuo 8 v.v. — 10 v.v. tel. 239-4548 Toronte.

HIGH PARK — BLOOR RAJONE išnuomojamas vienai moteriai kambarys, virtuvė ir saulės kambarys. Yra šaldytuvas ir virimo krosnis. Tel. 762-7196.

OLIMPIADA

Išnuomojami privačiame name pas lietuvius kambariai olimpiados metu Montrealyje. Skambinti tel. 239-4540 Toronte.

Pasaulio Latvių Dienų proga angliškoji Toronto spauda plačiai rašė apie latvius. "The Toronto Star" birželio 28 d. išspausdino ilgą savo bendradarbio Ted Blachar straipsnį "A dispersed community remains closely knit". Jame autorius atpasakoja latvių įsikūrimą Kanadoje, jų kultūrinę veiklą, švietimą ir jų įsijungimą į Kanados gyvenimą. Prie straipsnio pridėta ir didelė nuotrauka, vaizduojanti Pasaulio Latvių Dienų atidarymą koncertu St. Lawrence Centre salėje.

"The Globe a. Mail" 1976. VII. 2 muzikos kritikas John Kraglund parašė įvertinimą latvių koncerto St. Lawrence Centre salėje. Straipsnio antraštė: "Latvian composers take a long time to say very little". Pačiame straipsnyje kritikas labiau vertino muzikos atlikėjus, negu jos kūrėjus. Pasak jo, latvių kompozitorių kūriniai nėra nepatrauklūs, bet, kaip ir daugelio *dabarties kompozitorių muzika,* esanti labai ištęsta ir mažai pasakanti. Iš kompozitorių minimi Arnolds Sturms, Albert Jerums, Talivaldis Kenins, Kanis Kalnins, Volfgang Darzins.

Spaudos konferencijoje, kuri buvo surengta latvių ryšium su Pasaulio Latvių Dienomis, dalyvavo neseniai išleistas iš okupuotos Latvijos liuteronų kunigas Janis Smits, kuris papasakojo apie religijos persekiojimą. Kurį laiką jis važinėdavo laikyti pamaldų į Vilnių. Kai neteko leidimo kunigauti, paprašė leidimo emigruoti. Išleido tik po ilgos kovos. Kol kas gyvena su šeima V. Vokietijoje. Be to, minėtoje spaudos konferencijoje latviai parodė spalvotą filmą apie priverstinio darbo stovyklą prie Rygos. Filmas buvo slaptai išgabentas užsienin. Tai padarė didelį įspūdį spaudos atstovams.

Ilgą ir iliustruotą straipsnį apie vengrus, parašytą Helen Bulock, išspausdino "The Toronto Star" 1976. VII. 5. Jame atpasakotas vengrų gyvenimas *Toronte, remiantis įvairių* asmenų pareiškimais. Vengrų rabinas Zoltan Zagon pareiškė, kad Toronte gyvena 7000 Vengrijos žydų, kurie nesideda prie bendrosios vengrų veiklos dėl antisemitinių nuotaikų. Anot jo: "Mano žmonės visų pirma yra kanadiečiai, po to žydai ir trečioj vietoj vengrai."

Vakarų Wasagos nuosavybių (vasarnamių) sąjungos visuotinis narių susirinkimas įvyko VII. 4 Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje. Iš oficialių asmenų dalyvavo miesto burmistras C. Robertson, jo padėjėjas Patfield ir planavimo skyriaus viršininkas. Jie atsakinėjo į klausimus ir paaiškino, kad Springhursto rajone Ontario prov. valdžia daugiau sklypų parkui nebepirks ir nevers parduoti, kaip anksčiau darė. Galutinis provincijos parko planas Wasagoje dar nepriimtas. Jei kuri nuosavybė būtų reikalinga valdžios planams, bus tariamasi su savininku arba bus duodamas sklypas tokios pat vertės. Yra duomenų, kad anksčiau nupirkti sklypai, kurie parko reikalams nebus panaudoti, bus parduodami rinkoje vasarnamiams statyti. Pirmenybė būsianti buv. savininkams. Yra planuojama statyti kanalizacijos ir vandentiekio stotį. Bus aprūpinti visi namai kanalizacija ir vandeniu. Tas kainuos $208 per metus kiekvienam vasarnamiui. Buvo p a s i s a k y t a prieš sporto arenos pirkimą. **kr.**

Mokytojas V. Priščepionka iš Otavos yra išvykęs V. Vokietijon į vokiečių kalbos kursus (dėsto vokiečių kalbą kanadiečių gimnazijoje). Pastebėjęs vokiečių spaudoje stambias antraštes apie teniso žaidėją Vitą Gerulaitį, atsiuntė "TŽ" redakcijai porą iškarpų. "Frankfurter Rundschau" 1976. VI. 28 stambiom raidėm paskelbė V. Gerulaičio pergalę, pažymėdamas, kad jis yra latvių išeivio sūnus. "Sueddeutsche Zeitung" 146 nr. paminėjo, kad tai jaunas amerikietis su graikiška pavarde. Žymieji mūsų sportininkai turėtų pasirūpinti geresne informacija ir tokiom progom ją paskleisti per savo informatorius.

Gauta žinia iš Brazilijos, kad į stovyklas Kanadoje ir JAV-se birželio 27 d. atskrido Eugenija Bacevičienė — skautų veneto ir sambūrio "Rūtelė" vadovė, lituanistinės mokyklos mokytoja. Su ja atskrido jaunimo atstovai — Beatričė Bacevičiūtė, Nilza Guzikauskaitė ir Robertas Saldys. Wasagos ir kitose stovyklose dalyvaus liepos-rugpjūčio mėnesiais.

Sveikiname *lietuvius sportininkus, dalyvaujančius XXI olimpiadoje Montrealyje. Džiaugdamiesi ir didžiuodamiesi jūsų sportiniais laimėjimais, kartu ir liūdime, kad Lietuvos sportininkai negali atstovauti savajam kraštui.*

Linkime jums sėkmės ir tikimės, kad ateities olimpiadose mūsų sportininkų krūtines vėl puoš vardas LIETUVA.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos centro valdyba Toronto, Kanada

Maloniai kviečiame atsilankyti į Vilniaus operos solistės

Danguolės Juodikaitytės-Adamkevičienės

lietuviškų liaudies dainų ir operos arijų

KONCERTĄ

1976 m. liepos 18, sekmadienį, 4 v.p.p.,
Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Akompanuos muz. J. Govėdas
Bilietai — $3.00

Globoja
TLM Šalpos Grupė "Daina"

Moksleivių ir jaunučių stovykla

Tėvų pranciškonų stovyklavietėje
N. Wasagoje

prasidės liepos 18, sekmadienį, baigsis liepos 31, šeštadienį.

Registracijos blankai gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje.

STOVYKLOS MOKESTIS:

1 vaikui	*1 savaitei* **$45,**	*2 savaitėm* **$85**
2 vaikam	„ „ **$85,**	„ „ **$165**
3 vaikam ir daugiau (iš tos pat šeimos)	„ „ **$120,**	„ „ **$220**

Kviečiame visus berniukus ir mergaites atvykti į šią ateitininkų *organizacijos rengiamą stovyklą nes čia:*

★ **graži gamta**
★ **sveikas oras ir švarus vanduo**
★ **geras maistas**
★ **lietuviška nuotaika**
★ **įdomios programos ir užsiėmimai**

Ateitininkų tėvų komitetas

Brazinskai Amerikos ambasadoje

"The New York Times" 1976. VII. 11 paskelbė Reuterio agentūros žinią iš Turkijos sostinės Ankaros, kad Turkija išleido laisvėn du lietuvius, kurie 1970 m. nukreipę sovietų lėktuvą į Turkijos pasienio miestą Trabzon. Esą Turkijos vidaus reikalų ministerijos pareigūnas pareiškęs, *tiedu asmenys galį* išvykti iš Turkijos kada tik nori.

Pasak to paties dienraščio, Pranas Brazinskas-Koreivo ir jo *sūnus Algirdas* pabėgę iš namų a r e š t o centrinėje Turkijoje prieš dvi savaites, nuvykę į JAV ambasadą Ankaroje ir po penkių dienų pasidavę policijai. Turkijos pareigūnas nenurodęs motyvų, kodėl tie du asmenys buvo paleisti. Reuterio spaudos agentūra priduria, kad Sov. Sąjunga *reikalaujanti* jų grąžinimo, nes jiedu, versdami sovietų lėktuvą skristi Turkijon, nušovę lėktuvo patarnautoją ir sužeidę kitus du asmenis.

Iš VLIKo pranešimų iki šiol buvo žinoma, kad Brazinskai, praėję daug teismų, buvo laisvi ir saugumo sumetimais gyveno pabėgėlių stovykloje, kol galės emigruoti kitur. Jie yra laisvės kovotojai, pasiekę laisvės kraštą jiems įmanomu būdu. *Lėktuvo patarnautoja žuvo tik* per nelaimę, Brazinskams gelbstint savo gyvybę.

Pastaruoju metu ELTOS biuletenyje ir "Drauge" pasirodė trumpa žinutė apie Brazinskų atvykimą JAV ambasadon Ankaroje, apie bandymą gauti vizą ir pasitraukimą iš ambasados.

"Keleivis" 1976. VII. 6 paskelbė žinią, paimtą iš amerikiečių spaudos, kad Brazinskai minėtoje ambasadoje išbuvę 3 dienas, laukdami vizų į JAV. Jiedu sakė neišeisią, kol jų negausią. Ambasadorius susisiekęs su Valstybės Departamentu ir gavęs neigiamą atsakymą. JAV vyriausybė tiktai pažadėjusi prašyti Turkijos vyriausybę neišduoti Brazinskų Sov. Sąjungai. Į Turkiją Brazinskų reikalu esanti išvykusi BALFo pirm. M. Rudienė.

"Naujienos" 1976. VII. 3 pranešė, jog Brazinskai atvyko JAV ambasadon birželio 24 d. ir pareikalavo vizų į JAV, pareikšdami neišeisią iš ambasados, kol negausią vizų. Kai ambasadorius William J. Macomber, jr., gavęs neigiamą Valstybės Departamento atsakymą, tai Pranas Brazinskas išsiėmęs iš kišenės peiliuką ir persipjovęs gyslas. Jam buvusi suteikta pagalba. Atėjęs ir jo advokatas. Brazinskų reikalu pradėjęs rūpintis ALTos pirm. dr. K. Bobelis. Jis *kreipęsis* į kongerso narius, prašydamas pagalbos Brazinskų byloje.

"Paramos" kredito kooperatyvas š. m. liepos 2 d. pasiekė $13,100,000.00 balansą. Per šių metų 6 mėn. "Parama" paaugo $1,277,000.00. Asmeninių paskolų išduota už $346,000.00 ir nekilnojamo turto (mortgičių) — $1,835,000.00. Per 6 mėn. nariams išmokėta $430,644.00 palūkanų. Olimpinės VII serijos monetos jau gautos, ir nariai prašomi jas atsiimti.

Vedėjas

Apie lietuvių kapines Anapilyje Kazys Matūzas parašė savo įspūdžius "Vienybėje" 1976. V. 28 ir pailiustravo keliomis St. Dabkaus darytomis nuotraukomis. Lietuvių kapinės esančios puošnios impozantiškais paminklais, o šalia esančios lenkų kapinės — "biedniokai". Tai klaida. Šalia esančios kapinės priklauso teritorinei kanadiečių St. Mary's parapijai. Jose laidojami visokių tautybių žmonės.

"Rūtos" leidykla Hamiltone, kuriai vadovauja p. Enskaitis, išleis antrą Sigito Pranckūno romaną "Atidaryti semaforai Vilniuje". Knyga bus 250 psl. ir kainuos $6. Leidykla kviečia knygos mėgėjus užsisakyti iš anksto. Užsisakiusių iš anksto pavardės bus paskelbtos knygoje, *o daugiau aukojusių* — įrašytos garbės prenumeratorių sąraše. Užsakymus siųsti: "Rūta", 373 Charlton Ave. W., Hamilton, Ont. L85 2E6 arba autoriui: 105 Talbot Rd., Willowdale, Ont. M5M 1S2.

Daugiakultūrė Hamiltono taryba leidžia mėnesinį laikraštį "The New Perspective". Š.m. birželio numeryje yra nemažai medžiagos apie lietuvius. Ji yra perspausdinta iš leidinio "Lithuanians in Hamilton", parašyta Vyt. P. Zubo. Įdėta ilgoka informacija apie Lietuvių Bendruomenę ir parapiją.

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapijos žinios

— Birželio 26 d. AV svetainėje vardadienio, gimtadienio ir 70 metų amžiaus sukakties proga buvo gražiai pagerbtas AV parapijos įkūrėjas ir klebonas kun. J. Kubilius. Pagerbimą ruošė LK Mindaugo šaulių kuopa, talkino AV parapijos komitetas, apylinkės valdyba, katalikių moterų draugija, klubas "Nida" ir "Neringos" jūros šaulių kuopa. Dalyvavo per 200 asmenų. Pranešėju buvo Aug. Mylė. Susirinkusiųjų vardu jis pasveikino sukaktuvininką. Visi sugiedojo "Ilgiausių metų". KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. J. Šiaučiulis trumpai apibūdino kun. J. Kubiliaus gyvenimą, pabrėždamas jo atliktus darbus religinėje ir tautinėje srityje. Sukaktuvininką sveikino: KLK Moterų Draugija, Šv. Onos Draugija, "Nidos" klubas, parapijos komitetas, jūros šauliai, AV choras, skautės, "Vaivorykštės" projekto vykdytojos. Apylinkės valdybos pirm. J. Šiaučiulis įteikė dail. Bukausko paruoštą adresą. Kun. dr. F. Jucevičius sveikino savo ir Šv. Kazimiero parapijos vardu. Raštu sveikino iš Vašingtono dr. St. Bačkis, brolis iš *Lietuvos* ir kiti.

Joninių proga buvo pagerbti visi Jonai ir Jonės. Meninę dalį ("Joninių laužas Lietuvoje") atliko Šiaučiulis, Sušinskas, Simaniūkštis. Vaišes palaimino kun. J. Aranauskas, o jas paruošė ponios — Gasperavičienė ir Grinkuvienė, talkinamos šaulių ir katalikių moterų.

Sukaktuvininkas J. Kubilius rengėjams ir visiems dalyviams tarė nuoširdų padėkos žodį. Šokiams grojo studentų orkestras "Perkūnas". Pagerbimas buvo ypatingai gražus, *jaukus ir linksmas.*

— Parapijos choras, birželio 27 d. gražiai pagiedojęs Mišių metu, išsiskirstė vasaros atostogų. Ta proga parapijos klebonijoje choristės su kepiniais ir pyragais susirinko pagerbti choro globėjo kun. J. Kubiliaus gimtadienio, vardadieno ir amžiaus sukakties proga. Choro vadovas sol. A. Keblys pasveikino sukaktuvininką. Choristai sugiedojo "Ilgiausių metų". Kun. J. Kubilius padėkojo chorui už gražius sveikinimus ir linkėjimus, pabrėžė didelį choro įnašą ir nenuilstamą darbą. Ta proga buvo aptartas ir religinių giesmių plokštelės išleidimo reikalas. Klebonas choristus vaišino geru vynu ir kava.

Hilda ir Zigmas Lapinai, ilgamečiai "Gintaro" ansamblio vadovai, su giminėmis ir artimaisiais savo namuose atšventė 25 metų vedybinę sukaktį. Hildai ir Zigmui Lapinams *geriausios sėkmės ir vadovauti "Gintarui"* dar 25 metus.

Dr. Emilis Knystautas, Agotos ir Jurgio Knystautų sūnus, fizikos profesorius Lavalio universitete, mokslinius reikalais vienam mėnesiui išskrido į Lijono un-tą Prancūzijoje.

Lilė Gedvilaitė, Eugenijos Gedvilienės duktė, McGill universitete gavo socialinių mokslų magistro laipsnį. Lilė yra baigusi lituanistines mokyklas, skautė ir liet. studentų sąjungos narė. Dirba Šv. Augustino ligoninėje kaip socialinė darbuotoja.

"Gintaro" ansamblis dalyvavo Kanados 109 gimtadienio iškilmėse. *Liepos 1 d. Place des Nations* pasirodė 18 etninių grupių meno vienetai. Programą pradėjo mūsų "Gintaro" ansamblis. Apsiniaukę, griaustinis ir pagaliau lietus. Publika su lietpalčiais ir *lietsargiais sėdėjo ant* šlapių kėdžių. Nežiūrint lietaus, skambėjo gintariečių birbynės, rageliai, lumzdeliai ir kanklės. Mat, juos dengė šiokia tokia pastogė. Linksmos dainininkės *braukė vandens lašus* nuo veidų, bet dainos vistiek skambėjo. Kai pasigirdo "Subatėlės" muzika, šokėjai vikriai išbėgo scenon. Slidu kaip ant ledo. Krinta šokėjos, klumpa jų partneriai, bet šokis *vyksta* pilnu tempu. Publika, prilaikydama lietsargius, ploja. "Staro" korespondento paklaustas, kaip jaučiasi, šokėjas Tomas Murauskas šypsodamasis atsakė: "It was like an ice rink out there. I fell once, and my partner fell twice, but we all thought it was very funny".

"The Monteral Star" "Gintarą" aprašė išskirtinai ir įdėjo šokių vadovės Hildos Lapinienės didelę nuotrauką: po lietsargiu šypsosi ir stebi savo šokėjus. Vakare 6 ir 11 v.v. per "International" žinias televizija rodė mūsų "Gintaro" programą. Liepos 4 d. "Man and His World" International Band Shell "Gintaras" davė du koncertus po vieną valandą. Ina Lukoševičiūtė prancūzų ir anglų kalbomis pranešė, kad tai lietuvių ansamblis "Gintaras", kuris atliks lietuviškos muzikos, dainų ir šokių programą. Koncertas pradėtas Kanados *himnu.* Salėje sėdimų vietų per 1000, visos buvo užpildytos. Dalis žmonių stovėjo. "Gintaras" pasirodė labai gražiai. Matyti iš to, kad publikos plojimai buvo ilgi ir smarkūs. *Buvo girdėti ir "bravo, bravo, bravo".* Po valandos pertraukos "Gintaras" davė antrą koncertą. Salė buvo taip pat pilnutėlė. **A. A.**

Bilietai į olimpiadą. "Litas" dar turi atlikusių bilietų nuo jaunųjų narių ekskursijos į pusbaigmines futbolo (soccer) rungtynes liepos 27, antradienį, nuo 5 iki 7 v.v. olimpiniame stadijone. Taip pat dar yra nedidelis skaičius bilietų į baigmines futbolo (soccer) rungtynes liepos 31, šeštadienį, nuo 9 iki 11 v.v. irgi olimpiniame stadijone. Bilieto kaina — $8. Parduodami abiejuose "Lito" skyriuose. Jaunųjų narių ekskursijos dalyviai ir bilietus užsisakiusieji jų šeimų nariai prašomi juos atsiimti "Lite" darbo valandomis. **Pr. R.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Lankytojai. Atostogų proga "TŽ" lankėsi **kun. J. Aranauskas, SJ,** iš Monteralio, kur darbuojasi Aušros Vartų parapijoje. Keletą dienų atostogavo St. Catharines, Ont., pas savo bičiulius p.p. Kuraičius. — Iš Los Angeles buvo atvykęs **K. Karuža,** velionies poeto Petro Karužos brolis. Lydimas St. Jokūbaičio, aplankė "TŽ" redakciją ir paliko auką laikraščiui. Jis yra parašęs atsiminimus apie velionį brolį ir ketina juos išleisdinti kartu su jo palikta poezija. Šiuo metu tie atsiminimai yra rengiami spaudai. K. Karuža, aplankęs Torontą, išvyko šaulių stovyklon Kennebunkporte. — Grįždamas iš okupuotos Lietuvos, Toronte buvo sustojęs teisininkas **Feliksas Valys.** Ta proga aplankė "TŽ" ir Lietuvių Namus. Kelionėje aplankė Lenkiją ir kitus Europos kraštus. Seniau yra gyvenęs Toronte. Dabar yra įsikūręs Vankuverio apylinkėse.

Buvęs ilgametis Kinijos misijonierius **kun. Petras Urbaitis,** salezietis, šiuo metu lankosi JA V-se ir Kanadoje. Jis platina savo ir kitų parašytas lietuviškas knygas. Drauge su salezie-čių rėmėju **Petru Zigmantu** jis lankėsi Toronte, Hamiltone ir kitur. Kun. P. Urbaitis, lankydamasis "TŽ" redakcijoje, paliko auką laikraščiui, o P. Zigmantas užsisakė "TŽ".

Ontario socialinių reikalų ministerė Margaret Birch dalyvavo latvių surengtame daugiakultūriame seminare, kur išdėstė savo mintis apie etnokultūrines *grupes bei jų įnašą Ontario* provincijoje. Be kitko, ji pareiškė, jog Ontario vyriausybė latvių bendruomenei šiais metais yra paskyrusi finansinę paramą: vasario mėnesį — $1,800 (per "Wintario") knygoms ir rankraščiams pirkti, $1,700 — Pasaulio Latvių Dienoms, dainų šventės draugijai — $5,444.